

Coutume de Normandie,
précédée du livre des
remèdes envoyé à Jules
César par Hippocrate. Somme
judiciaire d'Eudes de [...]

Coutume de Normandie, précédée du livre des remèdes envoyé à Jules César par Hippocrate. Somme judiciaire d'Eudes de Saint-Denis (117). Compilation de droit romain, en français (121).. Vers 1300.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :

- La réutilisation non commerciale de ces contenus est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source.
- La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service.

[CLIQUEZ ICI POUR ACCÉDER AUX TARIFS ET À LA LICENCE](#)

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

- des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.
- des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

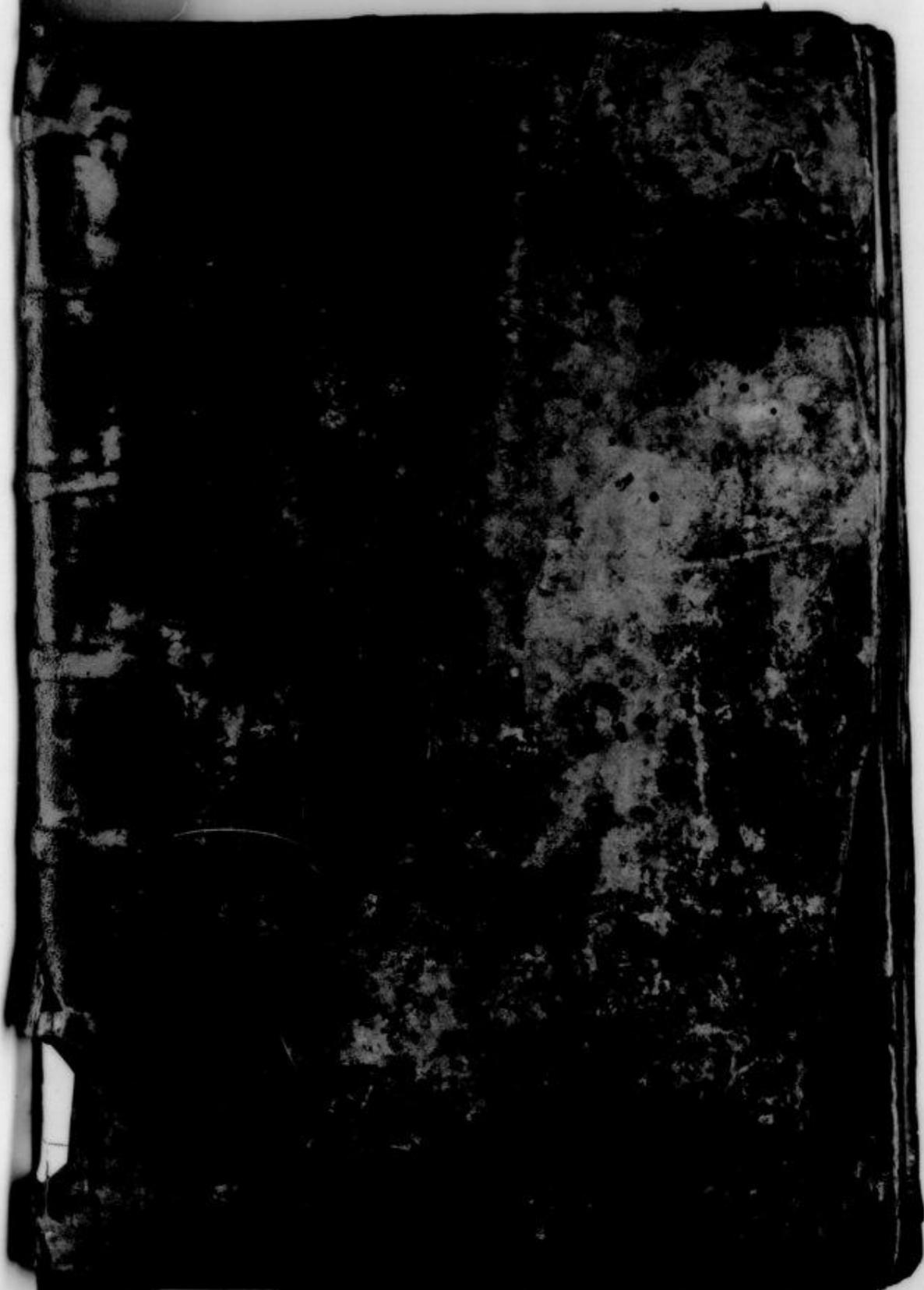
5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment possible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter
utilisationcommerciale@bnf.fr.

**CE DOCUMENT A ÉTÉ MICROFILMÉ
TEL QU'IL A ÉTÉ RELIÉ**

5

S. 4th. 84.

Tabulatio.

Quo nomine
firmitatis

Cusque seu qualitate
ducentie normam. duas
partes per hanc hunc. prima.
3. secunda. he. copia tractat
pro faciendo sumptu. us.
quodam de legibz. 121.
Copia tractum pro fa-
ciendo sumptu. 133. et stat
quatu. sic de etiam.
B. stat. 133. quae pol
volumen regis. c. 136.

Incepit cursus noe
mānie
Vm no
stra sit
intenti
o in pa
senti opere. Iura in
stricta normam in
in quantum poter
mus declarare per
que contentōnes ha
bent dirimi quere
larum ut unis ab
altero non ledatur.
et singulis quod su
um est tribuantur.
Singulaz partium
distinctiones et capi
tula ut opus p̄sens
clarus elneat in
primis intentiū
minorare. P̄sens
taqz opus in duas
partes diuiditur. i
quaz prima iura
rectificantur et alia
iuriū necessaria
deductam p̄eiam.

Vula querelaz. In
sōa autem parte
rectificantur ius et
instituta sine leges
p̄ que querelae ter
minantur. Tima
taqz pars huius o
peris in quaqz di
stinctiones diuiditur.
In prima distinctione
agitur de ipse et ei
p̄tinentibus. In sōa
de principe et eius q̄
ad eius p̄tinent di
gittatem. In tertia
de tenētis et success
ionibz et p̄tenti
bz ad eisdem. In
quarta de dilatōnibz.
In quinta de in
iuria et eis que pi
nent ad ipsam repri
mendam. Capitula
prime distinctionis
prime p̄sens
he sunt. Capitula
p̄tene distinctionis.

De ipse

Victor Sanguini?

Iste liber est sibi vitoris parisensis quinq;
eum fuitus fuerit uel celauerit ut titu
lum suum delenerit Anathema sit anime

De iuridone. ii. **D**e impeditione sue
De iusticia iii. **D**e cessionis xxvi.
De iusticiario iii. **D**e tenetur xxvii.
De officio iurecomi. iii. **D**e hominagio xxviii.
De iusticiatione. v. **D**e tenetura p para
De libato de nautor vii. gnum.
De vanimo et ascende. x. **D**e borgagnis
De iudicio x. **D**e elemosinis et xxx
De osuendime. x. **D**e caru dignitatibus
Capita sive distinc
tions.
De dnce. xi. **D**e custodia pupillar. xxii.
De elegantia. xii. **D**e capitali ariphlo. xxv.
De fidelitate. xii. **D**e pugento uito. xxv.
De monetagio. xiii. **D**e donis aliis fcs. xxvi.
De mensuris. xiii. **D**e patribus.
Capita sive distinc
tions.
De nericis. xiv. **D**e dilatioribus. xxvii.
De thesauro inecto. xiv. **D**e desseribus. xxviii.
De iuamino. xvi. **D**e exomo
De rsius. xvi. **D**e langore. xxix.
De sese homicidio. De gesta
moris denegatis. xvii. **D**e indutate
De non etate. xl.
De scerifacuris. xviii. **D**e exercitu
De assisa. De cere
Capita sive distinc
tions.
De successione. xix. **D**e excoicatione
De portonibus. xxi. **D**e dilatone. xii.

De exsilatone pp. xl. **D**e multo
somam. **D**e miratorib:
De insufficien. e. **D**e sequela multen
mino. **D**e uocamento ga
ranti. Capta quin
te distinctionis.
De muria. **D**e iuenga fracta
De vi. **D**e tradicione pni
cipis.
De curia et placitum fraca
tatoribus. **D**e sequela iuenga
De harun. xl. **D**e mahaigno
De assisa. **D**e assalatu et pac
De sequela mulier.
De searquario. xli. **D**e multus et pupill
De querimonia. **D**e amente
De querulo. xlii. **D**e receptatoreb:
De querelato. **D**e temporib: legu
De plegis. xliii. faciendarum.
De submonitoy. xlii. **D**e dampnatis et
testibus. **D**e fugitivis
De placitatoreb: li. **D**e clisis et psonis
De poliquitoy. **D**e ecclesiasticis
De accionato. **D**e dnts et houir et
De missionibus. **D**e simplici querela
Explicit caput
In la pente partio. In
caput sive
De querelis. **D**e simplicib: legib:
De psonalib: querelis
De querela posses

.Liii.
.Lvi.
.Lvi.

.Lvi.

.Lx.

.Lxi.

.Lxi.

.Lxiii.

.Lxx.
.Lxxi.
.Lxxii.

	sionali	D e querela pabito	D e recordatōne scar quari.
Lxxiiii.		D e debitoribz	D e recordatōne assi sie.
		D e plegmatōne. lxxix.	D e recordatōne duchi
		D e pacto .lx.	D e recordatōne in signis
		D e possessione in movit	D e recordatōne pas nagi
		D e inquisitōne	D e patente recorda tionēm
		D e breui noue di sciplina	D e patronatu et presentacione
Lxxv.		D e peregrinatibz et negotiatoribz	D e querela p bre ne de fredo ul' vadio
Lxxvi.		D e iurisone et eius dem assignatōne	D e breui desredo et firmitate
		D e defectu qenit	D e stablia de fin demanda
Lxxvii.		D e delicta m heris absente uno testimoniis	D e breui desredo
		D e breui morte am testimoniis	D e elemosina
Lxxviii.		D e propinquitate antecessoribz	D e uenditoribz et reueandis fecois
		D e matrimonio in priuato	D e inquisitōnibz
Lxxix.		D e doce negata	D e portionum
		D e recordatōnibz	D e inquisitōne donis
Lxxxi.		D e matrimonii	D e impeditōne fe con iuri iustificati
		D e recordatōne cui rie regis	

De bi-eue desig
demanda

De anterinitate uel
guaranto.

De recordatōne cu
rie laicallis

De legibz pbatimis
et monstrans

De desumimus

De legi apparentia
perma distinctio

Vm in
effera
te cupi
datis
malitia
humanū genus ac
dee suo in lacavili
teneat iuxatū discor
dias generans ac
dissensiones a finibz
hōm pacem et con
cordiam pentius p
scipisset si nō eius
anxore impet' legi
streno constrictus
fauelb; iuris sene
ritas refrenasset.

Omōbreū rye
pacificus iustus do

A. corda magis
caput

num' s amator in
sticie in tuis pcam
cupes regnare no
luit ut uris semi
tas certis legibz li
mitantes contento
nes singulas quis
minimā pacis dis
cordia parturunt
iudicii calculo diffi
cilent. Om̄ g
loges et instituta
que normannorū
principis non sine
magna prouisionis
industria prelator
comitum et baro
num nec non et ce
teris uox puden
tium consilio = o
sensu ad salutē hu
mani foderis statu
erunt nondū certa
sibi adepta mansi
one p diuisas diu
sor: linguis nagan
cia elapsa pstinor
memoria nigrino

ramie ergastulū
reclusiū obtruso
tenebrosum ad cō
mune om̄odum
singulorū inspirā
te dñō = si non om̄
ma cor tam̄ alio
ab ignorantie ten
beris agnētis re
uocare. ut in sāpū
varum thesāwo
meo fidere deposit
to fidoris ad p̄sen
tib; ad h̄tis dñm
dīs int̄z officio
declarantur. Sed
cum in humanis
studiis ex om̄ p̄c
p̄ficiunt nch̄l na
tūt inueni ab i
sipientib; hoc op̄is
culum sit p̄fectū
ut quod in eo inde
rent corrīgendum
corrīgentes adden
tes amittunt sup
fina p̄secantes in
subiectū digne

tūr alioq̄ m̄p̄tū.
Is itaq; de iure
quoddam est natu
rale. qđam p̄t̄
rum. Is natu
rale est quo dñm p̄o
ximos et parentes
tenemur diligere.
quoq; alios tenemur
fratre qđ nobis nolu
mus fieri et eisdem
prohibemur infer
ire qđ nobis uolum
infiri. Is aut̄
postūm est ab h̄t̄
m̄b; postūm ad sā
lutem humani se
deris obseruare q̄
in diuisiōne rē
mīentur p̄miss
p̄out a diversis m
ris conditorib; aut̄
instrūm̄. Sic
q̄p̄q; nis res ipsa
cū possessio ad ali
quam dignoscunt
p̄m̄e. ut parat
nis dñe regis sum.

ce. Sic etiā
nis q̄p̄ minime
satissimō irragate
sed in quod dicitur
lōm̄ nis habuit.
¶ de eo qui cum de
colanto cum p̄ter
fuit h̄c suspensio. Cō
etur etiā nis q̄p̄
suspensio meritorū
sōm̄ qđ dicit qđ la
tio suspensio bñ ha
buerit nis sūm̄.
Is aut̄ q̄p̄ dñe
natus tenueſ ūm̄
cūq; qđ sūm̄ est et
hoc p̄sp̄ne attendi
tur in curia latere
¶ qđ dāv̄t̄ contem
tones singule tūt
nari. Sic etiā
nis exp̄tatis mea
litem diuīmens q̄
velarum sōm̄ quod
nis dñe. scisse qui
exp̄tate seruata h̄
tem tūm̄auit.
Sicunt etiā iam

leges & oſiuetudineſ
noemamne eo qđ
querelē p̄ eas fir
quentius tūm̄ent.
Verde de iuridone
tio aut̄ est dignitatis
quam h̄t̄ quis eos
quod tenendi nis
de querelis h̄t̄ p̄te
statem quaz qđam
est fudalio quedā
cōmissaria. Cō
dicio est illa qđm̄ h̄t̄
q̄nis vē fodo ūm̄
unde ad ip̄m̄ p̄met
mo exhibere de que
lis ex fodo p̄veratis
& etiam sup̄ om̄ib;
alios querelas que
cont̄ residentes ūo
di p̄coereantur ex p̄
tro nis illis que ūp̄
etate p̄ment ad
ducām̄ qđ cum de
placito ūp̄de tūc
trabunt plenus
apparebit. Com
missaria new uiris

speciales.

datio est illa que a
lui cōmittitur
a principe uel ad
mino ad quod dig
noscitur p̄metere
ut est illa que gnat
tur bimodo uel
senesimulo seu ipso
suo et huiusmodi.

Solus autē p̄mepr
plenam hō uicelat
nem de querelis ad
ipsum delatis om
nibus iuralem s. de
eis us potest conc
uentib; velutere in
si ab eo curia fieri
requirita p̄ talem q̄
eam debet repetit
re quod plenius cū
de cursu reprobatur
elucelto. **D**e iusticia

Iustitia uero uirtus
est iuris optima i
homine a qua hō i
tus dicitur. **N**āq;
iusticia dicitur distri
ctio ex iure p̄sum

pens que lā fieri
sup aliquem scđm
quod dicitur aliquis
iusticiare homines
suos et huiusmodi.
Iusticia sit p̄ captio
nem mobilium ut
fieri uel corporis.

Iusticia qñq; dicitur
regatio p̄ne p̄me
rite scđm qđ dicitur
uichi iusticiam do
num regis fieri cū
uide latronem sus
pendi. **D**icitur iusti
cia baillius uel q̄
libet subiusticiarum
qui iusticiandi hoīes
habent potestatem
scđm qđ dicitur.

Iusticia dñi regis te
net assisas in hac
milla his autē modis
omnib; frequent in
titur curia lancialis

De iusticiario

Aiusticia new iu
sticiarius nom

aceperit eo qđ iusti
candi alios habe
at potestatem.
Notandum siquidem
est quod iusticiari
ex quidam sunt su
piores quidam iusti
ciores. **E**xpiores
sunt qui ab ipso di
ce sunt iusticiari ad
regendam curā rē
sue inmediate sub
ipso patre eis omni
se curam et custodi
am gerentes ut ma
gister sc̄arquari et
bailliu. **H**ox quidam
sunt maiores
quidam minores.

Miores autē di
cuntur eo qđ maiorē
hūi potestatem ut
magister sc̄arquari
qui potestate habet
coerigendi et emen
dendi quicquid immi
nute faciū fuit p̄
bailliuos. **B**ailliuos

hūi autē minores
dicuntur iusticiari
eo qđ minore hūi po
testatem. **N**on e
num extra bailliuos
eis omnesas hūi in
sticiandi potestate.

Inferiores autē
dicuntur omnes ab
iusticionari sub
bailliuis ostendit.

Sic utiq; iusticia
arcius dicitur bailliu
ius patre qui i
stantis a principe
uel a dñe iusticiari
di et us facienda ob
iectos sibi p̄plo obti
net potestarem qđ
ad iusticiandam pa
cis cōmunitatem q̄
relaz cōmunitatem
latronum homoi
darz incendiarior
z huiusmodi malefici
ru est aliis p̄ponit
et ut mīra ducis
osceret et venoret

unre mediante si qd
de eis cognovit ma
le finisse alienatum.
Cipse insuper ioger
et conscientias pa
trie tenentur fideliter
observare et secundum
eas reddere nisi po
pulo sibi subroga
to. **A**lloco autem pmissis
si debent omnes bal
lina in institutione
sua unire qd ea si
detinet observabatur
et similitudine omnis sub
instituatur qm ad in
stitutionem patrie fue
rint instituti. **I**n
instituari etiam debet
querimonia deferri
ipse qd eas debet uni
per et plegios capte
de eis praecipientibus.
et dies ad placitam
dum debet eis assig
nare et de eis curiam
tenere et qd indicia
tum sunt facere ob

seruari. **L**esigien
tos autem facere insti
tuiri ea etiam de qd
in domini usq; iuramento
ut fieri in curia de
bet verahere usq; cor
tare. triangam dari
facere. caviga est asse
cunatio pacis obser
vande. **M**anta un
ite capta facere liba
rarium et molentiam
facere amoueri de q
d; pnt casus se offe
rent plenus traca
bitur in sequenti.
Subinstaurari dicu
tur qui sub eo sunt
instauri ad urbis offi
cia exequenda quoz
quidem uicemones q
dem spade seruientes
quidem vero bedell
numerantur quoz
duila sunt officia p
ut urbis gubernatio
et pax patrie deside
unt obseruanda.

De officio uicemoni

Officium autem
est placita tenere in
as antiquas et semi
tas et limites apparet.
Aquas indebito
tributotas ad eum cum
debitum redire.
De maleficiis et se
dictis et multis et
arctionibus et defora
tionibus virginum mo
leantis et ceteris acti
bus communis diligen
ter et sacro inquin
tere et quos super lux
foi secreto scutino
p sacramentum plimo
rum uiux pcedig
nor nec suspectorum
inuenient culpabilis
cos tamquam debet te
neri castri macipa
tos quousq; se publi
e subiciant inquisi
tum. usq; quousq; ple
giu patrie fuerint

liberati et certa uiris
officia adimplere.

Cuius subsumunt spa
de seruientes qui in
siones debent tenere
et submonitiones earum
et pax per assiduz et earum
que in unre fuerint
decreta exequi et tenere
et nanci capta serua
to uiris credine libem
re et de una qualibet
uisione sustentata est
et denar. habere et si
milit de qualibet de
liberatione nanciorum.

Et id spade ser
uientes dicunt qd
maleficios communia
liter in sequentes ut
criminalibus in eius pu
phoe dissimilatos ut
profugos spade gladio
sine armis debent
uulneris instaurare
et ad hoc puerpaliter
solebant instauri ut
pros pacis tribus illi

tate gaudent paci-
fici & rigore iusticie
punitur malefi-
ci p̄ eos etiam uiris
officia detent adim-
pleri ut clarissima clu-
cibz in sequenti.

Iudicari autē seru-
tes sunt minores q̄
nanta debet capere
= officia minus iuste-
ria exercere minores
submontones sine
de quibz quoniam in of-
ficio suo praeferre de-
bet aut casus se
offerent plenius re-
tabitur in segmenti-
tate iustificatione.

Iusticiatio est coatta-
cio sup aliquem facta
ut uiri parent p̄ debi-
to delicto. Vnde p̄mit
qd iusticiatio nō debet
fieri n̄ delictū posse
est cuius iustificatio re-
quiritur. **T**ria
autē sunt p̄p̄ que-

iusticiatio facienda
est iudiciorū t̄m̄gros-
sio: t̄m̄u presixi.
contentū iusticie. Ju-
sticatio iuriue.
Ex t̄m̄gessione t̄m̄
in hoc iusticiatio cū
alium t̄m̄inus assig-
natur & ad eum non
accedit & similiter de
fries t̄m̄inus ad iud-
icium reddendos. **I**n
quis eos t̄m̄gessus
sunt redditus assig-
natos nec reddens n̄
offerens iusticiandū
est quoniam sacrificat
p̄petrāt n̄ p̄legios
dedit sup̄ hoc statu m̄
ri = huiusmodi t̄m̄
gessions desecrūt
incupiant. Ed huius
modi iusticiatio p̄ nam-
torū captionem uel
altius mobile facien-
da est. **S**icut
mobile in fodo nō
ualeat iuriue.

p̄ fodum facienda ē
iusticiatio. Vnde scien-
dum est qd trahit mo-
dis potest fieri iusti-
ciatio videlicet p̄ mo-
bile fodo = corp̄
et in casibz quibus pa-
rebit inferius. **H**an-
lus cū p̄ fodo su-
mū suam potest in
sticam exercere.
Ex contentū iusticie
facienda est iusticia-
rio cum aliquis uni-
potere neglexere. Et
hoc sit quadampli-
catum qd p̄ iudicium t̄m̄
minatu est in finge-
do ut compando san-
cas cont̄ ipm op̄e-
ras & huiusmodi.

Cuit in eo qd in iure
p̄ manū & in manu
principis caput est
manū opponendo ut
in t̄ris que capte se
in manu principis p̄
iudicium = huiusmodi.

Aut iurisdictio
principis ad alium
duoluendo ut que-
las que pertinent ad
curiam iuricalem de-
dnoce vel differre
ad curiam casie.
Gin omnibz enī huiusmo-
dus iusticiandi &
p̄ corpora t̄m̄gessores
eo quod contentū p̄na-
pis reverentia hic
aguntur aut ex eo
quod iudicium respu-
nit exponere p̄ter
quo p̄ rem querere
iusticiandi sunt &
p̄ nanta. **E**x iuro
gatōne uero iuriue
est quis iusticiandus
qndo aliquis talē
alicui iuriue incul-
lectit ex qua m̄broz
sequitur dampnam
tum ut mortem us
malignū us enor-
mē corporis lesionem
& periculosem de mori-

re uel malaignio et
huimodi. Et in huic
casib; iusticiato p
coopers captōnem
facienda est. Ex p
dicas aut̄ patet qđ
in simplicib; quere
lis de interrogātione in
iure & in querelas de
transgressionē tñmox
facienda est iusticia
tio p mobile pñmo
si ante p mobile in
ri parere quis negle
xerit pñodum nulli
ciandis est. Et no
randum est qđ p co
pus nemo iustician
dus est nisi in casib;
de cernimosis uel i
quib; spade sunt.
Ende excellentissim⁹
rex franc⁹. ludouicus
p̄e illustrum pñ
lippum p̄e modis
tōnis sed. tale fe
cto iusticiū inne
mamū qđ omnes

ballui sui urane
runt fidelit obser
nare. Nullus de
cetro in psona mit
tatur uel captus re
neatur nisi p̄o eam
sa que p̄ineat ad
probaticum spade
ul̄ p̄o re que p̄ime
at ad p̄iclin mētro
rum & si p̄ alia can
sa fuit aliquis cap
tus sine aliqua gen
tione patimur uel a
liui uiri uite dñe
p̄ plegios sufficien
tes usq; ad tñmū
operendem. Item
nullus occōne clā
mois qui uilgarit
dicitur. Haron de ce
tero p̄imut uel ad
cōnōnem aliquā te
neatur nisi emen
dens sunt causa in
tōnabilis quare de
buerit clamare.
Pret hæc si

entū est quod po
debito p̄incipis e
lapsō termino solu
tōni depunito sol;
indebitorib; iusti
ficatio fieri coopers
licet nullo alio de
bito deleat corp⁹ ho
minis iusticiari.

Omnis enī in
normannia iusti
catio aequō p̄i
net psonar; p̄ter
fidelitatē quā ei
debet singuli ob
sernare. Ex quo eti
am omnibus ultim
um est in normā
nū qđ nulli potest
ab aliquo homagi
ui h̄c nisi fulna
fidelitate dueis ne
m. qđ etiā est reue
ptōne hominagni
expūnendū. Item
nec aliquis in normā
h̄c sūi corp⁹ potest
ul̄ debet p̄sonie mā

cipare nisi axam
eo de latuētio su
erit insensus ul̄
in p̄senta dephens⁹
uel eius seruens
fuerit ut p̄posit⁹
ul̄ molendinarius
uel qđ quos tērum
finaz ucepto quaq;
attestare potest qđ
usq; opotum debi
tur & plegios suf
ficienes habuerit
de eisdem. Ad hos
et etiā fortētū ga
rante uel aquar;
defensari uel costi
me detente uel bla
dez seu pāntoz ul̄
alior; huimodi fo
riffidez possunt
hosq; a dñis foder
arrestari in quib;
hee facta fuerint
fortētē dñi tam
ad p̄sens fortētē
fuerint dephensi
& tñm detinari qđ

sup hoc acceptis ple
 gatis de iudicio su
 stinendo dies deb
 ut domini est assigna
 ti. Si autem dominus no
 n liberat liberance ples
 gatis capiat et rete
 dat. Tamen autem
 querens dicat alii
 um namta sua epis
 se in alieno fredo in
 quo non potest nec
 debet capere cum in
 eo nichil tenet de
 eodem et aliud hunc
 denegat se alterius
 ubi potest et debet
 namta epis se in
 plegatis recipiat et
 namta penitus extra
 mitur. Tunc par
 ti diem ad plecta pla
 cita vel assisas ac
 signando nisi dominus a
 liquam causam propon
 eat quare namta
 non debet vel potest
 sup quo iudicium pri
 mis sit sustinere et me

namta vel uadit
 ut plegatos habuerint
 de dampno illato
 restaurando et emen
 da ut debet exercetur
 vi. Si autem aliquo
 casu alio pfecto ca
 minoso aliquis ca
 piatur iusticiario
 reddi debet inuidate.
 Si autem dominus hoc
 suo fecerit iniurias
 fredo iactone adduc
 curia penitus de co
 deni nisi dominus. Si
 autem dominus si quis fu
 erit impositus et
 requisiectur quoniam in
 uisitatem habent
 fidelalem. De libera
Contra namta libera
 tio p iusticiarium
 habeat fieri et ad
 iusticiatorem mat
 me pertinet de na
 torum deliberaatione
 consequent agendum

est. Namta ergo
 quod significat hominis
 sui namta tenet quod
 non uellet libeante
 pducem ut enra in
 iugarium libeant
 debent in hac for
 ma. Ita uidetur
 quod iusticiarius ad
 dominum hunc sui nan
 ta detinente debet
 accedere et ei se pre
 dictis proprie ut
 namta p plegatis de
 liberaret et recessat.
 Quod si dominus facere no
 nuerit iusticiarius
 plegatos recipiat et
 namta penitus extra
 mitur. Tunc par
 ti diem ad plecta pla
 cita vel assisas ac
 signando nisi dominus a
 liquam causam propon
 eat quare namta
 non debet vel potest
 sup quo iudicium pri
 mis sit sustinere et me

se ibi ea posse capere
et debere in suo fio-
do alter detinet ter-
ram suam esse et
ipm nullam habere
dignum in aliam cu
de ipso nullo in tene-
atur et asselerit se
eius sarcinam hoc
cum in ea aduersari
us nanta sua capi
se fateatur ille est
hoc tunc sarcinam
qui eam p se vel sua
possidet vel metit
vel laboret us
pergit autem prouentur.
Vnde remanebit
in sarcina et aliis
in memenda quia
nanta capta maneat
ut p bene nonne di-
sarcinatōnis us le-
gen apparentē sa-
cram ul us sui
probare obtule-
rit Si vero nega-
unt se nanta capi

se in locis demon-
stratis et descriptis
re obtulerit desini
na recipienda est q
si adimplerit ei non
ta vestimenta de qui
by plegos habebit
antiquam vestitudi-
m p suadendi qd in
stum fuit nec enim
eum oportebit mon-
strare nisi caper cu
eius aduersariis sine
cubuerit in quer-
la sive qua cunctem
accusatbat. Notandum
qd est faciens
qui ad hoc officium
accesserit. vi denar.
de querelo p
p libratione qd acci-
pient nanta talis in
pluribus locis p una
aduersarii detenta
sunt p unam tam
deliberatam debet
omnia libenter cum
sunt p unum queri

lum repulsa. De
una em quiermo
ma inf unum et n
num querelatum ne
ciliata sup nantoz
liberatione una est
liberatio seruientis
¶ Quot autem sunt
querenti vel queri-
monie vel querela-
ti vob erunt libera-
tōnes seruientis.
Accendū etia qd
sequitur nanta in suo
do uno capte ea tali
loco debet detinere ad
quem iusticiatus pos-
sit sufficiens accede-
re ad nanta sua ut
enim p p suadanda
et redire semel in
die in loco in quo
nanta capta fuisse
pbleetur. In lo-
cis em magis ext
neris no detinent qui
nantoz detentores
nec nanta que ce-

punt detine. Et
si nantoz detento
re inueniunt seruies
in locis dictis vel
intimorib; us cuius
attornatū ppositū
us senescuū for
ma nanta liberet
supponit. Si vero
nec eos nec nanta
inueniunt p se vel p
alium firmiter in
ficiet detentore quo
usq; nanta fuerint
liberata. Si vero
non inueniunt ad ha-
bitacorem domi in
qua nanta detinen-
tur accedit faciens
illud idem. Quo
rum si nullū inue-
niret acceptis ple-
gis nanta delibe-
ret. Notandum ita
qd qd nantoz deten-
tores ea de mutuali-
bus non tenentur
pervenire de locis cu

mechate. Nullus
nanta aut̄ eoz qui
in tenebris de frido
suo nō et subduntur
in aliquo capere po-
test vel tenere nisi
ca inuenit ad p̄fus
forficam in suo frido
ut ad dampnificatio-
nem pratorum herba
grisea bladis vel alio-
rum frumentorum uel
frumentis uel paagis uel
tobelone vel aliis h̄y-
modi que debent em-
dati. ut p̄solui p̄t
requiri usus temp-
rum et ḡnitudines
millerum mercatorum uel
dimicorum et pastagium
et no t̄p̄c terre sit
diffensum.

Ondam aut̄ te-
p̄pore terre sunt de-
fensum quodam modo
diffensum sunt
omni terre culte eoz
fructus p̄vestriatu-

detentōne querenti
le tenentur eidem
prouidere ne p̄ ipse
tunitatem laorū nō
maleficā deten-
tiāt recipiant de-
mentum. Si uero
detentores nantorū
et negantur se ea
habere uel tene ac
cepsos plegas de in-
quistione sup̄ hoc
sustinenda id est
ad placita adiuenen-
tia vel ad assisas.
Et si cornutus p̄ in-
quistiōne fuit eo
nanta opt̄ sup̄ponē
et ea restituat et gra-
ueret p̄p̄c hoc punia-
tur hoeret enim hoc
futurum nō dicitur
futurū tñ sapere in
debet retinere. Si
aut̄ inquisitio ip-
sum nanta declarau-
it nō ceperit q̄uia
ius gram emenda-

p̄o salitate q̄ma
damoris odamque
tur. Si tñ inquisitio
inde non scire velen
catur querulus tam
quam suetu nanta
sua pot̄ reclamare.
Si ipsa non ualeat
inuenire. Et si in
uenire pot̄ tamq̄m
res suas ad uatas
ipsa pot̄ reclama-
re et p̄ueniū testi-
moniu sua esse p̄ba-
re. Cum quidem
siquidem subdantur
dno mediantre qui
dam uero inmedia-
te dñs in tñ sua vel
que de eo tenetur se
per potest nanta p̄
nire suo capere eoz
qui eam tenent et
cum replegiantur in
ripare in curia
sua p̄o inservient
tenentur tam mech-
ate subdit q̄na in

sollicitū - et omnino
armilla strinua
et maleficiosa q̄ sem
per custodiri debent.
et dampna que faci
ent vestrum debent.
Nullus in tñce la
noni tñam sñam po
test defendere nisi
clausa fñt pœplos
illos defensis bocor
que ex nbi consuet
int temp defensione.
In tñs etiam i qm
bz leges est apparet
que paneria possit
priorari amonendū
est bannomū nec in
eo debet haberi. De
relicti autem iudicio
est ex pñtis in ure
a diversis pñbz et re
ponsis sententia a
iudicioris pñlga
ta. **I**nclusum an
tem sunt discere p
sæ et antecedere qm
iudicium pñserunt

in curia de audiis
ut archiep̄i epi eccl̄i
atrum cathedralm̄
canonici et alii pñ
ne in ecclesi dignita
tem obmentes. ab
bates et pñres ouen
tiales et iurales et
clercz quop fama
discretions ac iuste
tias fideliqños em
erit et commendat. **S**an
ctus liquidem am
milites gñmnes ac
sementes spade p
impales et senesou
li baronū quop ho
nestas et discretio se
cerit fideliqños.
Sanctus liquidem p
dixit a mecum repel
lendus mihi qñela sua
sunt pñpia. nel pñm
habuerit in eisdem
vel sibi dixerit i
cunctis de ea et sicut
adveniat nel qñlū
aut testimoniu m

leuit in curia de ead.
Inclusum new
cis uba de qñbz fa
cilius est iudici
um in audiencia p
m̄ debet utrilibet
puebla eadem que
ab accl̄is pñbz fue
rent pñto et respo
la nichil addito nel s
tato nel iurato
p quos quo ins nel
responsis in iudi
cio nemislande sente
ria ualeat iurare.
Si new aliquia p
moniariorū dixit ma
teriam non bene re
maxisse p recordatio
nem curie sunt uba
hui contentio uñ
benda. **S**i new iure
dotores ad querelle
adductoem pñento
assuerint et uba de
qñbz fieri debet in
dictu audierint di
ligent non est opus

ut amplius utrilibet
tut sed proferant
iudicium iudicla
te ministro cu pñ
us a basilio sup
dem sacramenta que
tenentur pñcipi
normanne obserua
re quod iustum pñ
ret iudicium de au
tatis pñt eis mis
indicabit intentio
lege qñ patre cõcrena
ta. **E**ccl̄i omuni
assensi iudicauint
tenetur. **S**i new
discordes sunt quod
a pñbz et discretori
bz iudicatu fuerit
obseruat. **S**i new
discordes nel magis
res partiores sunt
ad alias assissias in
dicum pñroget nel
ad scapulari si ne
cesse sunt ut milbor
sententia declarat.
Excepis tu illis ca

sub; in quib; moe
genans plicib; ad
alii rem dimolunt
qd patet in conten
tione; de p'sentia
ne eccliaz; si enim
hui' contentio ut
hoc menses durane
reto diversanus om
offerat ep' cui sue
placuerit uoluntate.

Prope qd insti
atu solleu discretio
qd a plib; discretori
bz non suspens sunt
indicati debet facie
obseruari. **I**n iudi
cuis aut nullus debet
pferre aliquid cont
oscientie sue iurare.

Amore signidem
fauore ul' octo mil
lus ab eo deflectatur
qd ei p'pere ducatur in
tentonis iudic' e' in
decire ne p'sidie ma
cula ex hoc ipm' reg
bum efficiat; et in

famen. **S**i uero iusti
ciarius indicatores
in iudicio faciendo
ignorantia ul' mali
cia eruisse p'operer
habet omnes conscientiam
in eodem illud debet
ad alias assistas pro
rogare in qib; samu
ris ul' discretoriis co
silio sententia est u
tandū. **N**ec autem
in iudicis amore fa
uore ul' odio suspexit
audiatur sententia
cont' eum tñ o'p'p'e
tor; sententia p'pon'
fieri debet minime
deportare. **C**um
aut' instiatores in
dictu uolunt p'rooga
re in quo omnis occidat
in curia assistentes
efficiam' ratem da
pponere p' quam ex
sententia debent in
firmari. **D**arvones
aut' p' partes suos de

bet indicari ali
non p' eos qui n' pot
sunt a iudicus amo
ueri. **C**onsuetudine
Qonfuetudines
uero sunt mo
res ab antiquitate
h'ita a principib; ap
probati s' a pp'ld con
seruati quid cui sit
uel ad qd primus h'it
mittantes. **L**eges
aut' sunt instiato
nes a principib; facie
et a pp'lo in prouincia
conseruare p' quas con
tentiones singule de
ciduntur. **S**unt
enī leges quasi istru
menta in uite ad i
tentorum declaran
torem iuratis. **N**o
aut' circa leges acc
identum. **S**unt ci
nisis modi quib; le
gib; ut debent ubi
g'ra. **C**onsuetudo
est quod relecta iu
net dñs rex sicut

am ptem habeat se
odi quo utr' sunt de
p're comitatus mini
mi possidebat. **S**i
aut' contentio oria
tur de aliquo fredo
qd tunc ille n' possi
debet ipsa tñ in eod
decrem' reclamante
p'legem' inquisitoris
huius contentio h'it
rennatur. **V**isus
aut' sunt modi qui
bz huimodi iux h'it
sunt iudicior' p' vii.
h'ores iuratos s' non
suspectos et fredo p'
us n'lo. **S**edā disti
cio de duce.

Dicit aut' noeman
nic sine p'ceps
dicuntur qui roris
ducatus obtinet
principatus quam
dignitate sibi re
net dñs rex sicut

iae cum certis hono
ribus ad quos puer
tus est ipm dno p
mouente. Ex quo
ad ipm paret. s
patere pacem qd
nave. t muga mili
cie pplic corrigere.
s equitatis linea ad
certones singulos t
minare. unde debet
p miliearios ubi s
bros ut regnumne?
tate t pacis thqmi
litare pplos sibi em
dent subrogant. So
batos. latrones. In
cendiarios. homi
das. virginum mu
rios. Defloctores
s rapaces mulier
s malhaignatores s
cos publice loco
los s publice infi
ne subiacentes. vni
mte ul' infibas repre
tare deboant. dapt
nuntium querere

ac firmis carcerib
derme. donee suos
pceptis strpendia
detor. De ligantia
Liganciam aut
sine legalitate
de omib; hominib;
suis tenus puncie
debet hre ex quo ce
nentur aut omis ho
mines qui morte pos
sunt t morire ppen
corporis pvere osli
s auxiliu iumentu
t ei se in omib; in
notuos gehuere. si
ei adiumentum p
in aliquo qdnerit sp
se etiam sole tent
igere pugnat t del
fensare eos q fidin
tura qmnomes s
legem patere pue
tare de fidelitate

Fidelitatem aut
tenent omnes
residentes in pmi
cia sibi facere et

seruare. vñ tenent
si ei minorios tom
mib; t fideles exhib
ere. nec alijs con
tra ipm incommodi
pervire nec ens in
mritis manifestis
pvere osli uel in
namen t qui ex hoc
iumenti sunt ex
causa manifesta no
tabiles raudatores
pceptis repitamur.
s omnes eoz posses
siones pcepti ppe
tio remanebit. si
sup hoc qdnon sunt
nel dampnati. Om
nes eni in normam.
tenentur pceptis t
detatatem obsecra
re. vñ null' homi
nagrum ul' fidelita
tem alij potest
repere nisi sitna
pceptis fidelitate
qd etiam est max
receptionib; exper

mendu. Int dno am
tem alios t hoies fi
des talit debet obser
uari. qd nemo in p
sonam alius corp
alem violentiam
sui pmissionis impo
cedit cum uolentia
debet uirgare. Si
qui aut eoz de hoc
fuit accusatus etia
enira t quicunq; fo
dam omnino tenetur
amittere de quo si
dem tenebatur ob
seruare. Si aut
in dno iumentu sic
vit hoc qdnon eius
suppicio referetur
hominaq; cedam
te redditi pver ca
pitali. Si aut
in hore non item fu
erit manifestu tra
tare illi phabit
que dno remanebit
t hoo sane intellige
dum est si sit hoc

in curia quinque su-
erint eident pte
us normann. hoc
requirit. *De mon-*

Moneta tagio.
Nigum autem est
quidam auxiliu per-
male in tiro armis
duci normann. pdi-
uandu. ne spes mo-
neat. in norm. decur-
rensu in alias faci-
at pronuntari. Vnde
sciend. est quod dno an-
ni remanet liberi. et
in tiro armis immu-
lare ab omnibz pso-
netur qui mobile ha-
bent uel residencia
in tros in quibz mo-
netagnum solet uo-
di. *Et* hoc in excep-
ti sunt omni religio-
ni et clericis infra sacros
ordinis iam pmo-
ti et servientes eis
az fedati. ut vne-
ficiati et omni mili-

tes et omnes ex mili-
tem de ipso pte
procreati. *H*ulce
res ena iudic que
sine sustentatore n
hnt ningenti soli
dpx ualorem de mo-
bili excepis ex pte
indumentis et sup-
letivis domi sine ab
solitudine monetagru
libere remanet et im-
munes. *H*ulce et
ex hoc auxilio sunt
exempti p domoz ul
loco liberratem q
dam uero p franchi-
tiam a pncipre colla-
tam ab antiquitate
observatam quida
uero ex dono clavis
norm. carre min-
ime quallato de q
bz si obtinet eos tam
quintanciam p car-
tas longo tpe ha-
buisse et eas aliquo
in fortunis amise-

runt. ut exsurgant p
pter hoc no debent
sine libertatis vene-
tia psonata. *O*m-
nes illi etiam q hnt
in mbro locice ppo-
rum ul finiarium
ul inolentiarum; da-
mū finium ul mole-
dnu bannu habe-
ant habebunt de ip-
sis quintanciis. *E*t
in baronius singulis
septem servitentia
hnt barones de mo-
netagro liberratem.
*O*mnes autem qm-
gate cum ut dnu
sum possint uel de-
bent posside p su-
os maritos ab hac
qsiueant libera-
tur. *C*um eni m
et mulier dno se in
carne una; et una
debeat et eoz pos-
sessio que soli ui-
vo appoperiat pte
petent. *A*do hoc

aut p mobilis corporis ppen indumenta et electi oenamta et domi et suppletilia n debent numerari et ppe hoc solet solum agnum m capari qd illud illi pncipalit psonae bant qui socalm residentia obtembant. Am aut qm talem n hnt residentiam ut seruentes et ancille qui deem solid. habeant uel ualorem de mobili soluere tenebunt etiam mulieres q nqum sunt ingo subiecte maritatu si socalm habeant re sidentia similium monetarum psonuent. Et sciend est qd omnis uiris dō monete in noe

mannū ad ducem dignoscat ptemere. **D**e mensu dem psonis aut et su ponderibz ad pni uscipem in normā. oit uiridō psonet et incumbit. ppe pte ea mutare et meliorare et ubiūq ea inuenit manū insti ul ipsius libroxari ea debent arrestande et cum pbatū fuit ipsa esse falsa debz ipsa qstingē et solum facta mittit ab eoz abusoribz emendam si placat exordique. **E**t hoc intelligē dum est tam de me suis postqm bladex etiam pannor et etiam libris pndetur. Sciend. qd barones in suis uillis m̄suras ptns et bladex pos

sunt capte et emenda re si falsa inueniret anteqm in istiari principis manū apposuerit in eisdem. **A**de alua aut et libra pdeas ad ducem p taret tam correptio qm emenda si inuente false fuerint evidenter et ab usores earū debent p falsans haberi et quād delacto cum macula pena intenent. **S**up hoc reperire. **I**n mensuris aut post pnceps. uel eius vassallū scdm cuius tēp̄is in habundancia ul caritate post cu iusciūq genit⁹ pro ut uiderint que ment expedire assignare possit p cum et taxare i

ta qd neo tabnari sup hoc ledantur. nos emptores post exhortē pen omni m̄t aggrauentur. et cū sup hoc edicū psonis qm̄q; illis infra annū infre gert psoniq; deler emendari. et sup hoc inquisitō de tennio in tenniū in quibz dām pblz norman me fieri osuerit. **S**in qmbzdam pribz normā. singulis annis solet super hoc inquire emda. **H**uic aut ba rones et ali in normā sup emendas in fodiis suis uenditare et h̄c osuerit. **E**t hui erat qd que ad refrenatōem cu pnditatis tabna rior ne excessu nē ditonis eoz pplo

granario sum a
principib; instan
ta.

Spéciale autem
ad ducem pri
met curia de eis q̄re
lis & vobz in quib;
ius sp̄iale ems q̄s
tio ut de ueris i
cōmōdū cōn ueris
sunt applicatū dant
fodē cum ad eis
p̄uenit noticiam il
lud in luce ul' nō
p̄ut q̄medius inde
eo faciendū sc̄mo
debet facere custodi
ri ne illō dēb̄ q̄m
niere uel diuolue
re ul' reūsare uel
discouere nisi p̄
us p̄ inscriariū m
deatur. **M**ūnd an
nūsūm & diligen
ter annotatiū d
rudi dñs fodē ul'
bonis uiris p̄ do
nam securitatē de

eris acceptam p̄ ut
instruari p̄laue
rit usq; ad diem
3 annū si talis
res fūnt que sine
sum decreimento tam
to t̄p̄e ualeat cu
stodiri ut pannū pel
les oem aris & ar
gentū & similia
In autē diuinaria
rei custodia in ea de
cermentū uideatur
p̄tutur uerentis
de ea certis signis
intensēns & p̄cū
seus p̄ uisionē u
sc̄iarchi & p̄bor: ho
minū uendit & ei
peccātū custodiantur
ut nō ip̄a. **C**oncl
uēris int̄allito
aliquis de illo nau
fragio dēm uisitā
ul' p̄e ems et suū
p̄fice dignorū testi
moniū & p̄ signa
ognita p̄buit.

illō dēb̄ h̄ē anno
autē 3 die elapsis
post uerisori appli
cādēm dñs fodē
in pace remanebit
neō alieni illō p̄gē
ti sup̄ hoc est postea
excedidū. **D**e co
tū dux h̄ē q̄modā q̄
ad ip̄m sp̄alit̄ p̄i
nent ex antiquissi
ma ducat̄ dignita
te in cuiusq; terra
sunt applicatū. ui
delicet aurū & ar
gentū tam in uas
nis q̄m in moneta
dim tñ uiginti li
braz excedat q̄m
titatē dextrariorū
sumos canes et
fennicas aues ebū.
Sohannū lapides
preciosi insū esen
latam uatru & go
sum & pellea sepe
linas que ad ali
q̄norū uisus hōim

n̄ sūnt depictata
3 om̄s uirelloz in
tegrorū pannorū li
gatos & om̄nes pan
nos integros senta
tos. Cēn autē sangu
la mit̄ dñs rema
nebunt in quoꝝ fine
vint fodēs applica
ta. **O**mnes uer
quævele uerisā oem
sione exortū sunt
inducis curia cōm
nande. **D**e thēsau
ro & inuenientō.

Adherens est di
gitati h̄ē thesau
rum inuenient in cui
cūq; terra inuenient
sunt ul' iognis le
gitime de eo p̄ hōis
fide dignos potest
inquirere uiratē
neō sup̄ hoc q̄rela
tum poterit aliquis
ab exhibendo remo
ueri uiratē nisi
signa odi seu ini

macte apparentes
int' ipsos demonstra-
uit euidentē ut ali'
suspectus de eisdem
qui ad iuramentum
ueraci sunt quo ad
illud admittit nō de-
bent recipi heret
ex hoc modo de omnī
iure suo & de omni
eo qd' sūm et p̄dūm
creta ul' omuni pre-
sūpōne cognōunt
p̄ militis seu alios
iūros legales ac si
delignos. **S**ix
aut' h̄c concia obri-
nentes inquisicio-
nem exercere cum
tū instrūcta uel
presēptio patiant'
que ad alii h̄m de-
ferant dignitatem.

De ḡraj de wa
mis & c̄ ym̄
tellis eoz qui ab
lēse sunt homicide.
notandum est qd' dix

ea h̄de debet. **N**on
na sunt res uel aia-
lia que nulli p̄fē-
ti attributa sine pos-
sessoris relamato-
re sunt inuenta q̄
usq; ad diem & an-
num seruanda se
& de eis modo quo
dēm est de ueris
ea sua et p̄bantib;
est restituere facien-
da. **N**i aut' dñi se
odoy in quib; he i-
nenta fuisse ocerit
tp̄a p̄tis sibi assūp-
serint & se uel per
attornatos dñi cu
plenam & liberam
sodoy h̄ent uis
dōdem: eis ea m̄ quo
dēm est de ueris
sunt reddenda nisi
uis sp̄alis p̄sēp̄o
nis debite uita ob-
tinens h̄i ux̄ digni-
tatem ad duce uel
alii p̄fē fecit p̄me.

Iesus enī sp̄ales
qm̄ scđm ch̄icas pa-
rcias & ciuitatis
multoq; nascan-
tur. **C**ommunes u
sus normi. relegat
& restringit qd' ple-
nus in sequib; ap-
parebit. **D**e vñ
Tum autē is
catella duci normi.
q̄suetudine p̄stia
dimittitur ut h̄m
ordine ambiguo u
surax malitia in
postro restinet.
Tr̄ib; autē modis
usura q̄ntitat̄ &
no scilicet n̄ cu ul
tm̄ t̄ratum per
mali cui' rei p̄con-
cessio solutio q̄p̄
spatio mutuatur
denti se obligat ali
quem uadentem.
Nbi ḡra. **P**etrus
equi sui p̄num ta-

xauit thome in na-
lore decem libraz; &
in hoc querunt. et
quia thomas nō h̄c
p̄cūmā t̄mī solu-
tōm. xl. diez affig-
natur. ita tū qd' xij.
libre pro equo ad c̄
minū p̄soluentur
in hoc p. xl. solidos
usura omittit. In
p̄cūmā autē p̄stia
similit̄ intelligend̄
est. quicq; enī p̄ter
p̄stria p̄ pacō quo
dator solvit p̄ u
surā reputat̄. In
uenditione enī equi
p̄da & similib; est
p̄cūmā in facta ca-
xatione p̄eu t̄māna
ta & est quasi p̄stia
cum de ea. xl. diez
datur t̄mīus p̄ pac
tum. xl. solidoz p̄
ter sortem ad c̄mi
mini reddendōm.
Secunda mod' est.

cum res unius speciei
modatur per re alii
ius speciei maioris per
eum ad summum per sol
uenda in eadem quantitate
emittunt ut ordinum possitare pro
fumto uel certe
am per uno. **T**er
cuius autem modus est
de mortuo uadio.

Dictum autem dicit
uadum. cum sicut
tus rei iniuriae
quos pergit qmada
re eam quia tauri in
midilo uel puentis.

Et si quis tam
nam in uadu per
liberis dicit ali
em qd de eius puen
tib; pergit qmada
to inter dictam pecu
nam que integrer
reddenda est pusu
ra reputatur.

Mulki autem usum
in catalia sunt fo

Resulta n illorum qui i
am annum quo o
bierunt aliquo u
lire modorum ususue
rent pente. **M**ul
ius enim usuarium
reputatur qui cessat
ab usuris diem et
annum post ultimas
usuras continuavit
mortuando. **S**ed die
cis foris facturis ca
talloz int princeps
et coliam si fecerit ex
acta sunt gentio u
trum sibi possent
quo facilius catalia
debeat iudicari in
principis curia per
quisitatem legem
uocato chociano ul
eius potestate debet
timari. **S**ed pma
alissimam nec iustitia
ruris vero sive sene
tenet nisi pbro p
uehie illi in qua ta
ta easus emiserit.

Si autem actum foris
factur in non sive
videtur fuit ex parte de
catalis pnt debuit
exclamabit cum de
catalis mortuorum ad
ipm poneat genia
lit oedimpre. nisi ei
usum huius spahui
casus sunt dolan
ti mire suo spahi no
debet solari. **C**apa
lia enim una nisi da
re sunt manifesta
tibus non possunt
denegare. **N**e sele in
catalia iudicio
Nisi autem exz qui
sele sunt homine
et exz qui excoem
uel despati morum
tur scimus est qd p
ceps normanni. ea d
ixit. nec ecclesia aliquo
in eis potest recla
mare. cum animbus
exz nullum ualeant
subsidium apliue.

Hoc autem attendetur
est qd signis huius ca
talia ex antiqua co
suetudine per plebem
nem sollicit uel per
strumenta huius officie
ut ex pceptione n
debet indebita solli
caci. **D**espati autem
mortuorum qui per
dies uel amplius g
ui extundunt et p
culosis oppressi qm
mone uel offensione
sibi oblatam reuersis
ac differunt et in
hoc moriuntur. dies
autem ppro hoc hunc
non periuantur. **D**e
huius autem uadis et
qui uadis emplo
denegant et ubi
emptiones res per quis
recepitas debent a
mittere que et principi
hoc in curia sunt
evident ut si p
uam suam. ibi pcam

tum solidis trahide
vunt in uadu. p.
aut illam uigilant
te & deam offerante
pecunia. si uadu
negauit eam suam
et afferens. Si die
tus. ch. sup hoc grec
us fuit & principio
blagodinis pecunia
remanebat & tunc
debet regredi. De
empedib; aut scie
dum est qd si tho. a.
p. hecitate aliquem
emerit & eam emp
tionem aliquis re
quiat de genere uen
ditatis. si eam tho.
negauit & sup hoc
quicunque sunt. & pan
ma empeditis per
cipi & ea redire
regredi dignu est
enim fraude in sui
actorem retroqueri.
Si nullu aut uadi
um potest in noctu.

caputa nisi post coro
namentu rups rican
di. us post. xl. annos
fuit in uadatu.
Nonditio eni esse no
potest raroari si pe
nitentiam feam em
poder p diem & an
num nulla se rela
matone in curia di
mittatur possidere
de quibz in sequenti
bz plenus declar
etur in tractatu de
querelato. De foris
Ad uocem facien
tes foecissature mo
biles. Nobiles aut
foecissature sunt ca
tulla eoz seu mobi
lia qui p uiculum
depnati sunt. Tri
pias itaq in noctu.
dampnante boles
pnt nre mta hoc
requirunt aut p or
pote destitutum

ut de suspensis. aut
meritis. aut suffici
sia carnis. manca
tis expedientis & si
mibus est apparen
us p forbantem
ut patet de fugientis
qui aliquo commis
aculati tamdu ad
pacem ducis uoca
ti diffingunt qd p
indemn forbanam
tur de quibz in suis
insequelis plenus
metabat. Uel en
am p pate abuca
toem ut de illis qui
aliquo criminis fu
gitur. us uiculis
mancipati us carre
ribz decuci si force
ad eccliam usq
uel ad crucem am
plerari fuit. si pa
triam abucaunt
que possident foris
faciunt uniusa.
De destitutione ar
poris sciendu est qd
nullus sine uicibus
est dampnatus n
ao penses forissem ho
mida latronum us
alium criminis p
sentibz talibz fide
dignis quoq testimo
mo sit credendu. mi
carius fuit uel de
tentus in talu casu
en opa sua uicibus
sim pferunt eisdem
ter cont ipm. Cr
iminale aut dicunt
accidem de qua quic
uis aliquis in mbis
us in corpore demp
nat. Si aut qd
crimen quo securas
est gressus fuit in
publico sui uicibus
um peccat dampna
menti. Disfigi
ens aut hi criminis
sus ad tis pmas
crimias debet uoca
ri assistas. De assista

tum solidis trahide-
runt in uadū. q.
aut illam requiran-
te. et dēam offerrant
pecunia. si uadū
negauit eam suā
et alterius. **S**i de-
tū. clu. sup hoc que-
rus fuit et p̄ncipio
būgadōnis pecunia
remanebit et trādo-
detur exigenz. **C**e
emptōnib; aut scie-
dū est qđ si tho. a.
q. hereditate aliquā
emerito. et eam emp-
tionem aliquā re-
quirat de genē uen-
ditoris. si eam tho.
negauit et sup hoc
quidēs fuit. et pecu-
nia emptōnis p̄m-
cipi et ea redēci-
erentī dignū est
enī fraude in sū
actōem retroqueri.
Sic illā aut uadi-
um potest in normā.

requiri nisi post coro-
namentū rags ricar-
di. us post. xl. annos
sunt iniudicati.
Evidētio enī esse nō
potest revocari si p̄
entēdēm fēam em-
ptōri p̄ chēm et an-
num nulla sēl reela-
matōne in curia di-
mittatur possēere
de quib; in sequenti
b; plēntis decla-
bitur in tractatu de
querelato. **D**e fēis
Adōncem factū
p̄ymēt om̄is
nes foreſtāture mo-
biles. Mōbiles aut
foreſtāture sūnt ca-
tallia eoz seu mobi-
lia qui p̄ iudicium
dēp̄nati sūnt. Tri-
plūt itaq; in normā.
dāmpnānt mōbiles
put nice mīta hoc
requirunt aut p̄ cor-
pōris deſtructōdēm

ut de ſuſpenſis. aut
moenſis. aut ſuſſoſis
centis. manca-
tis expeditatis et si
mīb; est apparenſ
us p̄ forbāntōdēm
ut patet de fugitivis
qui aliquo criminē
accusat̄i tāndū ad
pacem duces uoca-
ti dīſſingunt qđ p̄
iudicū forbāntām
tur de quib; in fīis
inſequelis plēntis
tractabit̄. **V**el enī
am p̄ p̄ie abuſa-
tōdēm ut de illis qui
aliquo criminē fu-
gitivis. us uincis
mancipati us carre-
rib; decuci. si forte
ad exiliā. ſingint
uel ad crenā am
plerati ſūnt. si pa-
triam abuſauint
que poſſident fēis
factūt mīta. **D**e deſtructōne ac
dīſſig-
ens aut hī criminō
fīis ad tres p̄mas
ximias debet uoca-
ri aſſistas. **D**e aſſista-

Es assisa q̄ gre
gatio cum in
sticario militum
ul' m̄oz creto law
= certo timmo. xl.
dier̄ spaciū x̄mē
te p̄ quos de andris
in cetera indicium
= iusticiā debet ex
hiberi. Ad q̄tām
aut̄ recitatis eius
ceterum = sub̄fī
gus sed sup̄ h̄is in
dictio debet forbani
enti publice super
huc scema. Iſlos
forbani x̄m̄. p̄ p̄
mortē. tho. que aco
dit ex p̄e dñcis ro
q̄ s̄q̄ms eum post
clausum h̄is assise
inuenit ip̄m nūm̄
ul' mortuū reddat i
sticario. vel si eū en
pere non potest cla
mocem p̄e post ip
sum q̄ dñct̄ h̄aw̄
debet clamoris no

alz grotare clūrūte
cum assisa se potest
reddere iusticario
sine forbani dictōm̄
p̄enitē insecurū pot
aut̄ angariūs sibi ca
usat vel dampnatur.
Si quis aut̄ post
ea cum uidit vel co
sensit vel recitauit
m̄i iusticario reddi
derit vel post ipsū
clamorem nō leuant
si hoc p̄fessus fuit ul
p̄ inquisitōm̄ q̄nt̄
Ad voluntatē dñcis
p̄ catella p̄metur.
Si uero inquisitō
sup̄ hoc sc̄a reddita
fuit in non sene ip̄e
sup̄ hoc se distrauabat
aut̄ ut dñm̄ est pu
metur. D̄issagi
ens aut̄ ad eccliam
ul' ad loca sc̄a p̄ acto
ches potest in ecclia
stico morari nono
aut̄ che ab eo inquē

dum intrū se exponē
iustacie nolūt̄ lai
cali vel tene ecclie.
Quocensq̄ et
nolunt̄ se iusticario
potest reddere laica
li. **S**i aut̄ se noln
ecclie ecclie p̄i
am fecundabit i h̄o
forma. p̄senterib; mi
litib; = m̄iis alius n̄
deditas. qui sup̄ he
si opus fuit nolent̄
reddire. **H**oc au
diant om̄s assistētes
qd̄ tu de ceto in noe
manni. nō interib;
si dō = sacrosan̄ te ad
inuenit. hec uba in
tans de se d̄ exp̄me
re = hoc sed ab eo au
diatur p̄ quas p̄es
noem̄. exerce cligerit
= ei sedm̄ distantie
q̄ntitate t̄min̄ exē
di p̄petens assignet.
no exēns n̄t̄ n̄m̄
noe spaciū m̄ mil

la uilla pot̄ imo
rari nec ad loca re
ueri iam t̄nsacta.
sed p̄ manū ab eodē
exp̄llam̄ debet me
tas exige norman
me. **P**ostea uer
de eo ut de forbani
eo de uinando ul' ca
piendo in omnib; a
gendūm̄ est. **T**er
ras aut̄ dampnator̄
= puentis eoz p̄ an
num̄ unū p̄noeps
habebit normann̄.
elapsō aut̄ anno do
minus sunt reddende
qui in mediatu de
eis habebant homagi
um. **E**x genē aut̄
dampnator̄ filii pro
creati ad millā iher
ditatem antecessor̄
uine hereditagio po
tunt accēde. **S**ed
q̄ ante sem̄ in quo
cermen dampnati
est q̄missum habue

vanc intenentur
amittere. **D**ap
nati itaq; feeda q̄
sibi p̄pria detinunt
et p̄pria omissionis et
minum solummodo
= que postea adp
ti sunt foriffacit.
Ceca aut̄ feeda
uel eschere que ad
eos nre hereditario
deberent deuenire
hoc cum prole sua
in hec extensis q̄d
non sensent ad ali
um p̄mptioꝝ de
genie parentū dene
met. **N**ullus de li
nea q̄sanguinaria
tis despatorz alios
de feedis dampna
torz poterit de ceto pos
siderz = si p̄nceps
. norm. aliquā pen
tum inuenit q̄sā
gimiez talem pos
sessionem obtine
tem eam ubi fina

ut recuebit. nisi dō
feedi eam p̄or uela
mant ad q̄m de m
re dñeat primere.
Et si forte tenes
obicit q̄d eam q̄mis
si exēe cemtris nō
hēbit inquisitōem
sine dilatōnum dis
pendio debet sup hoc
exhiberi = q̄d p̄dam
magistrū mō debet
obseruari. **E**t si
alium de parentela
aliquo m̄ alio p̄
hereditatem deueniet
q̄m poterit obtinere.
Motbam corz = for
matorz domus de
bet in testimonis
dampnatōnis eoz
cremari usq; memo
ria nequacie eoz fu
turus = exemplum
p̄iat = tunc.
Si aut̄ dom' eoz ta
li loco sūnt q̄stiu
te q̄d non sine dāp

na altīna incendi
ualeant aut cema
ri regimē salutē
eari ul' matrāmā
debent enelli = ta
li loco cremari quod
alii p̄t h̄c nullū
modōmodum inse
vatur. **E**t uero
mansioꝝ non h̄nt
p̄ mundinas = mer
catoꝝ = ecclias p̄
quas in auentia
prochie debet publi
ce eoz dampnatio
p̄mulgar. ut si ne
cessit p̄ inqui
stōem sup hoc uita
deliquerit. Tria dis
De successione
sionibz. de suar
= tenebris si sionibz
ne modis tenendi
possessiones feedaler
q̄squent uidendū
est. **M**otandū =
q̄d successio q̄dam
hereditaria q̄dam

est ex gen. q̄dam a
fortuna. hereditaria
est q̄ndo aliquis su
dalem peripit succe
sionem hereditatis
ratōne ut filius pa
teris succedit. ul' dō.
homini suo si de o
sanguinitate ex q̄
descendit iheritas
hacem nō habuerit
remanētem. **E**t
q̄dā assit sit succe
sio q̄ndo epe ul' ab
bas ul' alius succed
dit alii de feeda ad
būscium p̄men
tia ad quos p̄ ḡm
p̄iectus est. **E** astia
us aut̄ successio est
q̄ndo feeda reūtitur
aliquo casu instru
tōne uel q̄dōne ad
aliquam exēa q̄sā
gimitez q̄strūtu
q̄dam est directa q̄
dam indirecta. **H**e
di canū aut̄ q̄dam

est successione que
dam est directa quā
indirecta. **D**irec-
ta est q̄ndo directa
linea sanguinis
hereditas descendit ad
filium vel ad p̄filiū
vel ad aliquem in eadē
linea sanguinis sibi
geminatis. Vnde no-
tandum est q̄ p̄moge-
nitus filius patris
succedit et omnes ei
debet succēdere qui p̄
nat sunt in eadē li-
nea sanguinis
geminis. **I**acet autē
hinc sanguinidini que
in normā solet antiqui-
tus generatō obserua-
ri opponant se plimi
et repugnare. **T**ra
successione tñmodo
p̄p̄ ad p̄filiū alle-
rentes q̄ p̄filiū a
no suo nō debet suc-
cedere. Iacet p̄mogē-
ti fuit filius qui a

ui sibi t̄p̄cē iam dicas
sit. **S**ed ip̄i anno debet
succēdere filius ei clu-
rit aliquid sup̄stituit
filiorū non dicitur habere
filius ei uocem ad suc-
cessionem dum sit
ex aliquis hoc regn-
at. **E**t si normā
sanguinidinem in hoc
casu p̄tererent et hoc
maxime uiri regn-
nant et uidentē repug-
nare cum p̄moge-
niti filius p̄moge-
nitore locum hent
et uocem et sine quo
aliquis ex in uenti-
tione hereditatis
vel in decessione nō
debeat anderū nō ho-
nagm̄ facie capitali-
b̄z dñis teneat nec
non et eum in eod̄ in
re succēdere debeat in
quo p̄p̄ eius si in-
ueret succēdere inde-
tur palam est quod

hereditatis successio
lao patris sua ad eū
debeat primē. **T**ra
directa successio autē
est q̄ndo nepos vel a
linus de parentela ex
tra lineam utram
succedit ut sicut si
nepos aunclo et h̄c.
Casualitati autē suc-
cessioni quēdā est
fodalis quedam est
ex iustitiae qdā
ex condicione. **S**uo
dativo est autē q̄ndo
ex desēti hereditatis
vel dñm uel uerbi
tue de quo tenetur
et duplicitē evenerit
autē ex desēti hereditatis
autē ex redempcionē
possidentis. **C**um
enīs aliquis redemp-
tur anno clauso ad
dñm reddit a quo re-
net. **E**x iustitiae
autē sit suces-
sio q̄ndo sicut ex m-

utinōne facta ad
aliam revertitur quā
ad hedes possidentis
et hoc maxime aten-
ditur indecib; et in
dūrabilib; sibi uel
lae sanguinidines ut
apud barcas ferata
feste domoz possesso
que sine fratre ma-
teria est structa ad
dñm de quo tenetur
debet uenire.
Ex condicione autē
suo successio q̄ndo si
quod ma uerbi vel
uentat q̄p̄ mortuo
possessore ad eum
qui tñndit debeat
uenire vel ad ali-
um p̄t sibi fuit
genito in tñndente
et recipiente. **S**it
hec ergo sanguinidines
de successione in
normā. antiquis ob-
seruantur. **P**er suo
cedit filii p̄mogē-

dabit tam hereditatis ab ipso descendenteris quam adquisitorum per eius successores. Ad primogenitum enim videtur genus semper inquisitorum suo cessio. In successione autem matrorum per recuperandam est ad similitudinem ut ipsius quae in genere isti prius linea successione habeat feodale.

Et si fratrum nullus remanserit ad cognatos videtur successio fieri deinceps illius qui successit in eadem dum illi sit de eius linea a quo dignoscitur hereditas descendisse. Si autem fratrum nullus remanserit ad cognatos videtur successio fieri deinceps dum alii non potest videtur successio dum alii quia ex linea ab ipso descendentibus remanserit sed si omnino defuerint ad eum successio regi.

mes ipsius patris qui annulsi sunt possessoris. Si autem annulsi defuerint et cognatus videtur ad annum et similitudinem intelligentiam est de suppositione in linea quam continentatis et hec etiam intelligendum est de illo solummodo a quibus descendit hereditas. Et notandum est quod linea continetatis usque ad gradum septimum videtur extendit et sic per quod si non videtur successio nisi per descendentem ex deservientibus propaginis ex eis procedente. Sciriendum est tamen quod si hereditas descendit ex patre patris et non in cognatus sit ex patre matris solum ad eum descendere non potest cum a parentibus suis non

tus et mad similitudine et si prior patre duxerit ei filium vel heredes et primogenitor in eadem directa linea successoris haec successione obtinebuntur. Si vero nullus de linea primogenitori remanserit filius post primum primogenitum ut eius linea primogenitorum si accesserit successione hodierna etiam remanebit et similitudinem intelligendum est in aliis lineis post naturam. Si vero omnes linea filiorum accesserint ad secundum primogenitum videtur successio fieri deinceps vel ad eius linea videtur ad patrem ex quo linea persisteret. Si autem defuerit videtur ad simili-

dit hereditas nullo
de potestate ex ipso
item remanente illa indebet se
ditas que ab ipso
descendat et hoc id
de meo intelligend
est et de uno et de p
uno et anno et una
et parva et attua.

Cum autem temp
renvenientur sic ad
superem primogeni
ti masclum vel eorum
heredes successio[nis
recte dignitate
quod pleni declarantur in figura.

De patre potio
nibus oboe nibus
quem agendum est
omnis enim hereditas
aut est probilis aut
improbilis. In
probilis de hereditate
in qua nullam di
uisione modis sive
suecudo patre pan-

tur sustinui ut fada
lorice comitiat' baw
nie et serrande in q
bz ad dnoꝝ p[ro]met
castella p[ro]p[ri]etatez.
Partib[us] autem
dictius hereditas in
qua nullam custo
diam possunt domi
volamare. **T**o
uauasorie et omnia
alia tenentia sicut
marie. fudales cen
sarie et libera tene
menta etiam serua
lia et bordagia et bor
gaggia. **C**um autem
aliquis per suo suc
cessor[um] vel uno ul
proximo vel attano
si filio heret de gene
p[ro]p[ri]etate si hoc ga
teatur ultimo na
to debet tradici fad
ut de eo tot faciat
potiones quod patre
poterit in eo sumit p[ar]
ticipales non lesa

tm patre consuetudi
ne quidam enim sunt
principes principa
les quidam secun
dari. **P**rinципa
les autem sunt ut q[ui]
reditas divisione
sustinet principale
indebet qui eadem
debet libe potest
ut fado et h[ab]itudine.
Secondari autem
sunt qui non equale
experant portionem
sed in aliqua poten
tia potest vel ali
cuius[que] defuncti in
portione ad prem[er]u
tamente aut suas de
bet patre potentes
Post natu[rum] ergo
debet ita facere por
tiones quod feda lo
rice vel alia q[ui] cui
rediam retinet non
dundat ei que se
in una villa cu[m] illi

que sunt in alia n[on]
integron. **S**ecundas
tame non amptato
ul[icet] excepit dum
in fine hoc aquiles
possunt fieri portio
nes. **P**ropinquio
ra propinquiorib[us] ob
tingat minora non
amptato sed maior
in referens adiungit
minorib[us] ut si eq[ui]
les possunt facere
portiones. **C**api
tiale hereditatum
primogenito rema
nebit sicut edificia
in eo ostiota
continebunt.
Clausum autem sine
gardini ul[icet] ceru
cidem remanebit
dum tm patre legi
timam fecit escam
biatdem super hoc
ad ualorem. **O**de
tm autem omnia potio
nibus adequantur.

Et si quis autem pere
uerit; et septem uedac
tis ad distinctas di
postnatus eis affer
ire in curia et dare de
eis apia feitis pri
mogenitos ut ei
gant et eligant si
uolunt in instan
ti uel tunc elige
di et emendi usq;
ad quindam ad
minus iubunt si
uolunt et te regi
rant dum tu plac
ta in quindam tene
antur ul' ad assisi
as longiores. Si
qm in portione ma
licia potest incidere
ex consensu phati
cum primogenito ad
quem prima prim
electio possunt ali
portiones respbare
et aliquod in eis indi
cium malicie mon
strantium inveniatur.

Si enim postna
tus medietatem to
quis in una portio
ne ponet qm pmo
genit' eligit in hec
factum actas lede
ret portiones pp' q'
p sacramentum duo
decim. xy. huius sive
dignor. et in mente
opto dolo in portione
debet portiones ade
quari. Si autem se
cerit eas postnatus
iustis qm iudiclinib;
pnocritis reprobande
sunt et in tunc faci
ende et qd pco defit
suo puniet. et si su
cere uolunt tandem
ptione carent qm
dm se fit hoc fecit
occupante us alii
portiones faciant et
portentes ita qd mi
noris portio no le
datur. Toto si ma
licia in eis uideat

pnocritos portiones
si dem est emenden
tur. Primogeni
ti enim pamo debent
elige. Huius autem
rex contentiones u
num ex omib; et u
num diffam tunc
patiuntur. Si autem
tota hereditas tam
ex patre qm ex ma
tre ad fies descendit
de tota nisusul de
bet fieri portiones.
sinante de toto eo
qd ad eos descendit
de quo int' eos nun
dum feci fuerint
ptiones. Si uero
receptis a maiorib;
in uere suis por
tionib; minoris sua
uolunt remie alia
ius illos no poterit
reclamare. pmo
genit' remieat do
neo ipse eam replet
eo qd minorib; te

neatur face portio
nes. Sciendam etiam
est qd si duo fies
fuerint facias a minori
uia portonib; sed in
uis maior semper te
netur elige cum in
hoc nulla malitia
ualent inueniri.
Sciendam etiam est
qd si primogenitus
fuerit iniquibile eli
gitur et alius fide
scia etas alteru fie
descendente clementia no
descendet ad pmo
nitum s; ad altum
qm de ea habebat po
tenciam. Secundus
autem in heritate pa
tris nullam portionem
debet reclamare.
ius illos no poterit
reclamare. pmo
genit' remieat do
neo ipse eam replet
eo qd minorib; te

mobili eas nolunt
militare iuris ei
ydoneis sine dispi
cione hoc eidem deb
sufficere. Et si eni ma
ritare nolunt tria
ptem hereditatis he
bunt loco matrati
hoc autem attingo quod
si ducem vel plures
fuerit filii et una so
rie vel dñe no habebit
tamen s: pretonea fin
tri pordent; aqua
les. Nulla enim so
rie ppter pordem ha
bere maiorem qm
fieri sim. Omnes aut
sores quoque fue
runt ultra etiam p
rem nich possunt
requiri hereditatis n
maiorem hse pord
nem qm unum sum
erit si unica est ex
pectans cum ducem
fratribz pordem.
Sciend etia qd seco

nes non habet material
gnum nisi solumodo
ex fodo qd diuina li
nea ad frs descendit.
hac ex decessu patris
vel matris vel am
vel aue alterz ante
cessor in directa li
nea constitutor.
Et fodo em indece
re descenditibz mul
lam matrati pri
pient pordem. ut de
elegitis annuloribz
us agnatoribz d mul
modi. Si autem aliqui
miles cum aliquo
memoriū occurrerit
michi utrum ppter
reclamare vnde ma
trati n idem solu
modo qd ad marita
gnum eidem sunt a
parentibus adonatū
et si michi ei in ma
tratio datū fuit
michi ppter porta
re. sed qd ei pmissū

fuit in mariage
tenent pmissores
restituere. Et si
pmissū negatum
fuit p recordationem
assistentiū in oīne
tu matrimonii debet
recordari michi enim
memoriū qd ppter
miles reclamare
de bēlante amicis
rum ppter eo qd in
contā eidem ab he
dib: mis masculinū
obtinentibz assigna
tum sunt u' conces
sum. Et si hodie
ni non sunt sunt n
pter hoc d: memori
um proquiri. sed eo si
faciendū est ppter
or: ac si etiam debi
tam attigissent. si q
miles matrati
repudierit usus fra
terni suū. fuit si no
luit eam scū redi
ct et in custodia su

a pannū et diem re
manebit ut ei pmiss
deat de mariage o
potenti. Competet
enim est memoriū
si psonae ydonee sed ad
nullē ppter gen' et
possessiones pmiss
requiri maritetur
si tale noluit marita
gnum sine consilio et
auxilio tam tē qm
mobili distingatur.
En matrati aut so
ries non possunt ali
quem reclamare n
plura constitut esse
matria qm s̄t.
In viaggio aut eq
lem sicut frs ppter
ent pordem. Et
hac si de sores sua
pdiem et annū he
at custodiā n tam
si in nouitate fuit
hoc habebit nec etiam
nepos ul' alius in
generi. Num aut

heditas ad mulie-
res dimoluntur ex
desertu heredis q̄
maculi remaneat di-
gnitatem. eodem m̄
m̄ se portiones re-
nebunt sicut deū
est de masculis at-
tentio tñ quod inter-
ens omne foodum
tam lator qm̄ scri-
antie duxit debent
et in portiones sepa-
ri. Nullus heres
aut cuiusq; scens
sunt potest dare ul'
offerre aliquo foodi
sui alium eoz ad qz
escaeta equant̄ der-
cende teneatur m̄
herib; eoz duxit
linea descendentiū
sed post eius duxit
totū foodū tam po-
suum qm̄ datum
dimissiones debet in-
ter opifices susti-
nere. **P**arentib;

aut qui nullā pe-
tōem expectant in
fato cum hereditas
nō gra. **S**icut
qñor fīes habuerint
et unam sororē nec
herem habent ex se
s. p̄petratū si de suo
foori sue dedit ul'
herib; ex ea p̄petra-
tis illud ei heredita-
tie non potest rema-
nere cum nullā neu-
ris fīes de eius esca-
eta herib; nāleant pe-
tōem. **S**i autē fīi
dedit vel heredi ex
eo p̄petrato post ei
descendit remaneat n̄
potest sed totū deb;
ad portiones remaneat.
De m̄de impedi-
tō pedicō corie sic
ne successio cessio-
nis q̄sequitur urbis
denū est. **S**icut
herē aut. **B**astar-
dia p̄fessio religio-

m̄d forisfēa et lepro-
mōly incurabilis.
Int̄ que p̄mo inde
dū est de bastar-
dia. **S**unt enim
bastardi omnes il-
li qui sine antēru-
mēmoni fūnt
peccati. **E**t hoc ma-
tremōnum duxen-
onem rogit p̄ce-
ari tñ in ipso dūm
ecclia illud sustine-
bat p̄ legitimis re-
putantur. **P**roce-
deri autē ante matri-
moniū. mēmōto
subsequentē p̄ legit-
imis reputantur.
Cum enī multa la-
tent mēmōnia q̄
nō sunt in apto ma-
ifesta quoz disens
sio in ecclastica cu-
ria est tēmanda
n̄ est laici iudicis de
eis discenter. **N**os
enī iudex ecclastie
bit sed si p̄ adūsa

legitimos reputat
et iancis legitimos
reputabit. **C**um
autē appinquor he-
res antecessoris sui
simam debet possi-
dere. **S**i aliquis se
filium vel nepcem
vel aliquo in appin-
quor heredem se ce-
drit in hoc p̄tem
adūsam oportet ofi-
ceri vel negare. si n̄
neget p̄ inquisitōem
declarandū est m̄ri
sic ita appinquus
ingēnū sicut assert
et si ita agnitiū fūnt
sansinam obtinebit.
si uero ab adūsa p̄ce-
confessum fūnt hoc
q̄d dicit sansinam si
multē reputabit.

Si autē adūsari
uelit ei obiceba-
stardia nichil omnī
ei sansina remane-
bit sed si p̄ adūsa

dare plegios nolunt
qd ipm infra diem
z annū pro bastar-
do probabit hēbit
ad ordinariū iuris
iusticiariū in hac for-
ma. **C**um omni-
tio oratione nob̄ int̄.
a. z. b. iureverū et
actione hēditaria.
c. qm dō. a. pot̄ nō
denegatur exercitio
rū a dō. b. expobat̄
est p bastardo. **N**on
igitur huius rei cogni-
tō ad nos pertinet
evidēt: cām baster-
die nobis remittim̄
infī diem z annū
timuanda z qd sup̄
hoc fecit ad finm̄
nobis remandens.

Ecclie ordina-
tus in causa pater-
put de iure iudicet
paradēnū. **P**ap-
so aut̄ anno debent
retribue ad curiam.

uel int̄ si causa
matuī fuit cīni
nati. **E**t si p bastar-
do reputatio fuit
pī adūse hereditas
remanebit si aut̄
pī adūsa hoc pbaro
non pot̄ inibi con-
tin pot̄ obtine.
Bastardus aut̄ nemi
in debet hereditarie
succede cuiuslibet au-
pot̄ ut p empt̄
nem seu conditōem
aliquā. **B**astar-
do aut̄ nemo pot̄
succede nisi ex ipso
z ipso p̄pria origi-
nem diversit coni-
gali. **E**t huc baster-
dos in hēditaria suc-
cede nō debet hēdi-
tatem rū pot̄ ac
quā qm̄ pot̄ uē-
dere dare ul̄ iudia-
re sicut legem iuris
qmbz nolunt excep-
tio rū illis qui in

bastardia ex ipso
fūnt p̄petrati.
Sinus aut̄ qui p
fessione religiosis
fūnt alii pot̄ sic
cede in hēditarem
dim̄ rū religiosis
hētitum teneat em-
dēt tanq̄m mūdo
mortuus reputatur.

Bi rū contemno
sup̄ hoc emiserit hi-
tu rū religiosis li-
ris morte qd̄ rām
remissio in hētitu ō
tentōne est sicut
est sicut in baster-
dia dūm̄ p̄petrā
dim̄. **E**x foris
factura aut̄ accidit
qd̄ hēditaria deperit
succesio. **S**inus
enī ex damnato
sanguine p̄petrat̄
alii pot̄ succedere
in hēditarem qd̄ a
ibi plenus in fo-
riffūris declarau-

vitur. **L**eprorsi aut̄
alii in hēditate
succede non possit
dim̄ aoz̄ agentudo
publice fuit mani-
festa p̄petram aut̄
hēditatem totali suo
tempore utinam hūnt
De tenebde tene-
bris aut̄ ō us
sequitur agentū est:
Est & tenebra
manies qua teneb-
de dim̄ tenebda. **O**
dam ei tenebra est
p hominagū. **S**ecundam p̄
palingū. **Q**uodam p̄
borgnū. **Q**uodam p̄
elemosinādem.
Hec hominagū aut̄
tenebunt se de q
bz fides int̄ dim̄ et
hōrem obseruari et
p̄pse p̄mitit salua
fide deum nem̄. qd̄
s a dō uip̄t ex-
panst manibz ip̄

suo et iniquis manus hominagum facientis quod in sequentis capitolo plenius elucet. Per pagnum autem tenentem feda quod si vel cognatus portem percepit de antecesso cum hereditate quod de amendo suo tenet et ei sendet de eis singulis que de feodum portionis sue ad dominos paternos capitales quod patet in inferno.

Per borgagnum autem tenentur alodium et masne in burgis constitute virorum consuetudines retinentes. Per elemosinam autem tenent trecentos elemosinare. Sedam autem per haec in diversis normis.

pribus tenent feda per borgagnum cum aliqua bona rindit alii cum ad servilia opera et iusta seruicia facienda quam nec potest uende nec dare nec mutuari quam eam recipio in hereditate sub tali tenencia et heo non facit hominagum. Teneunt etiam quodam libera tenencia sine hominagio et pago in feodo laceri seco heo sit ex depositione inter aliquos personas procreata ut si aliquis debito decem solidos anni redditus in feodo quod de ipso tenetur per magni solidatas two datus sibi alios decem solidos cum hominagio retinendo possesse feodi feodum

illud tenebit quantum patet ad decem solidos de eo cui collatum est a domino suo hominagum retinente nec tu Christus heo a li faciet hominagum cum eum totum fecidimus per unitum tenere hominagum dignoscatur et huius tenencia voluntaria nuncipatur eo quod sit ex voluntate tendit et recipientis et non ex necessitate hereditatis. Solitudo eius est quod quodam sunt teneunt de redditibus ut quoniam aliquis tenet redditum sibi assignatum sua possessor remanente. Sedam tenencia sit definiens ut quod aliquis tenet de alio sumendum aliorum trecentorum.

Quedam autem sit de dignitate ut quando aliquis aliquam tensitatem de alio ut habeat garantiam vel quietanciam in forestis vel mundinis vel aliis locis vel habita securitatem vel molam vel aliquid huiusmodi qui sine summo die tenent de dominis. **D**e hominagio usdendum est hominagum res est sui propriissimo observanda in iustis ac necestariis non obstante si consilium et auxilium exhibendo quod sit expandit ac in rebus manibz inter manus recipientis in heo ubi. **S**ed de nemo horum inter nos ad portandum nobis fidem autem omnes

sino s' iniquis ma
nis hominagum
facientis qd' in seq
uis capitulo plenus
elucet. Per pa
gum aut tenent
fuda qndo si nel
ognatus pordem
perit de anterio
rum hereditate qd'
de anterio suo te
net et ei sendet de
cis singulis que d;
foodum portionis
sue ad dnos primi
tibz capitales quod
patebit inferius.

Per borgagum
aut tenetur alio
dia et maxime in b'
gis constitute bnr
gov confuerunt
revenentes. Per
elemosinatorem au
tenent tre ecolis
elemosinare. Ed
dam aut per huc
in diuisis normi.

Prib: tenent fuda
p' borgagum cum ali
qua bona teneat ali
cum ad servilia opa
et ultra servicia fa
cienda qm nec potest
nende nec dare nec
mutuari qm eam
recipit in hereditate
sub talu tenent et
heo non facit homi
nagum. Tenen
tur etiam qdam li
bera tenentia sine
homagio et pago
in foodo lacerali seo
heo sit ex depositio
ne int aliquo pro
nas procedere ut
si aliquis debet de
cem solidos anni us
ditus in foodo quod
de ipso tenetur p' m
gini solidatas us
ditus. Sub aliis de
cem solidos cu homa
gio retinendo pos
seste foodi feedi

illud tenebit qm
panet ad decim so
lidos de eo cui solla
rum est a dno suo
hominagum retenen
te nec tu zp' heo a
li faciet hominagi
um cum totu seo
dum p' unicu tenet
hominagum dignoscatur
et hz tenebra uoluntaria nunc
patitur eo qd' sit ex
uoluntate tenden
tis et recipientis et
non ex necessitate
hereditatis. Sol
lantur etiam est quod
qdam sunt tenebre
de redditib; ut qm
aliquis tenet us
ditum sibi assigna
rum tra possessoris
remanente. Ed
dam tenentur sit de
fini ut qndo aliquo
tenet de alio sum
dum alion' tre.

Tudem aut sit de
dignitate ut qndo
aliquis aliquam tens
dignitatē de alio ut
huc guaranū nel
quintā in forestis
uel mundinis nel
aliis locis ul' hnta
sergantiam nel mol
tam ul' aliquid hui'
modi qui sine sum
do sit tenent de do
minis. De homagio

De homagio
videndum est lo
menagum res est fi
da pmissio obserua
de in multis ac neces
taris no obstante
si consilium et ampli
um oclibendo qd'
sit expansis ac nro
ris manib; int ma
nis recipientis in
heo uba. Edgo de
nemo horum nrm
ad portandum nob
fidem aut omnes

salua fidelitate du-
cis normū. Et no-
tandum est qd nomi-
nagior. quedam est
de feodo quedam est
de fide & servitio qd
dam de pace conser-
vanda. De feodo
aut sit hominagi-
um in iugis assig-
nato. De fide et
servitio sit homi-
nagrum qndo quis
aliquem verperit in
hocem ad fidem abi-
sernanda & seru-
cium apri aexoris
celibentium ad pa-
gnandū pro ipso si
necessere fuit nō alii
huiusmodi seruient
faciendū. Et si
ap̄e hoc et redditum
assignaret ad haec
ip̄is non desider-
det nisi exp̄issum su-
cta in ipsos. Et

si etiam seruens
forsan faciunt
pro alio dñdum
faciendo redditū ad
dñm reūtentū.
Sciendū tñ qd toto
uite sue xp̄e illud
fidum possidebit
qd collatū est a dñ
pro quo dñellū su-
biens in campo suo
cubuit & hui⁹ homi-
nagrum sit modo
superaddū additū tñ
salua fide aliquor do-
minor morū. Sit
aut hominagru qd
qd de pace seruan-
da qd hominagru
de paga notatur eo
qd sit in pagam co-
cordie int̄ aliquos
reformate. Ut qndo
aliquis sequitur
alium de aliqua ac-
tione criminali et
paga int̄ ip̄os refre-
matur ita qd seru-

fact ei homagrum
sine alto de pace
illa seruanda.
Huiusmodi homagrum
verperit in pagam
concordie reforma-
te. Et sit hui⁹ homi-
nagrum in signis an-
notato exp̄iso tam
et addito salua fide
& aliquor dñor meor
& maxime de hac
pace conservanda.
Alius hominagru aut
int̄erexit plegatio
homo tenetur enī
dñm sibi plegare
in quaciq̄ curia ad
psonali iniuria su-
e sit insecurus & quod
uri patet ad tñ
nos assignatos et
de immobiliis & de
natis liberandis
et debitis vel mu-
tuatōib; pte qd
titas redditus un⁹
annū qmd de dño

se extendet. Quis
ciardem sit dñs sū
om̄ia feoda que tenet
de ip̄o sine medi-
ate sine immediate
teneantur. Que
dam enī feoda imme-
diata tenent de dñs.
ut ea que homo tenet
de dño suo nulla a
ua psona mediante
Habere aut tenet
feoda qd aliqua
psona invenit. ut
venit dñm & repen-
tes. Et hoc in te-
nent om̄is postulati
mediante antenato
& om̄is tenentes sub
hōe ostenti qd p
hominagru qd
est dño. Nullus aut
potest iusticiam fa-
cere sup feodū aliq̄
qd tenetur de dño.
Notandum etiam
est qd nullus tñm
qd tenet de dño p

hommagū poterit
uende nel iudicare
sine assensu dñi xp̄
ciali de parte cū re
cia uel infra hoc fa
cere plimi consue
uit dum eis cū re
maneat de feodo per
qd om̄ia iura eo fac
tuanie iuridōnes
et dignitatis p̄fici
dñis plenarie uale
ant & p̄solui. De ce
neuā p̄ paragum

Per paginū sit
autē tenēra eo
quod tenēs & ille de
qui tenētū pares
et debent ratōne pa
rentagū in p̄dōm
b; iheratā ab autē
cessorib; descendētis
& hoc modo tenētū
postnati de antena
tis suis quousq; ad
sextum gradū pue
nerint in osangū
mitatis linea osti

tutum. **I**n illo et
gradiū tenētū acchi
tatem facere antena
to. In septimo autē ḡ
dū hommagū & ex
inde quod p̄ paragi
nni nitius tenēbitur.
Potest antenatū
in postnatis iustici
am exercere p̄ modi
tib; & causans ad
dños feodi p̄menti
b; p̄ alia autē oca
sionib; nequaquam n̄
colimbi in tib; ca
sib; uideliat p̄ min
ria p̄sone p̄p̄ris uro
gata uel p̄mogenito
suo us uocet. De hoc
si tenētū angagio
tem p̄ b̄rgagū si
endū est. qd possunt
uenti et emi. ut mo
bile sine consensu
dñorū & ostium de
eisdem debent reddi
sed in consuetudine
b̄rgorū. Notandum

etia qd uenditōnes
corū p̄ heres uel osan
gnicos nō possunt
renocari. Notandum
icū qd velice de
huc emp̄dib; tem
pore suo fēs p̄ ma
ritas inuiditate hinc
ūlus bedes uiuoz su
or̄ potest corū accessū.

Nota icū qd
sorores in huiusmodi
tenēmentis equalē
eū fēb; p̄p̄p̄nt
potēm. Nota tūm
qd huiusmodi tenēmenta
neō uelēna faciunt
neō auxilia in noēm
instanta. **D**e bor
gagio autē multa re
nētū p̄ homana
gum sed hoc nō est
de institutōne b̄rg
or̄ sed ex patre int̄
possessores corū int̄
ueniente. **E**ccl uer
patrū int̄ eos fēm
debeant obseruare

in chilomini in p̄ter
hoc qdērum ad actis
debet pro b̄rgagio
reputari. & om̄is odi
tōnes b̄rgagū uer
nebte nisi exp̄sa con
ditio in contritu fōl
qū b̄rgagum ucep
tum fuit feodū se
oppositū euidentes.

De elemo **D**e elemo
Anna autē **A**ttis
tenē dicunt̄ illi qui
tenētū rōas in elemo
finiam p̄tiam deo &
seruentib; ubi col
latas in quib; colla
tors nichil p̄nt
sibi uenient autē re
seruant nisi solūm
dñum p̄tionalē &
tenētū de illis p̄ ele
mosinam tamē de
p̄sonis. **M**ultus
autē elemosinare po
test ex aliqua cīa n̄
hoc solum qd sui et
in eadem vñ notātū

quisitōem debent in curia p̄monere. Et enim qui annū mo-
nū p̄missū iam ab plenit inquisitio de
sustina antecessor nō conceditur nisi ante
cessor ille infra annū
et diem clamoris s̄i mortuus fuit. Cha-
vere debet etiā om̄um
cor custodias qui loco
nas comitatus vel in
cittatibus vel sergantia
liberam fodaram q̄ illa
onem debet sustine-
re domū et curiam ba-
talliam deinceps te-
nent p̄ hominagm.

Balbere et debet cu-
stodias omnium se-
dum in minori eti-
te constitutū quorū
custodie ad dños fe-
odū p̄mittit vñctō
de p̄notatio dñm tñ
ip̄i iedem aliquem

Hic cūmari. De en-
Cecīa stetit p̄
cautēliam h̄e debet
p̄ceps norm. om̄u-
mū cor in etate m̄
noi ostendit q̄i de
co tenent p̄ homina
gum fodi ul' lo-
rōe fodi. **C**dem
venit ast lozōe d̄
axima p̄ fodi lozō-
e et om̄es alij p̄s
sub minori uno ast-
rite et se p̄ma p̄ et
septa et cerē. **C**mo-
riti aut etatem h̄e
dicuntur qui m̄dū
spacū uiginti an-
noz cōplenerit quib;
qui m̄trela usq; ad
moesimū annū ople-
tum tenenti sunt
unus es ultra annis
conceditur ex usu
norm. quo morem
de reuecatōne fodi
ne antecessor p̄ in-

qd̄ nec cl̄x barones
nec etiā alij q̄i eoz
si hoīes sūi aliquid
de tēis quas de eis te-
nent elemosinaue-
rint p̄t̄ hoc fuit
nō debent aliquid de
eritūm et nomini
om̄i eoz in tēis illis
elemosinatis initia
cūs sūas exercēbunt
nel nra sūa tenab̄.
Et ex hoc et notan-
dū est q̄i cum dñe
m̄sticā et nra sūa
tenabunt. **E**t ex
hoc etiam notandū est
q̄i cum dñe m̄sticā
et nra p̄ncipat̄ am-
m̄ om̄um tēis ha-
bent subvōz ip̄e h̄
līs elemosinas p̄met
liberis fr̄e sine pu-
ras. **P**lures signi-
dem sunt tēe elemo-
sinatē que sunt et a-
turiculis eas possid̄-
tib; tangit̄ leicale

lum fodi ducat p
homini agnū ceneant
de eodem ducent do
minus qui in fodiis
ex in quib; pender
custodia hūt homi
nagia custodia rema
nebit. Rotando et
qđ annū dñe nōm.
utōne ducens an
cū habuit tūtelam
cedent cum eo om̄a
alia foda sine p̄
vila sine impediti
a fūnt & etiam elan
ete quicq; ad poser
fionem m̄moris dū
erit in custodia nō
otarie denunt.

Cum uero anū cu
stodium non habuit
nisi solū de fodiis i
privilib; in qm̄bus
debet ēē custodia si
etā dñe nōm. cū
aliqui' tūtelā nō
ducant sed alia vīne
ad ip̄m denunt sed

pupilli qui in tute
la sunt nō ducantur
ratōne elocetas & alia
foda sua que n̄ pri
nent ad tūtelam ha
bebunt & p̄cipient
p̄ pecuniatores & dñi
tores suis quos ad fū
nagia elegent p̄
cūmā. Sc̄endā
etā qđ si pupilli suo
da sua ad tūtelā nō
p̄mentia p̄tē nō
uerint in custodium
dñorū illāt̄ eis me
cum dñi facere tene
bunt nec aliq; eis
necessariū inuenire.
Cum uero ea annū fodi
do custodie n̄ dñorū
tūtelā possint dñi
eis tenentur operen
tem uictim facie uel
necessaria inuenire
p̄it etas & fodiū p̄
stuvant. Sc̄en
dūm etā qđ dñe.
nōm. ratōne ducat

Hē custodium immo
rum quoniq; nō
simū annū p̄mū
habuerint adimple
tum cl. indebet ta
tōne qđ ad suam cu
stodium exerent
de salinis ad eos p̄
timentib; potest in
quā & eas eis tene
tur restituere si ma
le sunt alienatae.
In custodia aut̄ debet
hedes ēē quoniq; in
guti annos integrus
opleiunt & tūne de
bet illi qui eos se
bant in custodia eis
om̄ia foda uade que
occione custodie ad
manū eis deueniunt
nisi nēm ea p̄ m̄
stidem induit̄ in
mediante iudicio
p̄fident. **I**n p̄mo
aut̄ anno post nō
simū hedes salinas
antecessorū suorū et
cor quā ei dicit̄ ad
tib; tamq; ad p̄mū
quiores heredē hu
debet denuntre p̄t̄
p̄ inquisitōem dete
nare. **S**i aut̄ tā
cenerent quoniq; ui
cēmī p̄mū annū
catis sine p̄t̄ sūt
adimplēt̄ ad dños su
simas reuocandas p̄
magistrōem audiū
nec p̄t̄ sūt nō debē
bunt nisi querelam
cor infra temp̄ mo
uerint p̄t̄ sūt
et eam oxi / narrē
simū p̄fident. **S**i
nūm esactōm p̄t̄
sunt salinas etā
hedes reuocare si
eam quelam moue
runt nisi annū
& diem quo illo o
briente cū' salina
p̄ magistrōem di
ctūr inquīredā.
Cum aut̄ hedes

egressi sunt de en-
tia dñoz nullū
de eis habunt rele-
uum locum enim re-
lueri debent puen-
tis custodie repu-
tari. Ip̄i tñ de homi-
nis s̄ns relatum re-
cipiunt. nō em̄ co-
ne quia in custodia
cum tñ s̄ns sunt
ostri relativa ho-
mīnū s̄noz enim eis
sc̄nt hominagñ
amittē tenentur.

Si aut̄ femina ī
custodiā a sūt cum
ad annos nubiles
venit p̄ consilium
leteria dñi sui ad
q̄silium & consensu
amicoz s̄noz & q̄
sanguineoz appi-
rum p̄t ḡm̄ no-
bilitas & fœdorū na-
tūrē requisierunt
maritari & in con-
titu m̄rimoniū ei-

debet fœdū custodie
liberari. Femina tñ
mis p̄ m̄rimoniū
custodiam nō expor-
tur neq̄ etiam ea
rem h̄c d̄. quoniam
ingiti annos ople-
uit. **S**i aut̄ mari-
tati fuerit q̄d et
etate imp̄ius depu-
tares & eccl̄ et pa-
stori temp̄ imp̄iarū
ei debet fœdū custo-
die liberari. **S**i
aut̄ aliquis in non
ente ostendit nec
fœdū non habet quo
custodiam debet sub-
intrare aliquid dixer-
it in ip̄reū h̄c
fœdū custodie fœdo
illud tamē in ci-
stodia erit q̄ndiu
adolescens etiam
nō habet mulier ei
mer si q̄dōnem
seruit atq̄ legem
fœda aut̄ alioz en-

stodie sup̄porta in-
regitate sua a dñs
debent observari q̄
feneris eoz recipi-
unt ac p̄ueniunt.
Ex quo notandum est
qd̄ officia maneri
a bōsco. poeta. gra-
dina. stanna. molē-
dina & p̄learia et
lñi quoz fr̄ice de-
bent p̄pare in ita-
tu debito. et ante h̄c
debent trahi. **S**ac
possunt bōsum do-
mos seu artoces ne-
dere nel euellere. seu
cristianorum vicum
aut̄ sufficiēte de-
bet dñi p̄ins in
venire qui eoz cu-
stodie sup̄portant
p̄t etatis & fœdo-
rum requisierint
facultates. **S**iquis
aut̄ dñoz domos
ul̄ bōsum sue sup-
positos custodie.

sup̄portant p̄t e-
m̄is et fœdorū ul̄
sicut facultates.
Siquis aut̄ dñoz
domos ul̄ bōsum sue
sup̄portos custodie
uendie uendidet ul̄
encl̄ fac̄to. ul̄ aliq̄
in malicioſi eoz fœ-
dum custodie fac̄t
tūlūm̄ ḡm̄it d̄.
evidere & plene res-
timere nel ip̄a cu-
stodia p̄tē spolii
et eo qd̄ fidem debi-
tam custodie aerū
p̄ebat. **N**on videntis.

Ost p̄dā notandum est qd̄ h̄c
debent dñi fœdorum
relativa tñz que te-
nentur p̄ hominagi-
um de eidem op̄erū
inductis ul̄ doctili
eoz de quibz habant
hominagñ. **C**e-
de aut̄ duplicit p̄
sunt hoīes in noīn.

aut religione sub
eundo et omni tre
ne possessioni veni
tiando et sic descendit
licitas ad eorum heret
icos ex quo casu seq
uitur relevium et nouum
hominagrum de hicie
aut foodi alius ren
dendo nihil retinen
do in eodem ut per
ducentem illi illi ex quo
sequitur relevium et
nouum hominagrum.
Vnde patet quod homi
go in heret releviu
m. Vbiq; enim sit
relevium necesse est
hominagrum occurrere
Et hoc equis. Antea
est enim sicut fooda que
non tenetur releviu
m in diuisis prib;
noemam. Et q
tancie franchises et
plures alie dignita
tes que licet homi
nagrum habent in

relema non possunt
Et sciendū est quod
in quib;dam foodis
per totam noem. rele
vum generaliter est tū
natum ut in foodi
locice per quidem
libras. et in bawis ut
pont libri et in ac
terris. Sciemus
culture subiacentem
sit relevium per duode
cim denarū. Deinde.
Sciendū est quod mas
nagrum per tres soli
dos relevatur et per
tre pīnam acram
depinetat illi totum
tenentum si acra
non fuit in eadem et
sciendū est quod in diuis
is prib; noem. So
diuis osuerunt
releuandi in eisdem
de tris que publice
in subiacent cultu
re diuisas sequuntur
relevior que levant

sunt sc̄dū dñ
sas ab antiquitate
osuerunt obser
vatas ut in molen
dīo. et fortis q
per se tenentur sine a
lio remento. Toso
lendina autē han
num et montuos
hinc si per se rene
antur sine aliis fe
odis per hī. solidos o
lent relevare.
Si autē molendina
tenentur cum foodo
locice ad quod pīme
ant in sequentia
vel manuaria autē
semiqua fooda rele
vante foodi quin
tut relevatio mole
dīo. **T**an autē o
fermant osuerunt
nem de eis obser
vatas ut bosi. et
lande saturos que
mūgīn sunt cultu
subrogate. **C**on

omnia feoda quod debet
velnum et velum de-
bet auxilium ex de-
cessu domini tenentium
et istud auxilium de-
betur hereditib; domo-
rum et sic eos auxi-
liantur et auxilia
ri tenentur ad rele-
vantiam feodorum sum-
mis domini superiore.

¶ Unde notandum est
quod quedam sunt feo-
da capitalia quaedam
supporta. Capitalia
dicitur que in
capite tenentur. ut
comitatus barome-
tum feoda lecece et ser-
gantie franche. Et
alii feoda que in
prete tenentur nec
alium feodo lecece
sunt supporta. et do-
minus huius feodorum
debentur auxilia domi-
ni normani. capitalia.
¶ Feoda autem suppor-

ta dicuntur illa feoda
que a capitalibus feo-
da descendencia eius
supponuntur. Sic na-
turaliter serviles tam
per summagium sicut per
equum maselium et alia
feoda que per patres te-
nentur de domino capita-
li. Sicut si quod
quod excessu voluntati
viro ditorum ubi facio-
fuit per professionem
religionis per quam ad
nullam etenam de ce-
tero possessionem na-
lent reverie non debet
auxilium relevantum. Sic
figius uendat etiam
suum vel filio filio suo
ut nesci qui erit ho-
magni faciat duos
capitali. et per soluat re-
lum. non propter hoc ho-
mines feodi auxiliu
relevant per soluere tene-
buntur. cum dominus eo-
rum non esserent pre-

tine ita quod mundo mor-
talis penitus repente-
tur. De capitalibus au-
to pote velut
Pro capitalibus au-
to pote velut
tus normani. videtur
est quod ideo capitalia
dicuntur quod capitalibus
domini sunt redditus.
Cria autem capitalia
auxilia normani. et in
debet ad pinguem
cum filium domini in or-
dinem milie. primo
necdu. Secundum ad per-
manentiam gentium filia do-
mini manifestanda.
Tertium ad auxilium sui
de persona rectitudinum.
cum captiui sunt pro
gerra clavis normani.
Ex his pater quod au-
xilium milicie debe-
tur cum pinguem?
in milite pinguem
tur. De pinguem
terram. etiam autem
est qui pinguem

naturae obuenient digni-
tatem. Et hoc idem i
telligentiam de auxi-
lio maritali. Sed ap-
proximis aut auxiliis
tunc delectur cum domi-
no corporis ab hostio ducis
normani. persona ille
naturae. Nammodi re-
lata sunt in quibus
dam feodis dimidio
relevio equalia et in
quibusdam feodis tria
per relum. Vana lo-
ris aut in quibusdam
feodis decim solidos
pro auxilio solebant se
sueire. Unde quoniam domi-
natum ditorum solet se
qui auxiliis auxiliu
rum consuetudines
ab antiquitate obser-
vante in auxiliu per sol-
uentis manuē attinge-
dendo. Scimus etiam
quod si aliquis feodū ea
potale diuissū fuit
per sanguinem pecto

nes. Quibus partibus
pum in portione sua
debet reputari p. dno
capitali s. auxiliis p.
uentis peripere capi-
tulis. Slocando. ita
qd subtenentur ille re-
tur aurilii p. solue-
dno capitali. si dno
suo inter medio rete-
tur auxiliari ad au-
xilium suum capitali
dno p. solvendum.
s. tale aurilii sub au-
xilii m. t. p. d.
sier p. d. n. d. a. u.
lum capitele. Quid
mogenitura quida
in se reportat plima
dignitatem ad pmo
genitum antecessoris
farsina debet descendere
qua prope postnatis
suis de ea tenet debi-
tas facere portones
s. de secundum inter
manibz postnato-
rum ad faciendo

portones s. primogeni-
tus eligendi licet di-
gitatem. Portones
aut postnatos absen-
tium in sua custodia
remanebunt quousq;
ad eas accesserunt re-
quarendas n. quousq;
nos accessisse certum
sunt vel p. facili seu
difficile. Primogeni-
tus etiam sup postna-
tos suos tales omni-
digitate qd ei debet
defere reverentia cu-
rione. nec omniu. seu
uniu. corporealem
primogenito sup de-
bet aliquaten' iug-
gire. s. si eos sup hoc
accusant sup hoc ce-
nebunt in sua curia
Quidere hommagia
aut facient primoge-
nitum dno capitali s.
postnati sine homi-
magio de eis p. p. g. i.
um reuebunt. Q.

manus aut pmo
genituz velutia et
aurilia. s. omnes ali-
e cunctiae dñs ca-
pitalibz p. solvant.
p. ipes etiam omis s.
monitones in post-
natos debent exere-
ri. Postnaci etiam
ipsi vel eorū furoso-
rit. cum ad secum
osanguinitatis gra-
dum p.uenit sunt si-
delitate facere rene-
buntur. In septem
mo greci homini
gru facient eo qd co-
tra osanguinitatis
lineas et grecus se-
perit ostentus. De
omnis paciū filius

Puerita scieno et
qd cum plures
hunc pat̄ filios immu-
nito de heritate sua
no potest facere meli-
orem sed pot et' aces-
sum omia dona lie-

daturis que eoz alien
fecit ad portones fa-
ciendas int ipes debet
reueocari. Hinc enī
aliquem eoz qui eq'
les hereditatis sue p.
ipm excessum expe-
ciant portones dando
trahendo n. alio abo
th potest de heritate
sua alios facere me-
liorem neq etiā alioz
ex ipo p. verecat. Et
qd dñs est de masculi
similit̄ intelligend
est de femininis.

Sciend etiam qd mil-
itis suo suo bastar-
do potest alio de suo
eo qd hereditarie pos-
sider. conferre. nende-
rendere. innadiare. n.
aliquo modo in manu
cuidem pone qd ab
heribz suis infra di-
em s. annū post de-
cessum ipm n. na-
leat reueocari. Qd

ut iudicantes exerci-
tus gessim = iusti-
ui quib; uera ut da-
ta est excusatione ne-
cessaria.

Dilectus autem est
dilatio querelaz
privilicia alieni p-
ris contentio ad pri-
mo loco vel tempore
rimum sub montu-
ione debita preemere
te. Unde notandum est
quod ad hoc quod dilectus
fiat duo reguntur.
Deducet submo-
nitio ad unum com-
pendi et absencia ex-
cludit. Unde ad
dilectus calumpni
am duplex potest si
eti responso. Nam
enim submonito ne-
gari = iuxta contumeliam
quoniam debite exple-
uit accusans. du-
plois plene perip-

et in modum nam
ex parte causa illius se-
monitorem ex parte delicti
qui cum patet emu-
dabit. Omnis enim
dilectus in curia debet
emendari cum ex hoc
mitetur curia ex parte
naturali et infra dictis
pena semper sit operi
mendo quoniam in cur-
ia fuit emendatus.

Exponit de ex parte
dilectionis agendum vnu-
s est. Dilationes sunt
prorogationes querelaz
laurum ex parte inde-
terrogantes hanc signi-
ficem quedam sunt con-
cessae quedam plubrite
Prohibentes sunt q-
uisdam sine excusatione
cum pretendunt ut des-
serunt et ex nomine false.
Concessae autem dilat-
iones sunt que ma-
nifeste necessitatis
excusationem pretendunt

si forem negatum finit
debet infra diem et
annum mota super hoc
questione per inquisi-
tiōnē p̄tē declarari.
Notandum quod tū ne
poterit nisi alius ante
sor alieni expectanti
mū ex esentia ipsius
portionē nō possit de
aliquo feodi sūdū do-
num facere tū aliis
tam exēthes qm̄ osam
gimmeis qm̄be nulla
immunet portio in
ipsius esentia de feodi
suo dare potest usq;
ad tūciam p̄tem diū
tū due p̄tes vestigie
plene sufficiant ad in-
ni feodi omnia p̄solue-
da nō obstante suae
relamatione colicoru-
m. **S**erend insuper quod
bastardus nullū potest
ledem habeat nisi ipm̄
de ipm̄ p̄pria pere-
gnū habuit nisi n-

processus ut ex parte
ut p̄preatis ex interrogati-
bus causis feodi illis
qm̄ p̄preati accusationis sue
possidet ad diū re-
mittitur de quo feodi
in inquisitione tenetur.
Enī autem que acquirit
in feodi potest dare si
curia legitimū p̄nit ei
indebitur expeditum.

Post hoc de dila-
tionibus agendum vnu-
s est. Dilationes sunt
prorogationes querelaz
laurum ex parte inde-
terrogantes hanc signi-
ficem quedam sunt con-
cessae quedam plubrite
Prohibentes sunt q-
uisdam sine excusatione
cum pretendunt ut des-
serunt et ex nomine false.
Concessae autem dilat-
iones sunt que ma-
nifeste necessitatis
excusationem pretendunt

in hac forma. A. n
mebat ad curiam
hinc cont. b. placita
rus meus cepit eū
in sua curie int̄m
qd̄ nec ad hinc nec
ad aliam curia po
test uentre cū sū
coep̄tis sanctorē
sup̄ quo esḡatū
cubile facere sum
patus. A. locū aut̄
ibi dimisit infur
matū tenet dō
dum tñ sicut sup̄
hoc requirat. Hoc
aut̄ exoniū in par
tis adūse audienc
ia resp̄pendū et
3 dies exoniāti
dī assignari ad p
ma placita. vel ac
sitas eiusdem curie.
dum tñ p̄ adūsa
dest in nichilo ex
oniu mōlū infur
mare. In curia
ri aut̄ potest exo

num istud si ali
as sūn fuit de ca
dem querela. Se
mel enī p̄ hoc et
ontū de uia s̄ end
querela potest ali
quis excusari ne
p̄ illud ampli p̄t̄
placitura p̄ognari.
Hoc aut̄ exoniū
neō testem requirat
neō curia p̄mittat.
Cum aut̄ exoni
atis ad curiam ac
cesserit si p̄ adū
sa ius requirat de
exonio adūserit se
non credē illud s̄
uera causa. s̄ ad
granamē ul̄ dī
laicē adūsari fi
sse penitū s̄ vog
rat ut sup̄ hoc tñ
faciat qđ curatū
vel em̄det ut desce
cum ip̄o exonatus
tenet em̄dare vel
saluare exoniū

80
M. VIII.

sūn p̄ sūn inram
tum in om̄ib; u
bis in exonio expo
sitis vel p̄ inram
tum exonatoris
pot̄ requisiret p̄
adūsa et si saluare
noluit em̄dabit.
ut desce mōlū nec
exonia p̄t̄ mit
tere uenit ad cur
iam de eadem que
la cum se falsum
misisse exoniū in
curia cū motus fu
erit evidēt uerit
ad hoc aliqui n̄ co
sentiant eo qđ sem
p̄ querelas uelint
proggare. Exoni
um aut̄ de mōlō
residenti s̄ testem
gagre s̄ curiam p̄
mittat dī enī late
exoniū die p̄ceden
te diem p̄t̄ al
signatum ad locū
curie accedē s̄ p̄e

mūrū iusticiarū
qđ ibi accessit. a. qđ
in crastino exona
bit ul̄ illū qui ibi
loco iusticiari fuit.
et eos si necesse fuit
pot̄ expatere dī in
curia expectatio fuit
placitandi mōlō;
ad horā sextā usq;
ad uesperas. Et si in
tūn nō ibi iusti
ciari loco fuit ante
locū in quo dī pla
citare aliquo quo
dato testimonio dī ex
ponit id qđ erit et
sic uede sine pena
s̄ in crastinū exoni
um facere in hao
scena. A. hodie di
em habet in hao
curia cont. b. ip̄e
mōlō residenti in
firmat in tñ qđ
cum corporis fami
tate nec ad h̄o po
test. nec ad aliam

curiam opare. sup
quo teste hōe s̄ ga
rancorē qui statim
subiungit. hoc inde s̄
auditi s̄ esgardiū
curie facē sum pat?

Sedim aut̄ s̄ tēm
quoniam de morbo re
sidenti similitē sume
facienda. hoc tñ ap
posito undelocet de
quo alias se fecit ge
omari. **N**otandum q̄
m̄ in nulla querela
plura qm̄ tñ exonia
possunt fieri de mor
bo residenti q̄ in que
lis declarabūt enat
dim. De languore.

Angor aut̄ tñ
nactem propter
querelaz facias et
tertiz exonus p̄cipi
endum est. ut ex
mati p̄fā indēnt
ad locū in quo exo
matores ip̄m di
xerint informati

subm̄c. Et die infis
mis assignato tam
exonato qd̄ p̄t ad
verse d̄ iusticiarū
quatuor m̄ plures
milites s̄ altos atq̄
hoīos fidodignos n̄
suspectos vel plures
p̄ submontidem fa
ciam ad illam addi
cerū iulsionē. s̄ si ibi
exonatū inuenito
p̄ iusticiarū est ab
eo inquendū quod
elige malitio vel
ad permas assisaos
accide vel langore
namur. **S**i uero di
cit se ad curia noce
sueū plegū sup̄ hoc
capiantur. dato p̄
us eidem in p̄ceptis
qd̄ exonatores su
os ad imponitib⁹ sibi
tñmū h̄eat ad cu
riam p̄ suis exoni
is p̄m debūnt sal
uandis. **S**i nō

langore ureare no
luit iuravit in hac
forma qd̄ si credit
se & tali modo ap
p̄sum qd̄ infra di
em s̄ annū n̄ esti
mat se conualescere
p̄frenante sanitati
Milites aut̄ s̄ a
lii iusticaz qm̄ ad ure
tēm langoreis pre
sentis affuerint de
bent ad p̄mas assi
sas opere s̄ menti
onem langoreis re
cedari coram bailli
no s̄ militib⁹ assisa
ut p̄ eoz recedam
tim si opus fuit re
petet imponit
firmitate. **S**i nō
ad locum p̄ exonia
tores exp̄sum in
curia exonatus in
uenit non fuit d̄ ex
onatores curio e
mendabunt s̄ ip̄e
deficientis in como

dum reportabit.
Siquis uero fēa ev
ma se misisse nega
uit s̄ sup̄ hoc accusa
tus hoc obulerit dis
traire desinna s̄
hoc penit' recipiet.
Et exonia sua tñm
facē poterit. s̄ si ea i
tertio dengget se mi
sisse nullo modo sup̄
hoc amplius audie
tur. **D**e gelina

Terpu aut̄ insir
mitas que ge
fina uocatur tñm
tēm querelaz pro
got ne protendit. s̄
p̄ querelaz legittimū
detraha fuerint in cu
ria excusare poter
patiente s̄ p̄dangin
ta dierū tñmū re
portabunt. **S**i uero
ps̄ adūla uito dia
tēm ec̄ fām dñe
sup̄ antulcent inq
simo fieri d̄ de p̄i

criptio p hoies de
novo s partus ad in
fionem mulieris
demonstrat. Sed de
fraude quicunq; fuit de
b; grant; emenda
re. Et si sane sā
fuit gencatio adū
sarmis eam nphā
grant; emendavit.

Tidui de victimis
mulier que no hinc
pēm ul' fidem ul' a
līum ul' nepotem
etatem hincas eas
q; manu tenenes
quoz cum ea oīs
est possedit tam se
odi qm mobiles ē
minaciam proget
querelare. Sed ha
bent cīmū que
rendi consiliū us
q; ad diem 3 annū.
Clāpīs aut an
no s die debent se
iustificari ad de

ductōm qvele in
cloate p̄sentare.
Eiamē etiā dilatōm
qm̄ hinc undae qui
b; cont̄ eas sedm q
rūdem opinionem
poterit reportare & hoc
attingat excepto
de ap̄iente hēc
tis in querelis non
est ppter hoc insi
tōnes remanebunt.

Dīmōrē nō dīmō
etiā eas cīmā
tōm̄ p̄missit qre
larum. Dīmōrem
etiā etatem dīmō
etatem cīlibet q
nondū. xxi. annos
habūto adimpe
tos. Om̄s etiam mi
nores quos infra e
tatem dīmō cīmā
num habūto de
om̄ib; qvelis quo
nslop ad etatē p̄ne
niū. xxi. annos ex
ceptio qvelis que

p̄ inquisitōnes fue
rit vel p̄ breves
Nichil etiam qd̄ mi
nores dicant vel fa
clant in laicāli cu
ria cantōrem re
portato nisi in hoc
tūmod qd̄ p̄ legem
scdm̄ ius & consuetu
dimē norm. adim
pletam fuit indicā
tum de quib; in se
quentib; plēm̄ tene
tabitur. cum de bre
vib; antecessorib; et
consuetudines em̄
mūr̄ de exercitu.
Exercitus aut̄ p̄
cipia norm. a di
e quo de eo bannatio
facta fuit querelos
quas minor etas p
rogat. & om̄s alias
cor; qui in seruiciū
principes p̄fici fue
rint exilabunt quo
nslop p̄ncipes exerci
tūi sūi remiserit

normatiōis ad serui
tūi aut̄ exire qd̄
ex fādo facere tenet.
null' potest p̄ omnū
vel alio modo se exi
dere. Nullam enī
patetur dilatōm.
Sed si quis a deo fu
erit infirmatū qd̄
exire seruiciū non
ualeat adimplere sic
ficiētē lāo cui ad hoc
debet destinari qm̄
sūi seruitorū adim
plet̄ op̄tent. Si
endū aut̄ qd̄ quēdā
fāda locia seruiciū
exercitus exebent
dīs & debet fieri p̄
cipi quedam uero au
xilium exercitus.

De illis aut̄ qui
seruiciū debent te
nentur facē auxili
ūm̄ in exercitu ul'
p̄ ip̄is mitte qui fa
clant op̄tent. Si
le aut̄ qui debent au

et in milii debent
reddere nec lenare
auxiliū donec p̄me
pes auxiliū fādor
concessit q̄ntitatē
q̄d auxilio cīmī
to = concessio a p̄me
pe quilibet tenet
illud rēdē ad suum
mīdēm quindām
dīz uel ampli om̄i
dilatōne remota p̄
ut tenet de fādo.
= si satisficerit de au
xilio fādo sī put
ad alī satisficerit
exērēt ultimo an
te p̄solūtū hīto res
petū ad nūnīlo q̄
matem datam a p̄m
ape = occīlā p̄ hī
debet in pace rema
new. **S**i aut̄ dī
fādī māns auxili
ūm sādī q̄ntitatē
q̄m hī in fādo no
nīt extorquere sī
hoc ut de fādo ali

is = hēditatib⁹ p̄o
rit in aria placita
re. **A**llē māns an
xīlū exērēt p̄c
de nūre aliquis lea
re q̄m illud q̄d dīo
uel p̄ma tenetur
p̄solūtē. **D**e p̄m
Cūcīs eti lego
am allīp̄ emas
te p̄mīlīgī cīmī
tonem p̄rogat q̄re
lārum in q̄lbz de
appriētē placat⁹
= reportant cīnētīg
nati de hēditatē ter
minū respondendi
mēdēt̄ illī annī
= uīs dīe = si mīm
p̄grīnatōm = tūo
acripierunt cīmī
tēbūnt uīlo ad sep
cīmī amos nūi mī
mī de p̄grīnatōne
vēlierunt uel mōr
cor p̄bāta fīt.
Grobāti aut̄ potest
p̄ testimoniū onor

costum uel plīmū
fidēgnor: qm̄ de p̄
egrimatōne illa ren
si fīnt = uītānt
cos uīos = mōr
os se mēlēt uel p̄
testimoniū uel p̄
lītās patētē dī
ocēlāt̄ in' enī off
cialis. **D**e excūlātō
ne p̄r uītātē
Si quis aut̄ a di
uisie mīstīciātē
ad om̄īla loca ea dī
opēndi sāmōntō
nēt̄ recēpt̄ ad sup
riēt̄ curiam dī: ac
aōe qm̄ eum p̄ mās
patētē lītās de
dēfēt̄ illī dīe po
tīo excūlātē = q̄re
lām ip̄ām ad alī
cīmī fācē p̄gra
ri = hīo sēmel p̄c
fīcī exēlātō p̄m
dīm. **D**e dilatōne p̄
Sine uel nūne
sīone alīo tē

assignata = tīm p̄m
uēt uel plīmāz sī
habundātā fīt
occītātā. mīo s p̄n
querela ad alī tīm
mīt̄ p̄gēnde
cīm uīne uel plīmū
oītēp̄s tēa fīt de
tēta. **D**e excūlātōne

Si quis p̄ personā
detētē fīt nī tēne
bitur sēndē de q̄relū
fādīlīb: quonīlīp: ac
carēb: fīt libātū.
Sed ad alīm opētē
tēm cīmī debent
sī q̄relē p̄rogari
excepta tēi occasionē
illa p̄o qm̄ tenetur
cārētē. **O**m̄es
aut̄ illi qui scēt̄ sī
de felonīa postq̄m
redacti fīnt̄ ad p̄
sonām hīc dilatō
nēt̄ reportabūnt
sīne in persona sīne
rēnt̄ redacti. sīne

querelatus non tenet^{ur} con-
dere de feodo ex ante
cessoribus ad eum de-
voluto in absentia
primogeniti sui.
Similis ne querelolo
in absentia primoge-
niti si de feodo primo
geniti habeat quod res-
terit nullatenus sende-
tur. **E**nudem em-
dilationes potest hoc
querulus quas querela-
tus si querelam no-
luerit prorogare.

Sicut etiam quod
si aliquis vocet ad
guarantum et aperte ad-
uersa denegetur per
inquisitorem deo-
cumentum est utrum
de illo feodo de quo
vocatur ad garantia-
tum sit garantia-

ter autem potest garan-
tum vocari aut tan-
quam defensor qui suo
dum garantizare
tenetur, aut tamq;
amenat feodi ad p^t
eius primus actio
principalis. **C**et si
enim quod querelatus
de feodo per garantem
defensorem potest
querelam preallege
quousque ad curiam
acciserit quoniam.

Potest autem qua-
ranto de dies huius
cum in curia operari
assignari et ad vocari
de inter Guarante-
rum require ut cu-
ris ad curiam accer-
dit ipm garantia-
zaturus esse sibi as-
signato et si hunc no-
potest debet ad insi-
ciatum venire ut
eum ad diem submo-
neri faciat assigna-

Tunc eni garanti-
am garantem pro-
querelare. Duplia

di retinebit potest
tem et emendabit
per adūsa. **E**t nō
declaratū fuit ipm
non est garantū. p
guarante recipi nō
poterit si emendabit
qm̄ eum uocauit ad
guarantū. postq; si
aliquis sup garantū
ratōnem recipit ad
ipm nobis defensā
o feedi garantia
di et q̄que potest deſte
dere hinc ille qui es
uocauit ad garantū
tū ad suuibū renebi
tur de eodem. **D**e in
mūria est ac mūria
tio iuso in re indebet
rogari alienū et q̄
contentio singule
erunt tāq; ex eo
deī fute vniuersit
fluentes. **O**mnia
gentes enim perca
tur aut ex mūria

alienū in sū psonam
reugata aut in ipm
possessionem. **V**nde
contentōnum qdām
psonalis dicit quēdā
possessionalis. **P**ro
nalis aut cūplicet
fir. aut p facit. aut
p oīm. **P** facit qm̄
ex pseautōne alienū n
lata contentio geria
tur. **S**per dñm qm̄
ex comitio mato ali
en contentio pmo
uerit. **C**ontentio
aut possessional du
plex est. fir enī aut
ex possessione mobili.
Ex possessione mo
bili fir. qm̄ contentio
alienū fieri nō ab
quos uenialatur.
Ex possessione i
mobili fir. qm̄ conten
tio occasione catalli
uel alienū possesso
nis imobili exenti
tur. **S**er ex his

quatuor vniuersi om
nes alie contentio
nes eruntur. pnde
pater qdā cum isti q
tuor procedant ab i
uria qdā ipa mater
est contentōnum si
gulaz de quib; in
socia pte hui opis
cum de querelis co
tabent plenius
exponemur.

Tis est mūria
alienū reuog
ta molens iedens
pnorm pte spaci
p̄s dignitatē. **C**u
enim ad pincipem
pemeat sub pacis
tūquillitate p̄pli
sibi uigore subraga
tum ad ipm pmer
pacis fractores ar
rigore molentes.

Notandum est unum
qd̄ si quis alienū a
possessione sua feo
dali p̄m illata

explcit ad iusticiari
um p̄met simp hec
inquirere dum tñ illa
mūleria infra an
num fuit p̄petra. **E**t
restitutōem debet fa
cere fieri talis spoli
ato et similit̄ de ah
is violentus agend̄
est in quib; ut p̄
culum nō incubit.
Agnitus enī inq
sudem ad utte nel
mōbroz plenium te
netur sustine insi
cam exp̄sse se obtu
lert expectare.
De aliis aut diuani
mis ul̄ p̄pulatōnib;
sclaret qui sine mo
lentia p̄petitur a
gendum est sicut le
gem disuisine i ſeo
dis et in mobilib; ſe
cundū leges de eisdē
institutis qd̄ claret
at plenius insequ
ti. **D**e curia et placitato
vib;

Dum itaq; goep̄o
nes ex iniuria
procreantur que p̄
indicū coram iusti
ciario debent in cu
ria terminari. de
curia sequent̄ a
gendum est. **C**on
calis itaq; curia est
congregatio eoz et
eo loco & die assigna
ta p̄ quos ius est
sue querela conten
tions placitantes
exhibendum. **P**la
citatores siquidem
dicunt̄ qui in placi
tis coram iusticiario
querelam delinuerit.

Motu quo est
qđ ad querelatę ter
minatōm exigit̄
qđ iusticiariis sit
plens qui qđ iusti
catur fuit in qđ
la faciat. **E**t qđ
iusticiarii iustit
p̄ quos de p̄positis

Sen̄is in curia in
dictum p̄feratur &
qđ placitatores qđ
iuram reducant corā
iuris. **C**eteris enā
locis & certa dies
de placitatorib; as
signari p̄ submōni
tōnem p̄tis fōam
queritomia iam re
cepta & plegnis ha
bitis de ea p̄sequen
da. **S**cindit̄ enā
quod primo p̄ nos no
mānū. p̄incipalit̄
h̄e curia tenet de
omnib; iniuriis q̄
ad suam p̄met di
gnitatem ut de mo
netā et sonagio et
h̄t & placitis spade
& omnib; aliis reb; ad
laicalem curia pri
uentib; de quib; q̄
rimonia delata fu
erit ad eundē enā
in simplicib; qđ
in criminalib; le

mb; etiam gressis q̄
rebus. **S**i quis enā
curiam suam inq
sicer ab eodem qui
eam h̄e debet ei
redenda est. **H**ec
etiam dixi norm.
curia p̄merit p̄t
de omnib; iniuriis
sibi illatis mobiliis
scilicet & immobiliis
neq; non & p̄sonalib;
& eoz omnī qui
tenent mide de eo
& de omnib; iniuriis
p̄sonalib; bailliu
rum fermentū eoz
& attorneyor. **C**et
etiam curia de omnī
placitu spade & de w
berris multioris.
homicidis reuictis
fractis in quib; as
sultatōnib; & inq
sitionib; & h̄t q̄ ad
placitum spade p̄
timento evidēt. ex
cep̄is enā illis qđ

hunc curias de post
natis in tribus tunc
casib; vel de malefi
cio vel omicio eadem
illato vel vox sue
vel eius filio pmo
genito. **N**is trib;
causis tenetem post
nati in perniciem
tor; causas sendere et
discriminare vel emen
dare omnes etiam foda
pate elemosine te
nentes suas hanc cu
rias in suis tenen
tibus de eisdem. **S**i
quis autem foda sub
ditior dno othec
= duellum impicie
rit contumeliam p
capit est de hunc
de curiam nec curi
am cum uenit dno
rum in tota causa
contentonis habet
potestate. **C**um
enim sit querela una

p unam legem sit cum
natur. **N**on enim dicitur q
uelia quoniam p unam teste
et unum duellum unus
querelans contumeliam
querelatus querelam
agere unus ipse. **N**on
enim dicitur querela
cum sit de fodo cum
ut de mobili = in simili
di. **I**n simili autem scien
dum quod natus tenet
fodum suum punit se
metum potest inter
curiam sive tenet eos
de eisdem ut boudari
et sermentes ad sac
rum = similem = alii
qui uita seruicia in
debet opusculum edu
cere feminis facere debet
Impostare. **D**e harvo
Habent etiam diuino
nomini curiam de
clamore illo qui uul
gariter harvo dicitur
= ad ipsum inquisicio
punit de eodum inter

undicibus iusta can
sa vel sine causa su
erit exclamatio.
Cron enim dicitur exala
mari nisi in discen
trine criminis ad
ignem undicetur illi
ad latronem. **I**lio
mortalium ut uole
riam vel in aliquo
inimodi imminente
periculo. **N**ec si quis
arcepito gladio uiri
at malum furibund
de. **E**m enim sine
imminenti prolo huius
modi clamore etiam
leuit pueri de em
dari. **E**t si clamor
luius negatur autem p
cepit uel appropria
res = eos qui cum
audierint inquit
potest inter illi qui
negant clamorem
se audisse illi au
diens et si ex hoc
quicunque sunt emda

bunt. **S**i vero in
quisitio in non sene
vidacia sunt accusa
tus sup hoc potest
discriminare = si quis
culpabilis inuenitus
quod iniuria non feci
sit ppe quoniam talis da
mor clamari debet
genitus de emendare
non tamen est ppe uero car
ceri mancipando si ins
ufficientes plagiis de
derent de emenda. **N**ec
etiam quis quoniam si de
tali clamore fuit ac
cusatus ppe hoc de car
ceri mancipari ubi
male factum grande de
plaga = sanguine ut
alii granchi letura su
biadenti sic apparat.
Et si etiam appare
at maleficiu = accu
satus sup inquit idem
interum de imposto
sibi crimum sic cul
pabilis se offensit

sustine nō dī psoni
am subintendare cū
satis evidēt ostē
dat se sup hoc inno
centem. Id hinc
aut̄ clamore omnes
debent exere qui il
lum audierit. Et
si malefēm uite ul̄
m̄broz p̄dorū inde
rent uel laticeini
ut p̄p̄ qd̄ malle
facte penam debe
ret repetare amissio
nē uite ul̄ m̄bro
rum ip̄m incusē
supdēm. Aut̄ ei
tenent p̄ncipi eū
dare uel discriminare.
qd̄ clamore non au
dissent supdēm si
sup hoc oīt̄ accusa
ti si aut̄ malefēcē
detinuerint eū
iusticiario tene re
dere tenebuntur
nec cuius apud se
nisi p̄p̄ imminet

p̄clusū mū p̄ una
noctē p̄t̄at rea
nere. Omnes q̄s
iusticiari inquisie
rit sibi ad malefē
res hui' oīernandos
ul̄ eos ad carcēm de
ducendos auxiliū
imperi in villa i
qua sunt residentes
p̄ unam noctē ut
p̄ unū diem eos de
ducendos ad carcē
rem debent subli
dūm p̄p̄ corporis
ut sufficientis pro
ip̄s̄ exhibere et
hui' placitū spade
dic̄t̄ eo quod in hī
querela malefē
res spada z annis
rep̄mendi uincit
q̄ s̄ caribz mani
pandi. Et dic̄t̄ur
querela cotinuo
se q̄s̄ uite ul̄ m̄bro
rum sequit̄ dāp
namentū. Aie

aut̄ querela simplic
eo dicunt̄ eo qd̄ si
p̄hoz rea q̄s̄ m̄r
ge mollicie delinq
eo in eis corrigan
tur. Insup noctē
dūm est ast̄ quod
qdam curia in pla
ctis quedam i as
sis quedam in
sanquario celebra
tur. In plactis
aut̄ uocantur
z tenet̄ curia de
simplicibz q̄p̄lio
de defestibz assisa
rum emendandis z
om̄io de officibz q̄p̄
los que qndēcim di
ez spaciū dñ
scuntur tene re
mū ad sue finē c
minatōnis nō du
ant̄. Nulla enī
querela potest si
placit̄ iūnari
nisi in assisia uel
sanquario ul̄ p̄

sentia p̄ncipio.
Qnde uordatōem
sue iūnatiōnis sue
ualeat reportare.
Allista *De ali
uato est cu fia
uam qd̄ fēm
est in ure firmata
tem debet p̄petuam
reue. Qd̄ enī fa
ctum est in placitis
si negotiū fuerit
p̄ discriminatōem p̄
nt̄ p̄petuū mirari.
Quod ast̄ fēm
est in assisia nullā
discriminatōem fusi
nebit p̄ uordatōem
assisia firmatatis
sue p̄petuū p̄p̄pet
facta dies dñe
spaciū obstricē. De
Sancti Iacobi
Qum ast̄ dī
et̄ aggregatio in cu
ria iusticiariū
superiorū ad quos p̄
timet de baillius*

et alius minorib; i
niciariis etatae ore
ingere minus dis
cretu in assibus in
dicta reuocare & q
libet tamq; ex
ore primopis insti
tute radeat plenitudi
nem indicare & ei
ura penitus obser
uare male aliena
ta reuocare & tamq;
eius oculis circuibi
ore que ad ei pertinet
honestate. Quo
quid aut in hac cu
ria p sollempne in
dictum fomi sunt de
imolavitate obser
vatur. Sollempne au
tem indicium dicim
quos auditus opin
ione singulor; ab
omnib; in pleno scaw
quatio procedatur.

Cum tñ si aliqui
dixerint dum tñ
opiniones eoz cer

ta ratione sunt i
firmate pro nullis
in iudicio debent
repitari. De primo
m; ad tñm m
natum querari
ad qm uera leges
& quietudines ten
dunt exigitur qd
querulus & quere
latu querelam de
ducant in curia fa
cta pñs queritmonia
& dicta plegia de
ea ploquenda de eis
& primo & de primo
m; intendu est.//
Notandum itaq; quod
queritmonia sive cla
mor est ostensio in
sticario querendo
in uite rogante ut
sunt in curia pas
so iniuriam insti
cia tribuantur.

Justiciariis aut da
mores seu primo
m; possunt re

cipere et diem ad
placitandum assigna
re & de eisdem plegi
os uerpe prosequen
dis. De querulo.

Querulus aut di
cipitur persona que
exponit querendo
insticario queritmonia
m; de sibi inui
tata rogata. Ita
sine dictu aliquo
ploqui tenetur qui
moniam a se instici
ario demonstram.

Motu eius quod
si in plementone quer
itmonie in curia dicta
ciens sunt ad diem &
assignatam eius ad
uicem oparetur a cu
ria sine diei assigna
tione reuidenti de li
centiam obtine.

Qui eni ius iurit
de iniuria sibi ro
gata si in curia no
comparavit ius su

um plementum indeatur
qd statu ceremoniam
exstant. **G**rauit
ceremonia de suo
do facta sunt incolli
matione de eo susten
tata. Si querul posten
defensione fuit de qui
monia sua ploquenda
audiri non debet de
acto in queritmonia
sug; hoo uentilata &
si querelatus in tali
casu defuit iustitia
amittit tenet suo
demonstrati qd plenit
erit de querelis tota
bitur. Cuiuslibet. De q
uerelatu velato.

Quam de persona de
qua ostenditur primo
m; insticario ut se
lue ius exhibeat pos
sit de quo plegu ro
cipienti sunt & di
eo ad prima placita
si quindam dies
spacium obtinuerit

assignanda ul' ad
assicias p'ro qd'
monia sine dñe
ta in ea actio possi
labit. De pleguā

Pleggi autē dicunt
p'ome que se odi
gunt ad hoc ad quas
qui eos m'it' rene
buntur. Plegauū
autē quidam debitu
sunt simplices qui
dam debito remen
tes. Plegatio autē
simplex existit in
haec forma. Ego
plegio. a. qd' vobis.
b. decim solid. ad nat.

Un plegatione no
tandum est qd' mortuo
plegio manet plega
tio qd' simplex ple
gio non est in
heredes. Notandum
etiam qd' de simpli
ci plegatione nemo
ducit ad legem ap
parentem s; ad dis

ramam simplicem
m's p' instrumentum
aliqua plegatio ip
sa ualeat demonst
re ut recordatio astute
in qua s' sit' endē
ter. Notandum etiam
qd' in simplici plego
actio de fando uiri
mortu' plegato. ple
go absolument' est
plegatio idem qd' si
denissio. Etiam enī
aliquem plegat de
nō facit credere qd'
plegationem adimple
vit. Notandum etiam
qd' plegas in curia
inuentus fateri or
etur ul' negare ple
gationem. Con
fessus fuit te plego
um exense debitu
uachatio et u'ntu
heb' illo reddi
di ul' habendi in
curia debitarem se
hoo qd' ius f'co et

feturū. Quāt
debitor ad numerū
apparuerit dicens
se debitu' debere il
lud p'soluit nanta
lym debitor debere
illud p'soluit uel
nanta eius debitu'
valentia p' plego s'
dantur. Si autē
non habuit unde
debitum p'solui na
lere plegauis p'sol
uit totum uel re
siduum qd' debitor p'
solue non poterit ui
cuis nanta tindā
tur p' debito. Notan
dum. qd' nullus
nanta uel uadia
p' debito sui u'nt
ta uachatio tenerur
ultra quindecim di
eñū spaciū cyslo
dire. Et si n'ntu
exentiā fuit
p' pceptum iustici
ari coram hoib;

adligius ea d; nen
dere ad eos bene s' ei
fide ad si sua et' s' ex
eo; polo s'nu' rotine
debitum s' residuum
eisdem modo p' quo ei
cadere tradebantur.
Et hoc intelligen
dum est de omib; re
bus aliis p' atenu' debi
to uenienti expositis
Sciendū etiam qd'
si debitor negavit se
aliquem plegau' se
uisse s' ipē negatus ple
gationem p'soluit. ia
ipē debitor p' simpli
cem legem se poterit
definire. dum nō
recognoscit ul' fortior
lex nō obviauit.
Et notandum. qd' homi
negati om̄s dñm su
um debent plegiare
s' tenent de debitis
suis ita nō qd' null
tenetur ut' nalorem
redit' ul' f'cansiarū

quas ei debet p̄ unū
annū ipm plegiare.
Personam etiā ei
plegiare tenent si su
erit impsonnata et
ipm etiam in suis q̄
velis plegiandis et
descendens s̄ deſtin
do nre et de emōis et
nauta sua si capta fu
erit plegiare et hoc in
relligendum est si p̄
ſentes ſunt ubi ipm
neceſſitas aperte ple
gios exhibere. **D**eſi
dentes uero homines
p̄ incoſtitutū et ma
ſiſis incoſtitutis do
minū ſuū plegiare te
nentur ad expensas ti
eius s̄ ipē eos indamp
nes ſup hoc redere te
nebent. **E**t si eos
mentere de plegiā
ne p̄misent nō rene
bunt ipm utris pleg
iare quousq; ſup ab
a plegiatōne s̄ damp

ns. et de pons ſatiaſa
cum eis eindent ſue
rit. **P**legiatō am
dict⁹ debiti ſuine
quid plegium alioſ
de debito aliquo ſe co
ſtituit q̄ ſode eodem
obligat redire in
q̄ de eo plegius eſt
debito. **N**atimod
etiam il debito queſ
plegiat iam roſoluit.
Pnde notandū eſt
q̄ a. moſeo ei heder
a debito non ſolum
tue ſ; redire tenen
tur debiti enī iam
tiffit in eodem eo q̄
ſe ſup hoc qſtituit de
bitorem. **A**ccidēt
aut̄ aliquis debitor
eſt ſ; qſtituit enī he
ditas uel mōble ad ip
ſum deſtentre ex ſuc
ceſſione alioi p̄ p
eius debiti ſoliue
tenent ut filius cui
deuenit patris he

ditas uel exerto
res uel alii ad quos
catalla denemint
moſtuor uel quoniam
q̄ recipi ſup ſo ali
cul negocia in humi
modi perute. **E**t
huius mali ſubmoniti
ſunt ad certum lo
cūm ſ; diem certā n̄
tenent de debito gen
dere ut debtores te
nre ſupius dixerit.
Habiliſt cūmum
negandi uel cognos
cendi debiti operen
tem. **E**t huius in
ſimpliſ quicula ei
debitum ab ipſis co
trictū non fuit no
tandum diſcamare.
Sullus enim ali
enū ſeū p̄tēt di
camare ſed q̄culis
debitum ſuū phabit
ſe tēo mōtores diſ
camare tū p̄tēt ſe
plegium n̄ finiſſe

miſi inſtrā uel recorda
tio p̄pendantur. **C**u
aut̄ aliqui ſe plegios
conſtituerint de co
to nulla alienū eoz t̄
minata quicq; et
aliquis eoz deſcerent
uſ eum in opia gen
ſunt cuius deſtōn de
bet alii adimplete.

Si aut̄ in cauſi p
ſonalib; qmīque ple
gios obtinebit ut
ſalvo q̄ maleſom
non inferet alienū ple
gios leſo debet ſacri
facer uel tenet pleg
iatū ſic q̄ maleſum
etiam eundat. **D**e

Submoſ ſubmon
ito eſt ei cōtrict
atio ſic alienū ad cer
tū ſimmoſ tam loc
q̄m tēib; assignata.
Et notandū eſt quod
ſedim diſtincte cauſa
rum diuīſe ſunt ſub
monitōnes. **C**oncluſi

enim submonitio
fit ut aliquas de lie-
ditate ad diem san-
ctat assignatae et hec
admissus quidem
spacium dierum de tri-
nus ex quo reser-
mo submonitio w-
loretur. Non em-
ducenti sunt ad curia
ratiam si defuerint.
sed ex testimo alli-
mentum de submo-
nitio recedunt. In
debet ei esse iuris
tante anterioritas
ex defectibus suis ad
legem distinzione p-
noscere. Notandum
etiam quod submonitio
non quicquid fieri
possit nisi psonam ut
dios suos habent
ad finitum quod si non
havent ipsi emenda-
re debent vel distin-
nare. Si autem di-
vergent dominis suis
submonitores sibi
factas se reouisse

deum emendabunt
vel disueneribunt ex
ipsius. Notandum est
psonam etiam quod oit
submonitio ad curia
psonam hanc
submonendi dicitur
fieri si manenti no-
potest ad senescalum
vel ppostum sum-
mit submonitio. Si
autem neo ppostum
neo senescalum ha-
buit ad ppostum do-
mum hunc reverendum
est et ad eos qui ibi i-
nenti sunt debet sub-
monitio fieri. Si autem
submonendus non re-
sidentiam habuerit
nos in bailliu sunt
dum tamen sint in pro-
vincia p lictas bailliu
ad bailliu
directas in cuius bailliu
sunt filii residens
de querulus inquire
ut eius adulatio

faciat submonitio et
submonitdem faciat
per eius bailliu lic-
teras qui eum fecerit sub-
monitio debet ad curiam
repetare. Si qrela
tus in pumcia non
sunt dicitur in ecclesia domini
eo dies vel alia sollep-
nitate in audiencia
singulorū enocari ut
ad assistias operari ex
posita querimonia
consenserit vel ad aliquā
terminū xl. dierum spa-
cum repetantur.

Si aliqui autem fiat
submonitio de serui-
to quod non debet talis
submonitio non est ad
mittenda. Unius
autem submonitio solet
ad sendend. in curia
de admitti dum tam
tali loco curia teneat
curia in quo submoni-
tus debet sendere.

Non enim signis dominis

duisa fonda hacten
potest homines suos si
monie de uno fodo
ad pendendū in alto
non erant homines su
os ducet de querelis
ad remordēm curi
am qm ad eum inq
querelle sue de mo
nio rimantur. Si
monitores autē de ser
uicio faciendo p quē
cūq de familia dñi
volunt fieri s sum
item de redditu reddē
do.

Cestes autē in iu
nali curia dicim
tur qui actus apō
tēm vestantur in ho
iba. Hoc uici et
audiri s qd curia
es gaudiū sup hoc
facere sum patius.
Nec nō siquidē
qd nemo in quer
la sua p teste recipi
endo est nec ei habeat

ne p̄fices querelle
s nō intelligendū
est tam ex p̄fē acto
ris qm ex p̄fē delen
tētis. **E**m̄nes autē
illi qui p̄ficio uel
lesione fidei sunt in
fames ab hōo sunt
repellēti s om̄s illi
qui in duello sicut
vicerunt. **D**īm̄
etiam excoicari ab
omni actōne in lai
cali curia tam p se
qm p alii repellet
di sunt s om̄is an
dēntia ipsi agenti
b̄ in curia delectur
negat. **S**ende tū
venient signis age
uolunt cont̄ eos nō
enī debet qm̄dum
ex sua malitia repre
tare. **C**estū autē
s ab ali offērunt eligar
dum curia sustinet
ut in grossis querelis
in quibz duellū hōo

maneāt ipm tū de
stituere s alibi in
stituere cum uolunt
p̄cēt duos enim p
lentores simul hōo
non uocet. **S**iquis
autē sic institutio plo
cuteam suū. Iste q
loquit p me cont̄ ta
lem ipm audiat.
s cum p me posue
rō qd ei in iure ipm
garantiat. ipm de
audire iusticiarius.
s ipd audito dī inq
uere ab institutore
utēt p ipd p̄fūt
que dēa sunt. Si autē
garantiatet libis
p̄fūt debent hōo ac
si p̄fē attēnatis
p̄fūt neq cum
institutus sint ad lo
querendū illas p̄fē
institutus uis oī
p̄fē cont̄ere qui
p ipd p̄fūt in
institutōne p

L.

maneāt ipm tū de
stituere s alibi in
stituere cum uolunt
p̄cēt duos enim p
lentores simul hōo
non uocet. **S**iquis
autē sic institutio plo
cuteam suū. Iste q
loquit p me cont̄ ta
lem ipm audiat.
s cum p me posue
rō qd ei in iure ipm
garantiat. ipm de
audire iusticiarius.
s ipd audito dī inq
uere ab institutore
utēt p ipd p̄fūt
que dēa sunt. Si autē
garantiatet libis
p̄fūt debent hōo ac
si p̄fē attēnatis
p̄fūt neq cum
institutus sint ad lo
querendū illas p̄fē
institutus uis oī
p̄fē cont̄ere qui
p ipd p̄fūt in
institutōne p

pedetur. **C**um no
proinde locutore in
strenuo. in hac for
ma instituat null
enī p̄misus dī in di
cendio sī in delo. si
expedierit statuere
quād se garantum.

Accusa **D**ictio
nēs autē nūc
est qui tecum iudi
cario in leuarario
ui' assisa habent
i' reuocatōem ab a
liquō attēnāt' est
ad nos sūm p̄sequendi
ul' deſſendēndū dī
in eisdēm ſtacu de q̄
vela r̄cipi in qua et
qui attēnāt' q̄l' At
tēnāt' qui nō dī au
diū ſi p̄dens ſit qui
attēnānt' nō ē dī
audiri nūl in querela
de qua est attēnāt'
Solent autē attē
natos facere in ab
ſentia adūlatoři

qđ non dī de nre ſie
ri nūl oceam dī re
ge cui' ſolus teſtimō
nūl ſufficit ad reu
ocatōem faciendam.

Cum enī curia
polz equalit' ſe de
bet h̄tē ſtatiū ūnū
polz in absentia alti
us non p̄mitare.

Cum enim attēnā
tō in curia fieri ha
beat que reuocatō
nēm valeat reporta
re ſi in absentia polz
adūle ſat ſunt eius
gōtio infirmabit'
non muſte. **N**ō
enī ſi obemitt' q̄l' At
tēnāt' ſe reuocatō
nē ſact' ul' p̄t' q̄l'
attēnātōis eius p̄
culare cum nec p̄ſens
ſunt mox p̄dias no
nō ſe curiam quibz ſu
erit attēnāt'. **N**ō
enī mētas dī regis
lectas in amſia re

adūlatoři h̄tē p̄ſen
te pre aduersa p̄orū
attēnāt' fieri cum
ex hac attēnātōne
polz reuocatōis ha
bēt'. **D**e uſionibz

Sciendū autē ē
qđ dūlē ſunt m
ſtones. Et enī q̄dā
uſio ſe dī. q̄dā lā
gundi. quadam male
fici illati. quēdā nō
mīmo mēfēti. qdā
uſignis deflorate.

Vifio autē ſe dī.
et in ſpecto ſe dī i
curia uagabunda ſe ad
certam diem allig
nata que ſodim dī
ſas querelas dī ſi
modi nō ſuſtitū.
In querela enī de h̄tē
dictare p̄ dīnēlū im
perita ul' ambītām
deſſendēda ſomī
in omībz querela in
quibz mox ſolitari
um inātām reuinc

querelaz p̄ uij. mili
tes non ſuſpetos ſe p̄
grī hōtē legales dī
dūlē ſuſtitū. **I**n
nōrū autē dīlāſiū
ſomīno in eis q̄rl'
que p̄ modū nōne de
ducentur diſſiſine
ſine militibz p̄ xii.
legales homines de
mīmēto potēt uſio
ſuſtitū. nō tñ noſt
ad eam milites int̄
ē. ſi ex facili ad hōo
poſſit' applicari.

Vifio autē langoris.
uicini p̄ uij. mili
tes ſe uicinātū dī
ſuſtitū uocant pre
adūla certes die ſe lo
co in quo ſolitari eu
matores ip̄m mīmē
mōtū p̄fuerint. Et
apē hōo ad hōo p̄ ſe
uia noſtāda eſt.
Vifio ſi langoris ſe lan
gozem uicasse nega
nō p̄ mīdās nre

pedetur. **C**um no
proinde locutore in
attueret. in hac for
ma instituat null' enī p̄misus dū in di
cendis s̄ in dēs. si
expedierit statuere
gratia se garantum.

Amena de auctor
tus autē nāc.
est qui exām. iūti
ciario in leagariō
ui' assīa habenti
in recordō ab a
liquo attuerat' est
ad ius sūm p̄sequendi
ul' descendēdū s̄ dā
in eadem statu de q̄
vela recipi in qua est
qui attuerat' s̄ q̄li at
tuēat qui nō dū au
diū si p̄sens sit qui
attuerant' nō ē d̄s
audiri nisi in querela
de qua est attuerat'

Golent autē attue
natos facere in ab
sencia adūsatorū

qđ non dū de mre fie
ri nisi exām dñō re
ge cui' solus testimo
niū sufficit ad recte
datōm faciendam.

Cum enī curia
p̄ibus equalit̄ se de
beat h̄c statū unū
p̄s in absēntia alt̄
us non p̄mittat.

Cum enim auctor
tio in curia fieri ha
beat que recordō
nem ualeat repeatā
re si in absēntia p̄s
adūsū fūt eius
gōtio infirmabit'
non inuiste. **N**ō
enī si elem̄tū s̄
attuerat' recordō
nem fāct ul' p̄dēt
attuerat' eius p̄
tulare cum nec p̄sens
fūt nō p̄dēt nō
nō cum quibz au
erit attuerat'. **N**ō
enī mētā dñi regis
lectas in assīa te

cordatōm h̄c p̄sen
te p̄e aduersa p̄orū
attuerat' fieri cum
ex hac attueratōne
possit recordatio ha
bēt. de uisōnibz

Scindūm autē ē
qđ dñis sūmū
stōnes. Et enī q̄am
uisio fōrū q̄am lā
gudi. quidam male
ficiūt. quidam ho
mīno mēfēcti. qđ
mūgnis deflorat.

Visio autē fōrū.
est insperio fōrū i
curia uagis̄tū s̄ ad
certam cām allig
nata que sōm dñi
sūm querelas dñi
modē nō sustinū.
In querela enī de h̄e
ditate p̄ dñellū im
porta ul' ambuliam
descendēdū s̄ omīo
in omnibz querelō in
quibz nō hōdūtū
mī matīam vīm;

querelaz p̄ uij. mili
tes non suspectos s̄ p̄
xij hōtē legiōes d̄;
duictio sustinū. **I**n
nōis autē dñsāsimū
3 omīo in eis q̄rel'
que p̄ modū nōne de
ducantur dissimile
sine militibz p̄ xii.
legiōles homīnes de
mūtēto potēt usio
sustinū. nō tū nocēt
ad eam milites int̄
ē. si ex facilē ad hōo
possit applicari.

Visio autē langoris.
uāndi p̄ uij. mili
tes s̄ uāndām dēs
sustinū uāndā p̄e
adūsū certis die s̄ lo
co in quo sc̄iatē eū
matōres ip̄m usio
mati p̄slerunt. Et
apē hōo ad hōo p̄s ad
uāndā nōnāda est.
Vē si langoris' se lan
gorem uāndā negā
int̄ p̄ mīdēs rāre

dardem h̄c nalent cudent. Nec h̄c faciendo sunt usio nes de multo homi cito & malaigno. & omnium plagiarū p̄ molestiam illam eum. **S**i sc̄ens ab tñ qđ si aliquis mul natus plagam s̄ta in hac forma n̄ m̄ stralit ex ea nequi cie sequelam n̄ p̄c̄t deducere. **S**i etiam aliquis indectus torus s̄nt sequitur & h̄c n̄ iulius n̄ fuit sequela de eo de duci non p̄c̄t & si i ticiario n̄ s̄nt demōstratus anteq̄m depul ture fuit omendat. om̄s qui ad h̄c p̄sen tes affuerint emda pecunaria debent p̄miti. **S**i autē tali cōditione aliq̄ s̄nt accusati neḡi

res se ad h̄c m̄fāns se p̄ inquisitōdem d̄ declarari qđ si m̄ n̄ lōne redactū s̄tio si a uictoriario sup̄ hoc uterū s̄nt alen sati p̄ distinatio nem se ex h̄c p̄c̄t liberare. **T**uiso aut̄ uirginis deflo rante p̄vij. mulier es uirinas ul' ma vidatas fideocigas debet fieri p̄ quas si necesse sit de des folastōris uitas re cedetur. **S**i querelā sedi distinctō p̄me

Gon partis sequenter aut̄ de q̄re his agendō est & legib⁹ p̄ quas ip̄e querelle h̄it cim nari. **S**c̄iend⁹ ergo est q̄rela est q̄tentio in q̄tentum & q̄te latum coram iusti

ciario ad assignatum cimū uentilata. Quaz qđam sunt p̄ sonales. quedam uo tenles. h̄it quas p̄mo de p̄sonalib⁹ agendū est. **E**t ergo p̄lo nalis querela q̄tentio in q̄tentum & q̄te latum uentilata ex iniuria mala om̄is p̄sonam uirgina. **C**areū aut̄ querelā quodam s̄nt p̄sonā quodam p̄dēm & de eis q̄ p̄factū sunt p̄mo agendū est. **S**icē dum ergo qđ querela p̄sonalis de factū p̄ creata sit ex uolentia in p̄sonam aliorū p̄ accūm uirgina ut p̄ cussions uiniatio nes & huīmodi. **C**on rum aut̄ qđam est simplex qđam cri minallis. **S**implex est que p̄ simplicem

h̄t cimnari. Crimina lis aut̄ que p̄ legem apparentem deducuntur ab adiūs & idō crimi natis d̄. quia ex tali cōmune in cōrum qđ metis vel m̄brozum sequit̄ dampnūm. **C**onīmodi aut̄ que le criminalis dūse sunt species. sc̄im qđ ex eis dūse s̄cōle di dicantur que ex dū sis maleficiis om̄unt. **E**t enī qđam q̄rela de multo. qđam de homicidio. qđam de malaigno. qđam de stupri p̄tato. qđam de deformentione uirginis quedam de reb̄a & assal tu. quedam inq̄. quedam de assalto in domo. ul' possessione usi & mla ti de p̄ditōne. & qđ p̄ mo de multo agendū est & quom̄ sub qua forma uerb̄ saq̄ia de

multo de deducit de
beat p̄tate adiutorio et
huiusmodi sequela om
nes de feloniam m̄
cipiantur. Et multo
sequela autē de
multo facienda
est in hac forma. P.
quoniam de eis, qui pa
cem sūm neque in
pace dñi regis muta
uit qđ pānis est p̄ba
re = facere ei magnos
cerē una hora der.
Th. autē hoc denegat
ib⁹ ad iurum = offert
uadum sūm ad dei
fendendū. Primo
expedita est uadū
defensoris. = postea
uadum appellatoris
= de iure delinqüenda
plogios debent dēdere
utq; tñ in prisōnia
dñcis est uenienti.

Q̄ iusticiariū aut
eis qđ iustū fuit ad
duellū dī; inueni

et = utrūq; si nolunt
mūne prisōme p̄cū
omittē tam tñ vo
nos custodes de ipsis
hūis qui eos rea fide
inter custodiānt quod
unus nel morbos ad
diem duelli tūmūtā
redant. ad duelli don
cōdēm apparatos.

Sicut ul de ipsis a
liqua molēcia fuit
p̄p̄erata = mōm p
cōtra iusticiariū ex
officio suo de hoc p̄c
inquit p̄tē fētū
exagerant hūi rei o
metum debet p̄mitte
= custodes si ex hoc in
ueni fūnt culpabili
es. Et qm ipsi cu
stodes penam qm cu
stodis suorūt. si p
dēfēm sūm de duello
dam̄gariet exanti
qua oluetudine subi
re glānt iudicati
et ab eoz custodita

ita se subterfēt qđ
eum iusticiario ro
dere ad diem n̄ uale
at tūmūtā soler
in uenī iusticiariū qđ
datis uadis nullus
in causis cōminatū
b⁹ ext̄ ouis persona
debet custodiā.

Cad diem autē duelli as
signatam debent se
pugiles in curia iusti
ciario offere anteq;
hoc mūchā sit cōta
ca apparati mōre
ris nel timore cum
scutis = baculis ar
mata armata ut ne
cessarium eis fuit de
pāning nel orū lana
= drapis. In scutis
autē nel belulus nel
armaturis tibiāz
nō h̄c possunt n̄
lignum nel orū
n̄ alius p̄dōz nec
alia potest h̄c iusti
ciaria in adūlariū

aggravandū qm seu
tum = baculū = utq;
simplices capillos deb:
h̄c uenide ad eōtos =
hoc forma in omni du
ello dñe solēp̄tē
obseruari. Tūgi autē
posunt si nolunt.

Cum autē utq; eoz se
iusticiario obseruer
p̄ iusticiariū uba duel
li debent reculū. Et
si forsan alieni eoz in
sum fūnt quod uba
duelli non bene fūnt
reculātū nel alio dī
qm iec fūnt uachata.
reculātēm cūre se
hoc postulare p̄cūnt
= h̄c p̄ eos qui duelli
uachamento assuerint
a bene fūnt reculātū
ad campū inde ducan
tue p̄gnaturi. Tuor
milites eligantur
qui campū custodiāt
= aliū om̄s sedent in
corona. **G**ladium

duco perlamet neque
astancum sup uti
z m*ira* intanta pro
rumpt audaciam
qd abieci p*ugillu* d*o*
ul' s*uo* auxilium in
fuit aut grauidem.

Et si sup h*oc* alijs
fuit culpabilis in p*ro*
sona diuina ad nolit
atem suam tenebi
tui careeri manope
tus. Post h*oc* aut
p*ugillo* ad campum
e*n*voentur z une pri
mus p*ro* sua de duello
rectata flexis ambo
vnum gemib*z* tenet
se p*ro* manus appellare
a d*e*xtris z defensore
a sinistris. Intuiga
to ab i*m*roque z e*c*spion
so nomi quo n*o*videtur
in baptismo z i*m*tu
credat in p*ro*m*z* filii
z q*m* s*an* z i*m*tu de
nec fidei q*m* s*an* q*m*
seruat cordia. Et q*m*

so ab i*m*roque q*d* m*ar*t*iu*
uerab*z* in hac forma.

Audi homo quem
tenet p*ro* manu*z* sumit
qui te. s*l*. in baptismo
f*ac*is appellare. q*d* ego
patrem tu*u* non mul
tem nec in feloniam
si d*o* me admittet z sa
c*co*la. Deinde in
r*ab*unt sororias z p*ro*
us n*u*habit defensor.
q*d* nec p*ro* se nec p*ro* alii
in campo sororias se
cit adteri q*d* ei possid
uel debent n*u*matre
ul' g*ra*du*z* ad*u*se nocte.
z appellare o*ste*gn*z*
n*u*matre sumit. Et
m*ec* a*u*t*z* inter*z* sonu*z*
z laetans r*ec*audatur.
z i*m*j. milites ad o*cam*
pum seruand*z* elec
ti sunt eos quousq*ue* o
rauit operens*z* b*ea*
num diu*z* r*iu*ni re
ctetur. Operac*z*
aut*z* operens oratione

ad metas campi mi
tros se thanc*z* i*m*li.
ptos. Si aut*z* se ac
tens*z* usq*ue* ad stell*z*
de nocte in celo appa
rentes prout dessen
dere nocte uenit
i*u*matum. z hoc for
ma in omni diu*z* se
quela est attendenda
hoc sane intelligo q*d*
i*u*matum d*o* fieri
de i*u*bris de quib*z* dua
lum nadictum z re
tract*z* f*ac*to. Scien*z*
tu*u* q*d* i*u*mat*z* de n*u*ll
tu*u* post se*q*ui quous*que*
q*d* certa z cognita sig
na de multo*z* f*ac*te
runt declarata. Si
aut*z* de multo*z* s*uo* n*u*ll
ius sit qui se*q*lam fa
ciat aut*z* clamorem*z*
publica infamia ali
quem sup h*oc* fecit
c*rim*inosis*z* p*ro*ustici
ari*z* debet arresta*z*
vi*z* firmo car*z* ob

seruari usq*ue* ad diem
z annu*z* cum primaria
i*u*mat*z* p*ro*ut*z* nisi in
t*an* sup hoc pac*z* in
quicundam*z* se offere*z*
sustine*z*. q*m* si sustine*z*
n*u*ll*z* sollicitudo*z*
thoru*u* deb*z* perire*z*
q*d* om*is* illi q*d* demul
tre aliquo lete p*ro*p*ri*
sc*er*to ul*'* ip*su*s fac*z* a
i*u*g*hi* noticiam habu*z*
de quoc*ue* loco f*ac*te*z*
cream*z* se certa die fa
ciat ouenire*z* hoc su
bit*z* z inopinata*z* at*q*
celeri*z* p*ro* q*m* os fa
ciat submori*z* ne pen
tes c*rim*inosis*z* cor*z*
ce ul*'* p*ro* eo occidiperent
sac*er*dotium*z* z ab eis
uno quox*z* p*ro* le morto
cream*z* f*ac*to*z* n*u*tilib*z*
no*z* suspicio*z* m*er*ri*z*
minol*z* m*er*ti*z* milit*z*
sc*er*to iniquitate d*an*ge
r*z* z andris*z* chris*z*
cor*z* in sc*ri*pt*u*s red*z*

cis caminosus ova-
cis debet adduci sab-
eo queri si quē eam
soniare voleant & si
sufficiens leonum
sup abiquē miserat
eius dñm p̄nullo de-
bet repudari. Et
si sufficiens nō fuit
leonū nichilomin
ultro p̄donatur. Quu-
ismodi ipsa fieri
debet p̄xerit. Vnde
admissim legiles s̄ n̄
suspectos nature fa-
nue nec celum aumen-
debeat amouere &
p̄ fidem ferentē
d̄i summōtō fieri.
qui nec p̄ se nec p̄
ne amore nec odio
corumpit. qui ne
rōces ne ḡb̄ores lo-
mines submontat
quos poterū inueni
re curia loq. & in lo-
cis in quibz fēm su-
eis maleficūt eo q̄

rris accusare & eos
in sup qui faci credū-
tur p̄cepisse uirtutē.
Si vero de fato
uel iuberia utri su-
eis sustinenda de lo-
cis in quibz rōtes q̄n
latus fuit & de quibz
latronia dē. p̄p̄r
se debent suamori te-
gredi iuratores &
iuratum fōrē & inde
eius agnoscentes &
rea fāvito debent eo
ram iusticiarō depon-
ci ne p̄amatos corru-
pi maleant aconsa-
ti. **I**nstructionis aut̄
secreto a sumptis leonū
tribz vel. illis. militi-
b; de reo agitatum
eos exanimare & ex-
mīti & acti; aconsa-
ti qui latito & credū-
digens inquirere.
Andicatio aut̄ hui-
guis. etiā aconsa-
ti adiuvendō est. et

querendō est si quē
iuratores illoz ne-
lit soniare. **S**unt
iuratores eidē sunt
monisti. Et si quē
legitime leonant
dēm eius eidē n̄ d̄i
noere sed amora de-
bet remoli. **P**ost
hoc aut̄ exam ipsi
iuratores alii in pu-
blio quoniam dēm eo
rum exami. & tber
p̄ iusticiarū retinari.
& p̄ iuratores obser-
q̄d ita iurant et
sup hoc fieri debet in
dictum incontendit
et iudicium fēm sine di-
latone adimpleri. et
q̄d ingenti eoz uita
uita obseruetur.

Et si aliqui eoz se
nescentes fecint tor-
debet apponi iura-
tores si possint in
ueniri q̄d p̄ literā
tim ingenti eoz rei
spali a sauro hui-

uitas elucēdo inq̄si-
te. de iuratores

Demicatoribz aut̄
sciendo est qđ illi
iuratores dicuntur
qui p̄stio in curia
corporali sacramento
uicum tenetur di-
cere de querelis peo-
rit a iusticiarō vel
iure eius gerente i
curia fūto iurauit.

Cum aut̄ p̄ sacra
mentū iurator habeat
at timuare ad sub-
monitōrem iurator
gentilis curiā stan-
tie attendende sunt
indictiorē p̄sone adū-
se res ip̄a de qua a
gītūr contentio locis
causa modis & p̄ qđ
iuramentū vel am-
ti speciales & nocturni
consanguinei uitis
qđ p̄tis dum tñ fūc
petio certa amore
spali a sauro hui-

uel affinitatis vel
etis de ipsi ceteris
caventibus possunt
prendi adiumentum
magistrorum debent ut
qui sunt querelle p
rincipes et illi etiam p
quod querela mouetur
et descendit. et qui il
li principia ut mem
non sunt re parte
ut nichil sequunt de
quo est contentio et
illii quos tempore vel
locus demonstrant
querelle uitatem ag
noscere a mecum
regulam debent et illi
omino qui puerio
seu falso testimoniis
notabiliter suundat
mismos et illi etiam
quos cetera suspectio
vel uitatem docen
tibus demonstrant
ignoscere. Unde
adversarij final
causa processos et p

pinqiuos homines
et quos publica fa
ma testatur sene
metus exentem
uitatem et quos p
ros suspectos non
institui est simulo
nere. Similiter a
gendum est de illis
qm publico sunt
infames lacuum
homicidio seu mae
dio ut aliqui alia
causa criminali dū
non sit qui eos sup
hic insequuntur.
De maleficio tñ in
noz non potest fie
ri inquisicio nisi de
consensu pñs utius
q. Soler autem a
militis coordari qd si
quis ad mortem aliud
appellaret et defen
sor inquisicōem pa
trie formu pœna no
linit iustine sup
hoc ipm debet hab

et si pcam qmuis
fuit oemperatur.
Si autem sup hco q
moris non fuerit ad
uentus liberetur.
Et si iudicium suu
in non scire appella
tee ad duellum re
currat et hoc pluri
mū ad falsas et dete
stabilis querelas
repromendas soler
a pluribz approbari li
cet pluribus hoc non
velint nec credant.

De mul **D**e regla
tivo autem multe
ut homicidio pñm
qñmor in genere regla
facienda utinet po
testatem. **S**i autem p
pinqiuos in non esse
fuit vel etatem tñ
legit alius pinqiuo
mōe pote in leg
ia vel alius de genere
in quem omnius ocul
sciret parentela.

Si tñ ipm pñ
fuerit oemperata cu
pinqiuos ad etatem
pueri sequelam de
codem poterit reforma
re. **S**i autem ipo do
duora fuit ut pfecti
alii ipo sup hco non
poterit reformari. **S**i
autem aliquis de homi
cidio pueris clama
modem sibi fecerit in
hco forma. Ego qm
de ih. qui & dñm
meū cum quo etiam
in feloniam assulta
nt et eum interficer
et ipm defendendo
hano plagam et hic
sanguinem in fecerit.
Cadentes plaga et san
guine quam instaur
io et militibz qui hoc
ualeant iwoodare
legi uadienda est alio
se defendere offeren
te et deducenda in su
pendebz et sic pote

um potest fieri seq
ia de hominidio.

De iudeo 100
deo autem sciendū
est quod clamore fāc
endo est in h. i. forma
Ego quidē de t. q.
mo in pace dei s. dñi
vegili aūlūtauit in
scōnūmī 3 iubamūt
me s. m. plāgam se
cīt s. lāngūmēt et
abstulit mīchā capū
in iudea. unde me
hāvō exortauit clā
māxē. **C**lio se offe
rente dēfendere sup
hōo illo ad idūm. p
mo sciendā est inq
sītio de clāmātare ha
wū p̄ eos in quo in
camō fūtē exclamationē
uel qui p̄sentes assu
erunt. **O**mni si di
cōnd clāmōrē iude
rie se audiisse tūno
duelli iudia m̄ sup
dicto sunt recipien

da et huius lex sub sce
ma pmonita est pmi
tus deicendo.

Ge seq' g'li f'nc'nt.
la aut' sit detra-
ga f'nc'nta sciend' est,
q' fieri non potest n'i
penit' ce'ng' d'c'm f'c'
ero in curia ex qua
veredatio ualent' re-
portari. C'et s'c'nd' q'
q' ce'ng' p'nt in lai-
ci accipiunt' curia et
ass'c'nt' d'c'm f'c'
p'st'ra corporeali q' n'i
p'se nec p' alium ali-
quod m'lium r'f'nc'nt
cm datur. Si p'c'
t'le'm ass'c'nt' d'c'm
aliquis q'ce'ntur.
Ego q'w' de p' q'
me post ce'ng' am-
d'c'm in curia in
p'ce dei e' n'g'os in se-
l'omia ass'c'nt' d'c'm
in h'lio plagam et
sanginem in sacro
q'ce ostendo q' p'c'

sum factus regnorum
cetera una loca duci.

De fessis oecum
hoc libro ad libum
de legamine nostra
recipienda sumus ab
venore summe preci-
o. **S**ciend. itaq;
qd' in istis sequentibus
modicis de soberia
et regni finita si
clamor qm dicitur hawn
p' impunitatem dig-
noscatur nō fuisse
proclamatio sequens
cadit a sequela et
similiter de regni
finita n' possit cum
dari qd' data sunt ap-
petitorum cadit a se
quela. **D**e tinctione

Deem pnoceps
dwone aut pñ
cipis neem. deb. si
seqla in hao foema
Ego em pnoceps
neem. trachidet ca
storum suu/uristod

un conque de tal
qui metem erit ad

illud custodiendum et
tempore perduceat s' neque
de castro p' novem ga-
ens eius mimois i-
tudinibus ex quo uno
potius eundere. Et ad
si negaret uoluntate pa-
tris sum ei fratre re-
cognoscere una hora di-
ci. Quo autem negan-
te uero ad ubi sum: in
dina recipienda sumo
in cont' doz & dñe
deducendis dum tamen
manifestum sit ipm
ab mimois obtin-

De malis
sequela gno
de mahaingro p ho
mine sum uel consti
guineu tali forma
Ego qwoz de tali
qui mahaingrauto
in felonie dñm m
um uel sanguineu
meu - e. que in se

lis sanguis sunt exp̄
sa. ~~de assatu~~

Ait enim sequela
de assatu et fine
in pace que secundum iusti-
tatem loquitur diuise s.
Quedam ei sunt
de assatu ad orationem
quidam de assatu in
remino ducis. Quer-
dam de assatu in do-
mo sua sine in agro.

Coile uno et eodō
modo hinc fieri num-
rito tamen loquitur non
vulnus. Gallicio et
cum sanguine corpo-
ris penitolo de morte
vel maledictione demon-
strato que sic solent
fieri. **E**go querere de-
xi. qui ad curia me
am cum agnato pov-
gitato in pace dei. et
ducis me crudelitas
vultuorum et plagi-
et sanguine in fere
qd monitum man-

claro qd si negauit
ego ul' homo p me q
posset facere et debet
parati sum facere
et recognoscere una lo-
ra diei ad cingulum
curie. **A**ppellatus
aut debet negare ne
quicquam in clamore
expositam et pete hoc
nam ostendendi si hunc
childu nubo ad nubium
factu negauit. uadia
recipienda sumo mo-
do supēto et duellum
deliciandum. **E**x
hoc aut notandum est
qd p tales sequelas n
malosierum cu sanguin-
ue corporis pectus de
morte vel maledictione
reportans iusticiario
fuit demonstrem et
insursum sufficiens no
debet duellum uadi-
ari. **N**ocandu en-
am qd nisi uolentia
in clamore fuit exp̄

sa non detet duellum
de deo sequela uadi-
ari. **C**hi omni em se
quela que fit ad dñe
namentū m̄bros q
in clamore exp̄mi q
utud sup quo appella-
tatio mouetur fit
cum feloniam in pace
dei et ducis. **S**cind.
etiam qd si quis in
fin etatem constituto
de m̄bris fuit appella-
tus ipse est custodi-
endu quousip ad etat-
em puerit ul' iben-
dis custodie puc in
statuio placuerit et
pud facit in ita agno
uerit postular. **I**p-
se enim attende ad
diligentē addiscere in
calib: ueritatem debet
ubi fauorem minori
us et leuamen. non
aut exhibeat in gra-
titudinem ac rigo-
rem uiris ordine

obseruato. Nec tñ
aliquis potest au-
pone p se in hunc
di quicquam deducen-
dis nisi maledictum
corporis habuit ma-
nifestum ul' cuius etat-
em fuit obstat?

Extra etatem sunt
quorū utq. lv. annos
spacium et dimicatio
in sequelis aut etiam
nolis appellatores i
clamoribus suis in eu-
ria iustis expositis ad
dere possunt et eas
augmentare subiecte
re aut aut eliminare
re aut nichil possunt
in etate qd si quis
de clamore sed rela-
xauerit ul' aliquido
dimiserit appūtum
in clamore de haberet
sequela pco uerita et
manu. **D**e turuga fra-
manci sciend' est

qd' non potest fieri
sequela nisi truaga
data fuit quod ex ei
datone uerodatio hui
usileat si negetur et
mali plaga cum san
guine demonstretur.
Si autem sequela de
truaga fracta sub hæ
foma. **E**go qvz de
cibz qui me in pace da
z ducis. z in truaga
ab eo in data cum fe
lonia assultant. z
in fecerit inqz plaga
et sanguinem qn' osse
do qd' si negare nolu
erit. ego ul' alius p
me qui facio possit
z debeat patens sum
ei facere uerognoscere
ad esgattum curie
una iuxta cibz. **R**en
do autem ad hoc nā supi
annotato recipienda
sunt uadra z duel
lum delucentū ut
superius est exp̄sum

Si uo truagam fu
isse datum negotium
fuit z obiectum qd'
ex tali simplicia pla
ga que nec mortis n
maligni reperiat
piculum nō debet ou
ellum uadari. appella
tior bonos custodi re
verodatiem petat cuore
in qua truagam fuit
se asserti subdatam.

Si enim non ualeat
at uerodati eius seq
ia uenta decertatur
et manus. Si autem re
cordatum fuit duel
lum uadandi est.
et emenda recipien
da denegante. **M**o
taudū siquidē qd' cl
mox facta et etiam
duello uadato in oī
bz legis criminalis
potest traxi de pace
p̄ficiā iusticari
z pace etiā reforma
re. **O**mni tpe ali

quam duellū ouea
tur ad effēm excep
tis tñ se vel de porti
one z iuramento in
quibz postqñ uadi
ata fuit duella de
pace millo in occidit
osuetudo namqñ esse
truncandum. **Q**uoniam
autem eum de portione
ul' latuus p̄fum
cepit ul' p̄soluit a
talibz etiā uadibz se de
monstrat n̄ in solente.

Duelli nō in p̄fici
tis sine iuraria in
sticari de pace tpe
territ vel op̄ficit in
sticario grauit̄ em
darit z quoad p̄ ip
sum op̄fum fuit
vel tractatum est in
reum reuocandū.

Nocandū siquidē qd'
in quibus criminali
bz tñ appellatores qd'
defendentes in p̄f
ma ducis duello ua

dato sunt determinandi.
Si uo appellato bo
nos custoditores debet
qui ipm mūi ul' mor
tuū ad diem nomina
rum uede ualeant
eis p̄fum ad custodie
dum omitti z huīmo
di. tñ uia persona
ducis noz̄. **V**imus
modi autem custoditores
ipm mūi ul' morruū
ad diem uede ualeant
eisdem assignataū si
ne estima. z aūs ora
tōndz tanqñ picula
tor cum uadeat si
fusset p̄ cum incar
ceri custoditū. **C**hi
ter autem grauit̄ sunt
p̄mobile p̄uidenti
z si autem forsan ita
se absentiant qd' ip
sum iusticario nullo
modo uede ualeant
nec hæ attigendi. **E**
pena graviori p̄ osili
num assūle experimanda

et ipse fugientur in
debito ad assidiam no-
cari debet et nisi nec
at aut uelut de for-
benitatem edicium
tangim uetus haben-
dus est et forbatur
dus. Si aut ante se-
vantorem se recordat
iusticiario de eogen-
dum est ac si eare
duces fugiens confite-
geset. De omnium
autem in maleficio et
molentia ei interrogatur
quem iusticiarii in
ne omiscent persone
custodienti perire
ad ipsum diligenter inquirere
et de maleficio si
mihis que alius dice-
tur intulisse que en-
am custodiatores sibi
quibus omibus et au-
tochodus tenentur
cum ipso graviter em-
dere ne si ex hoc omni-
ceretur uine est pri-

some ubi omittitur
dus. **D**efensione autem
si iusticiario placu-
erit uine potest quin-
te prisone. Et que
dicta sunt de uina
appellativa psonia
circa defensionem se
similitate attendenda.
Cum aut hec re-
cognitionis ardenti cu-
pidinaria malitia
fuit interclusa ex
antiqua norma. quae
tudine que fideliter
ad salutem pacis et
ad pacem demandanda
antiquis temporib;
fuit observata nul-
litas. sequens vel secun-
dus de actione crimi-
nali aliquo in adolu-
cis persona potest
exmitti quo usq; q
vela fuisse sollemp-
nitatem immata. Si
no in carcere detinuntur
sunt iusticiarii

et magistrum in psonia
qui eos doceat et ar-
ma et c. necessaria
et inuenire d; que
omnia ipsi pagare te-
nentur. **N**otandum
si quidem quod nullus po-
test sequi de male-
ficio quod iusticiario
intra annum et di-
em non fuit demon-
stratum esdem sup-
hoc clamore expon-
to puto debet. **S**e
multo tamen fieri po-
test sequela cum ar-
ta signa per legitimum
testimonium patet
sunt demonstrata
per que nullum
certum sit ac nota-
rum fuisse ppet-
rum. **S**equela
Multe mulierum
quis aut ad se
sequelas criminosas
sequida non sunt ad-
mittende vel des-

fendas. **N**oni autem
de maleficio invovi-
t; suis illatis sequi
possunt in omnibus ca-
rib; impeditis et eas
defendere si sunt ap-
pellatae et si eas defen-
dere uolunt dum
enit sit notarium ip-
sas inposito sibi cri-
mine esse notariles
sibi gravia psonia us-
que ad diem et annus.
quo de uiris deinceps est
suppus debent consti-
diri et de uiris accusa-
tis sunt mulieres si
nullis intelligenda
est. **N**am mulie-
res criminalibus cau-
sis insecurae cum non
haberent qui eas de-
fenderet. **I**n uscio
se purgabant etiam
hodie per aquam us-
mishum cum in-
stacia usque mulierum
in criminalibus erat

naleat perturbare patriam p eos qui ies suas hinc debet custodi et ligatus teneri p ipm alium malitium inferatur s nichil habeat totum qm ad suu demencie refrenationi debet consilii et auxilium de sum facientibus exhibere. De reprobatoribus. **O**mnes autem amici campionariorum reprobatorum scilicet fornicatorum et forbam coru non sunt ex vi quin ad pacem pna pris clusquam in assilio evocari se de reprobatione eorum sumit infamati ipsi pna pris pionie usq; ad diem et annum debet omitti nisi sup hoc pene inquisitorem se obtulisse exper-

irent nolint p bonos plagiis debent libera ri et eis debet facienda inquisitione dics assi nari nisi abo in sup hoc prorsus omniu sine rint uel cum fugiti uis desphenisti. **S**i p ipm inquisitorem inueniuntur sunt sup i positio reprobatorum et minime innocentia in pa ce omni omnibus reb; sum debent dimitti. **S**i aut sup hoc inuenti sunt culpabiles omni mobili possessione ad uoluntatem pincipis seu uictiuiu sunt permandi et si mobile non habent p granum sunt et diructu p soniam corrigendi. **S**i uero in non sene eorum reprobatorum male factum ueligat p legem distincte si uicariatus eos uidetur

impescabant. **E**t qd tuimur ab ecclia catholica sine absencia inquisitione loco eorū frequentier intenue et in multis. **A**dmettere cont' multe in criminalibus causis est pcedendum autem tandem postea de inveniatis sup i posito crimine cedimus et faciendum qd de iuriis infamia criminosis supradictis est expellimus. **D**e vi

Citem du pcpill os normannii assue to ducu caritatis ex antiquo uictimas ex pietate sua suscepunt et pupillas eo qd eaz fragilitas s alium n pwoet defensorem de maleficiis criminosis ei deni illatis uel per

Sup hoc nolunt impetrare
percurrit se pungere.

Conscientiam laicorum in latuenum suis et receptaculo eorum alio modo sunt puniendi. Si enim sup hoc fuerint omnes tandem penam solent in nemam. reportare quoniam et ipsi latrones. Et similiter omnes percepentes et conscientes maleficiorum suorum. De temporibus legum.

Notam facienda. dum est autem quod quedam sunt opera in quibus leges non debet fieri nec simplices nec apparentes. Videtur omnia tempora in quibus matrimonia non possunt celebrari.

Ecclia autem legis aparentibus omnes dies traege ecclesiastice prohibet ac defendit

Videlicet ab hora nona diei ious usque ad octum sois in diem lumen sequitur.

Et omnes dies sollemnes pro locum nonum et sollemnium reuinorum sunt. Et ex parte dedicationis eo obie per noctem. in quod uerum est dedicandum. De tempore fugitum.

Siquis autem dampnatus uel fugitus ad ecclesiam fugit usque ad centum uel acerum sanctum vel crucifixum adheserit ecclesiastico privilegio debet in pace a lancea protestate dimitti. ita quod manus in eum non apponant. Tandem tamen ne exinde defugiat iusticiarium debet apponere lanceam

et nisi infra nonum diem se reddite nolunt iusticiario iaculi vel normam. fornicare nona die complete in iusticiarii exinde nullum interdum ad eius sustentatorem fuit deportari quoniam se iusticiario reddire rit qui de scripto sibi redditio solum regentiam culpe sive ordinabat uel peccatum se obstat fornicare.

Et fornicabit in hac forma manu extensa super sacra sanctorum euangelia quod ipse recitaret a norma numeris in endo de acto reditum est quod nullum malum preuenientem gentibus occasione peccatorum per se nec per alium pernabitur. Tandem quod in aliqua nulla non per misericordiam no-

ctem quoniamque quis suis fuit a norma. non regrediendo nec turnabatur a gressu suum incipiet iustitiae exposito cum prius ab eo usus quidam per nos ter suu nolunt diligere a pena sic se cedens vel assignatis eisdem dictis in recessu impossibilitas personae et iocoz distarria postularunt. Et si exposito domino habito invenientur fuit plenam suu secum indicium reportabit. **S**acramento enim fornicationis inventum est obuias se apposse quod ecclesia ei non debet utius patrociniu[m] pertinere. De clericis et

Nihil prius etiam in aliquo casu uel persona ecclie

istica seu religiosa
debet capi vel accusa-
ri nisi ad p̄fens ma-
leficium capi fuit
vel dixerit vel de quo
usq; capi fuit cum
clamore horum inse-
citus & ex parte iudeo
debet ipm requiri-
ta. **Q**uoniam curia si
de iureto sibi male-
ficio confessus fuit
ut quietus ab omni
ordine & p̄milio ch-
cali pentit est depone-
dus & oculi a p̄na p-
figandis dum tū ma-
leficium tale sit qd
me vel m̄broz p̄i-
pere debeat dampna-
mentū. **Q**uoniam
p̄fone ab omni laicis
in curia sunt examp-
te nisi in qm̄ ḡi-
go scđū laicale.

Non dū q̄ eom̄ ho-
null' om̄ su m̄m̄b;

um cui fecit boni-
nagum criminalit
potest appellare nec
etiam dñs hominem su-
m p̄fētō p̄fētō p̄fētō
in hominilgio tenē-
tur alligari. **S**ed op̄r-
tet si quis in hī dñs
lam facere voulit
criminalē. si dñs fu-
erit qd homini suo
fidem & hominagi-
um reddat anteqm̄
uadū de eo offerat
appellando & homo
similit & si dñs sic
cubuit homo de acto
transq; tenebit de
eo nō tenebit sed de
dñs sup̄p̄o i modi-
ate & eas ei simile
falsicias facies qd
dñs suis de ea facie-
bat. **S**i new ho-
mīnus fuit dñs pe-
nitens remanebit.

De si de simplici q-
pli reli p̄sonali

ci querela p̄sonali
agendū est. **S**im-
ple eum dñs eo qd
p̄ simplicē legem
habeat timorari
que vulgariter dis-
crama dñs. **E**t
enim distinctione se-
mūuria a querulo
exporta oram iusti-
cario p̄mugatio p̄
sacramentum q̄rela-
ti & coaduutor suorum
in curia facienda.
Son̄ ago sim-
plici q̄relaz que-
dam sunt de fco qd
dam de dñs de fco
p̄mo uidendū est.

Et ita simplex
q̄rela p̄sonalis de
fco contentio int̄
placatores corā
iusticiario uenti
lata ex aliquo lesio-
ne querendo utroga-
ta. **S**cribi ḡea.
Ego quer de th. qd

de palma in facie
me p̄misit teste aut
ossequiter dicente hoc
est uerū & iudi et
autem & esgardiū
curie facē sup̄ hoc
sum patris. **S**im-
plicis testis in curia
laicali de uisib; dan-
ditis dñs testimonium
exhibere nec etiam
sufficiens est testimo-
niū nisi esgardiū
curie sup̄ hoc offert
se sc̄iturū. **M**u-
re relatus ast tenet.
postea sende & h̄e-
bre quidende licen-
tiam si requirat.
Shabito aut̄ q̄si
ho de fco negare
quo accusat' et & of-
ferre se illud distin-
guare in hac sce-
nia. **I**stam lesio-
nem & non feci &
iste qui se sup̄ hoc
testis ostendit nec

vidit nec audiuit
qd patius suum desin-
nare et debet uadu-
sini dare ad distramā-
dum qd iusticiari re-
cipiet. et plegū ca-
piet. et distrama fa-
cienda ad diem qm
assignabit. Et cum
unum et omni paci-
untur. *de singulis*

Dic diem legibus.
Ant de minimis
pros debent compe-
re et lex debet recorda-
ri p iusticiarii sui
firma utroq sui qua-
constat eam fuisse
uaduam. **P**ost
hoc aut qrelatus ad
sacerdotem debet accedo-
re et manu desin gaten-
sa in hac forta m-
rare iusticiario nel-
alio p ipso eidem ve-
gem esauriente.

Hoc iudicat. s. quo
ego et taleni lessone

non feci nec testifica-
tus uisit nec audi-
uit si me dū admiseret
et heo sacrosanct. **P**ost
hoc debet a iuramento
singulē et coadiutores
ad iurandum debent
accedere no tta uo-
cata donec lex pro-
ta finit et uirare de-
bet in hac forma.

Se sacramēto qd
et. iuravit sanguinum
iuratum n iur-
uit si nos dū nomi-
neret et heo fid. **P**ro
stato aut a singulis
coadiutorib; uira-
mento accusatus se
p hano distramam
liberabit et accusat
in emenda romane-
bit. **C**um hoc au-
tem norād. qd ni-
si testis se uulisse
dixit testimonium
repbatur et n etia
dixerit esgardo en-

tie sup hoc se feu-
rum. **S**icut etiam qd si disfa-
mator ueeba domi-
scit uel mirante
rit que ei in disfa-
matione sunt et
accusa eius disfa-
ma repbatur. et si
mht n quis coad-
iutor dixit uel
iuxta escrivata di-
miserit aut muta-
uerit uel etia eum
ad distramā oportet
at encercari uel quu-
i n' attla. **S**icut
dū etiam qd sōm
duelas psonas plu-
res n' pantes i
distramis exquirant
aditores. **I**nter
pano. n. ul' memos
potest quilib; se tū
a manu facere dis-
tramam iusus aut
dū sexta manu
in curia dū sui.

Si aut in curia do-
mini superioris plac-
tauit se tū manu
distramabat iusus do-
minū et dū iusus ho-
mīne sui simili m.

In curia enim dū
superioris et placentā
do sunt quasi pares.
Verius aut dū re-
gis seruientē quinta
manu d. fieri disfa-
ma. **E**x pōcis aut
patet qd nec eis nec
iure possunt in huius
modi testimonia ex-
hibere. **G**ulheres
etiam ad huiusmodi
testimonia non sunt
recipiente nec etiam
quicce psonae. **S**icut
aut quicce psonae p
filii. sup que imme-
diata se contingunt
nec est etiam infun-
dente qstutti om̄is
etiam cōueni de par-
ticio et fide iesa et

in duello debuerit et
omnis incredulus et pu-
blica infamia nota-
biles a testatione go-
hibenda et coadunat-
tione in discussione sit
repellendi. **E**t si
pelueri sunt osse-
nia ut testimonium
abrogare diuina cum
pro quoqua aderint ip-
sum accepte non repel-
lens. **A** hoc andicu-
lam quod innumeris sum
photis spaciis. xv. di-
cendum ad denotionem
suum non requireuntur
sed ad omnem diem as-
signatam in ipsius et
spondendum potest pa-
nonem aut secum in
curia si antiqua pri-
dicta in querela co-
demptatur. **T**hou-
dam etiam quod nullus
de similitate possit
nequeo seruo manut-
neri falso vel neponi.

vel cunctis aliis de fa-
milia sua seu filie
vel uxori: non debet ad
legem provocari. **I**li-
quo enim correspondit
causa secundum finitum p-
similiter est. **S**i
novo querelatus de
lege quam nachaur-
mosit debet malefici-
cum tam leto quam
curie emendare.
De percussione palme
p. quinque sol. depingit
percussione p. xx. d.
de percussione ad certum
quod gaudetum de p.
xxvij. soli. **D**e pla-
ga aut facia cum effu-
sione sanguinis p.
xxvi. p. **E**t hec
emenda in simplici
es ploras attenditur
in plonibus; si
ploribus querelas.
De plonis aut au-
tentis indebet qui
tement securas fer-

iancerias vel p. armo-
rum servitio ferda si
a defensione aliis ac-
cedentibus est: de emen-
da in querelis in p. ar-
ma et hoc usus p.
que ferda sua defec-
tuunt. **C**um huius in
hunc modi querela dicitur
militum quicunque sunt
et de emendare p. ple-
na arma. **D**icibus
equum loricae seu
tum ensim et galeam.
Si nemo miles non
sunt nec huius ferdu-
lorice passus iniuria
sed p. plena arma fe-
odum sibi defecut
p. rotundum uide
et p. gambesum et ca-
pellum et lanceam et
ea debet ei satisficeri
de emenda. **E**t om-
nis de huius plonis sa-
endum est que fer-
dui p. armis securi-
cia defecunt quod ei

emenda in huius querelis
de exhiberi p. armis q-
ue ad terebantur: cu-
ris debent servire ut
ad quicquid ferderet.
De emenda autem do-
minii in cuius curia hec
agitantur in huius scitis
est locatio. qd. vix. sol.
potest huius de emenda.
Sicut autem antiquis in
notis militari qd. man-
non est emenda curia
tenetis qd. plone mun-
eriam sustinentis.
In concedationibus autem
et immunitationibus hunc modi
querelare primit ad in-
staurandum principis de
emendis ordinare p.
ut p. sic facultas et fe-
mita postularentur. **D**e
riso personalibus
Traierit de querelis.
querelis in plonam ac-
tuabilis: consequitur in-
dendum est de plona-
bus: querelis que ex do-

oruntur. **C**um autem in modi querelle quo
ciens coniugium alii
quod psonae alieni ab
alio interrogatur. **V**n
notandum est quod quam
coniuga criminalia sive
quedam simplicia.

Criminalia coniuga
sunt quae actum ex
pers vel membris faci-
tur dampnamentum vel si
quis alieni impunita la-
trocenit vel hominem
vel aliquod iuri men-
qua actum vnde vel
mibros sequitur dampna-
mentum. **V**nde scien-
dum quod si querela expon-
itur sunt peracta et
querelat sive hoc ofer-
sus fuit vel omisus. sive
pmissarii detinunt ppe-
cuniam gravem puni-
ri et passo iniuriam per
obprobrium expiale
taliter detinunt emendare quod
natum fuit eligitis su-

is psumitatem cene-
bit et sic dico. **S**ic
eo quod te vocavi homi-
cidium vel de quoque
alio quicunque gemitus fu-
erit in querela nunc
sui quia vero nunc non
est in ore tuo quo ad
protuli me mendacem
et habui et hoc sollemp-
niter debet fieri in
assilia vel in plactis
vel in ecclesia die sollemp-
niter ut uicini impoi-
tum nullum apparuerit
exclusus cum ei autor
omnis sive hoc osculus
sunt se mendaci.

In simplicibus autem om-
nis detet querelat si
sive hoc coniugius fuit
misiurario emendare
et passo iniuriam
detinendo sumptiorer
quod menti non est in eo
quod ei obicerat incon-
siste. **C**onciendum tamen
quod si aliquis alieni

inconum criminale
obicerit sive voca-
tur et patitur sit pba-
re; unde pbarare potest
si querela talis sit
quod ad ipsam obeat p
timere; vel de homini
dio pacis vel exinde
ut de fisco sibi illato
ut si ad cuius rei pseu-
dom obiector crimi-
nis est pprincipiorum di-
noscatur quod si quis
qui tractatus fuit de
querelis et exinde se
queris fuit plenus
declaratum. **D**e que
e que la possesso
vela sequitur nali
declarare. **C**onciendo
magis est quod querela
rum possessionalium
quodam de mobili q-
dam de immobili quodam
simplici quodam ap-
parvens de mobili aut
est cum sive aliqua
possessione mobili i-

ter pres adiutor oren-
tio nemilatur ut si re
pertum a pmo. vii. d. q.
ci debet. **C**adibile ei
dicitur omnem possesso
nem que de loco ad i.o
cum potest thymo in
et omnem talis posses-
sio catalinu vulgariter
nominate. **F**ro vos.
asimus amru augentu
et huiusmodi. **I**mobi-
le autem item possesso
nem que de loco in locu
thymoueri non potest
ut ager pratu et omnes
possessiones fundo tice
inherentes que feoda
vulgaretur incepantur.
Simpliorum autem di-
cuntur querelle psonales
qui p simplici legem
fimuntur et pcessus.

Apparentes autem qui
p legem apparentem
vel p duellu vel inq-
sitionem pete que vng-
nitio de eis pcessus

immatur. Hoc quas de querela de mobili possessione intenduntur est. Et autem quæla de mobili possessione ostendit hoc quas pres nouissimæ causam in iniciario uenientiam sive aliquia possessionali mobili ut sic. Tunc aqueretur de primo quod enim assūtu fuit defeciat iniuste teste modis supposi testimoniis exhibente. Quare autem querelarum quedam sunt de debito quodam de pietro quedam de aduenio quodam de pacto quedam de dampno malo quedam de præmissio quodam de ablativo quedam de nanciatone quedam de fato. Et hanc omni quedam sunt simplices quodam appendentes. Unde sci-

entium est quod omnis querela de mobili possessione cum res in causa deducta dñe solitudo monere perim non excedat propter legem simplicem hoc terminari. Si dem excedat peccatum propter legem debet apudirentem. De querela de la pro debito vito autem sit querela cum aliquis queratur super aliquia ut mobili quia tenet eidem aliis obligat. Pro debito autem est omnis querela in quibz aliqua causa procedit quia aliquis obligat alium de aliquo necessitate. Quare quodam ex pacto consuevit quedam ex pietro quodam ex alienamento sine penitentia. Ex pietro autem est que-

la quocens sit genitio inter partes aduersas super re aliqua a luci mortuo tota ut tu debes in x. solitudo quodam et pietatis. Sciendo etiam quod in modis querela uariantur sed in quodam diffuso causis quereluel debita placentur.

Quodam enim debitorum tenet propter se ex debitorum quodam inchoeaverunt ut exemplo primis et hoc querela est de debito propter se.

Quodam vero propter alios ut filius tytus debitor est propter suos. vel alios antecessores cui suorum sunt debita. Morando tamen quodam de antecessoriis obitio tenet. Quare utrumque eius quodam de eius hereditate designatur post

siderem. De debitoribus debitor autem est propter alios quidam sit propter se quidam p. accidentem. Pro se autem debitor est cum se pro alio debito rem ostendat. Ut si cato se pro tyto obligatus in salutatione decem solitudo uersus nascitur. Dicitur cato debitor pro se pro alio eo quod obitum eius se considerat pro eo rediretur. Nam autem quedam sunt ex plegiatione obitum recente. Plegiatio autem simplex continetur in hac forma. Ego plegio tytum. quodam et reddo x. solitudo ad natale. In simplici autem plegiatione notandum est quod mortuus plegiatio moritur plegiatio. Non tamen plegiatio simplex in iudeis.

Griend. qd' de si
plici plegiatone mil
lus ad legem appare
tem potest cluci sed
p simplici legem se
hoo causatus si po
tit liberari dñi m
ravdat ul' muni
mum cont' ipm no
pbiit testimonium.

Second. etia quod
plegans in curia in
curia inuenit faci te
neatur nel negare ple
giandem si confessu si
erit debitum uaria
bit. et immū habet
illud reddendum ul' ha
venti obtineat in
curia sup hoo quod
ius fuit effectum.

Es aut' debitor ad
timū apparet di
cens se debitum debe
psoluat illud nel nam
ta ens debitum ua
lentia pro plegio rea
ditur. Si no non

habunt unde debitu
polum ualent ple
gans psoluat totū
nel uelutini qd' de
bitor psoluere non
potio ul' eius nanta
radant p debito.

Funde notandum. qd' mil
lus nanta nel uaria
pro debito sibi tōtū
uadato tenet custo
die ul' spaciū.

XV. dixerit sed nisi in
timū genitata fue
runt p pcepti insti
claris oceam hoib;
fide dignis ea debet
uende ab eo bene et
en fide ac si sua eent
Sup pcpio cor simi s
vettie obtutis resi
duis ei uade p quo
ei endem tredantur.

Eo hoo intellige
dum est de omib;
aut' rebus patrem
debito uenditom
expositis. **G**riend.

est etiam qd' si debi
tor negauit se aliquo
plegium detinisse et ip
se plegius negatus
plegiandem iam p
soluit ipse debitor p
simplici legem se
potio disuertit dñ
tu recognitio uel fe
mor loc non obvia
uit. **E**t notandum
est qd' omnes homi
nagiani dñm sum
tenent plegiare de
debitis suis ta m
qd' nullus tenetur
ultimū ualorem reddit
ul' finalitatem quia
ei debet p unū an
num h̄em plegia
re psonam etiam a'
plegiare tenentur
si fuit psonata et
ipm in suis qrelis
plequendis s deesse
dendis s de stando
uiri s de emendis
s nanta sua si cap

ta fuit plegiare.
Et hoo intelligend'
est si plentes facerint
nisi ipm neccas opu
lere plogios exhibe
t. Residentes uero
hoib; p macomita
rum s in assilia ni
ceontrat dñm suū
plegiare tenent ad
expensas tñ eius et
ipse eos indamnpnos
sup hoo reddē tenebi
tur s si eos inuere
de plegiatone pmiss
rit non tenebunt eū
ultimus plegiare quo
uisq; sup alia plegia
rone et dampnos s
de portis eis latissi
tum fuit endenter.

Plegia de plegiatō
tio aut' di ne
citur debitum uenire
qdo plegium alijs
de obtuso aliquo m
se constituit qd' se de ea
dem obligat reddito

rem ita qd de eo ple
gus est & debitor. a.
debito aut huiusmodi
qu plegiat iam re
soluit. Vnde noti
dum talis plegius
dum morit eis se
deo a debito no sed
libere tenet debi
tum eum iam cūsum
in eundē eo qd se
sup eo statuit debi
torum. **Q**uidam
aut aliquis debitor
constituit cum fiduci
tas vel mobile ad
ipm denemunt ex suc
cessione aliam p qd
cum debitorum solue
teneatur ut filius
cum denemunt pēs he
ditas vel excentores
ad quos denemunt
cattula morumur
ut quicq recipit se
se alieni negotiū in
huiusmodi perire.
& tales nisi submo

nti sunt ad etiam
diem 3 levi non te
nentur debito sen
dere ut superius rem
diximus debtores
sed habent cūmū
negandi vel cognos
cendi obtinū pceptu
rem & tales in sum
pleri qdā cum de
bitum ab ipm garan
tum non fecit non
non potuit distin
nare. **N**ihil pae
cum alieni potest
disfruare sedque
vulus debitum su
um p habet se fio
naturū. **D**e pecto
Vere vel occid.
Naturū & iū que
dam est alieni pac
ti dci. **C**oncedam
nevo ex alieni rei
obtenti & contici.
Nibi ḡa. **D**omo q̄
vili fci michi deb
x. sol. quos m app

hūt querelari. **C**on
nes lance pōne pō
sunt sup hoc querelari
ceptis cattulis moe
tuor & maritagorū
& pegrinor in solle
nis pegrinatōnib
pfectoz. **S**ollepnies
diunct pegrinatōnes
tū pegrini recepti i
prochīa sua uentia
cum cruce & aqua be
nedicta & pessione
ex ea paeliam odi
etur vel conuictur
pgens. **I**herlin. vma
nū sūm racobum. vel
in aliā pegrinatō
nem p generē cruce
signatōem. **S**imi
lit & cruce signata p
drem & annūm cri
des retinet pulegrū.
Intra etiam con
stituit ab hū querel
sunt cepti eo quod
discredem uidentur
no hū. **M**on ent

cum talibus; aliquid si
ne plegnis est. Item
dum nec etiam an
tecessoriz debita quo
usq; ad etate pene
runt uide tenetum
rum in curia larcini
tur.

Dicto de ~~de~~ posses
sione et que immo
bilis ex ea ppe
bilentur; consequent
de immobili agendum est.

Dicit autem possemo
immobilis feodum seu
hereditas que ab ali
quo possessa de loco ad
locum transmoueri non
potest. **Q**uerele au
immobili possessione
eruntur quecens
gentio ex iniuria
occacione feodi illata
coram iusticiario ex
citatur. **E**t quoniam ex
causis diversis orum
rum cuiuslibet larcinalis
nuris legibus dictum

tur. **S**unt enim
quedam de causis
antecessoris. **Q**ue
dam de discussione.
Quedam de marita
gio impedito. **Q**ue
dam de dote. **Q**uedam
de eleacta. **Q**uedam
de presentatione ecclesie
arum. **Q**uedam de
feodo scolia. **Q**ue
dam de feodo et fir
ma. **Q**uedam de feo
do et uacatio. **Q**uedam
de genere negotio.

Quedam de indepen
da. **Q**uedam de
stobilia. **Q**uedam
autem de hereditate.

Que querele quoniam di
uisos sunt processus
ad contentiones ex
claramendas clavis
sunt leges super hoc in
statute. **Q**uemadmo
que pape papalib
uicarius ac oecis pi
cia seu consilio ca

rentibus ne fortiori
seu potentius astuta
mre debito primare
tur quedam superior
rum querelarum pree
ma timoratu uolunt
at. **O**mnes indebet
que sunt supris an
notare excepta illa q
est de hereditate disso
ciata que p legem du
cta est timoranda.

Istan de inqui
dum i scione.
taq; qd querelarum de
possessione immobili
que feodales dicuntur.

Quedam p inqui
dum. **Q**uedam p
legem distractim tim
orantur. **H**ec quas
de inquisitione agen
dum est. **V**nde pri
mo intendit ut ap
petit inquisitio et pet
quos et quoniam fieri
heat. **C**et qd inqui
sitione magistrum uita

tais illi ut super qua co
temio uentilatur p
sacramentum indebet
xij. **I**n omnium uel
auorum fidei signorum qui
neuter pro aliqua ce
satione debita sunt
suspecti. **V**nde patet
qd nullus ad aliquam
inquisitionem facienda
resipiente est qui alicui
suspectonis ratione le
gitima debet amo
neri. **F**ieri etiam debet
in auxilia ut remanso
no uobis fulniatur.
Omni quidem persona
punitio uel falso testi
monio uel alia detesta
bili infamia notabiles
ab omni inquisitione
sunt amonendi. **Q**uoniam
inquisitorum autem quedam
sunt de querelis persona
libr quedam de posses
sionalibus. **A** de persona
libr supris dem est.
De possessionalibus;

nero sciend' est qd q
dam sunt de possesi
one mobili quædā nō
de immobili. Et quia de
mobili possessionis
inquisitione dēm est.
de inquisitione immobi
lis dicendū est. **S**i
enclum itaq; qd inqui
tōrum quedam sunt
ex instantiōne quædā
ex iure. **E**t iure s;
inquistiones illæ q ex
instantiōne p̄tior dñci
ratōris vel ex contine
ndiōne approbata sie
ri consueverunt. **N**
bī grā. **D**iqus uer
sus p̄tīm sūm p̄tio
nem hōchitatiām reg
rat et talis exemplar
est ipm qd dñm ha
bitu dñm lī. p̄ p̄
tōne. Vnde remittit se
ppagato qm p̄tus ē
monstrare si negavit.
Requisiente autē
asserente qd nich̄ ha

buit de hōchitate p̄tū
unde patet et in qua
fidei sustinē. **I**n
quisitio sup̄ hoc ex cō
suetudine facienda
est. **E**t institutōe
aut̄ sunt inquisitōes
ille omnes indicior
quaz matia in breui
b: ometur quaz us
ciphoras paulo sup̄
is est disticta q m
inquistiones p̄ brevia
cūcurrentes rogati
ōnes minōcipiantur.
Huc quas primo a
gradū est de illa rogat
ōne que sit p̄ bre
ue noue dissimilē.
De breui noue dissim
iliā est sine.
Non aut̄ est sine.
quod breue noue
dissimilē in hec ubi
institutū. **P**rope
cito qd iuste ē sine
moza reficiat gre
mi de tñ ap̄l bñm.
de qua dissimilē eū

missit et sine nich
io post ultimū ang
cum ante istū qd m
si fecit submōne re
ognitōem de imeto
quod sit ad p̄mas as
siliis ballūc tam
int̄m uider facias ē
ē in pace. **H**ec bre
ue debet mutu spade
seruenti de ballūma
qui recepto breui di
em infōns tenende
de querelanti assig
nare et adūlām p̄tē
ad ipm clam p̄tibō
ne sustinenda submo
nere ē usq; ad inger
ti hōtes memores ē
re uide ē fidei ign
ores tales indicior q
neuti p̄tū sint suspe
ti vel adūnes ē tales
etiam debent ē quē
ipm iuste cūdan
tūr certus cognoui
se et meoz p̄tēntia
tū que a querelante

ostenditur in manu
principis debet arre
stari si p̄s aduersa p̄
sens uel absens fuit
indisponēt nec a dñ
matu debet ext̄mitti
quousq; quela fuit in
ter eos cūminata. **E**t
si quis adūlātōr ma
nū int̄m miseric
in eadem p̄ compres p̄
p̄tū optōdem est op̄tē
cend̄ quousq; emenda
int̄ operēt̄ ē p̄le
ne relitūt̄ s; quid p̄
fecit suū hūc inu
nitum. **S**i quis au
ritū ad iusticiām
accesserit dicens se
lascivam illā tē ha
buisse t̄pē quo in p̄
cipis manus fuit ar
restata eidem dies ad
allistas de assignari
ad quas alii conten
tōnati adiungentur
ē p̄tēta rogationē
int̄ eos ē lassina uo

dita obtemperari classim
sions eidem assigna-
bitur; et ultimo regu-
ri; si fieri inquisitio em-
processu de lucto pote-
dant de his iuriis ut
ille exigens tunc quo-
rum ipsa capta sunt in
manu pueris p. que
la dissimilis p. dicitur e
rat laetus de eisdem
et quoniam; et si inquisi-
tio p. eo sunt de dissimili-
eisdem reddetur multa
te; et alios emundatur et
si eis sunt iuris p. emendatur. **S**cindit
signis qd' huius querela
Vnde solum dissimilum
Vnde defacta patitur
qui indecedat defecus
et dissimum et alii
as retroquerent. **S**i
enim ad assignata ini-
tionem aliqua primi
non accesserit ei' defe-
ctus ad assistas instan-
tes debi reportari in

instaurari videm p.
pictur p. deforci.
Iad aliam autem assistam
si non accesserit vel
dissimilatus fuit in
suo teni p. p. p. et
dies de ea tenenda ac-
signabitur eo qd' iam
dico defensio generetur
qd' facere no habet.
Et abet teni in
suo sine p. p. sine ab-
sens fuit ad eamdem
et vaugantio ad sequi-
tem assistam emma-
ri. **S**i autem accesserit
diem iunctionis repe-
tabit ad qm si defen-
sor eius defecit ad
sequentes assistas
reportabitur; et secundo
procedet ut deum est
eo qd' dico defensio gen-
eretur. **S**i autem se
dissimilatus de ma-
cure exoneratur de
eo hinc ad aliam as-
sistam diem repe-

tabit ad qm sine eo
p. p. p. non p. p.
debet ut deum est huius
enim querela n p. p.
ultius parrogari.
Defensio enim debet
emendari exome sal-
uari vel emendari
si p. p. in curia fu-
erit qm facere ante
qm inquisitio tene-
atur. **H**oc cu re-
defensio sed post ius-
ticiam in huius querela
absens vel deficiens
dissimilum debet amittere
nec querelans
sequelam sed p. p.
aliter emendabunt.
Notandum enim qd'
si querelans defecit
querelatus ad diem q
parvus procedet sine
termino sententi. et
tra qui capta sunt
obsequela deficien-
tis eidem debet li-
berari. **S**cindit.

si quidem qd' dissimilans
quedam s. de rem.

Quedam de herbagnis.

Quedam de radib.

re. **Q**uedam de fan-

sancis. **Q**uedam de

seruosis quorū brevia

variantur. sed in na-

ris tūmos p. p. ois

cor. **D**e tēs enim

in quibz. fruct' ad au-

gustum colliguntur

fit recognitō de ultimō

angustio ante istū eo

qd' dissimilans est in

ito qui laetus erat

in p. p. ul' in tēpē

inter medio cu fruc-

tu' laetus p. p. in

angusto de vlagis

et pasturis similis.

De radibz. aut

debet fieri recognitō

de ultimo tūmo ad

quem uerit' solvit

tanti ante istum q

ultimo p. p. in

quo dissimilans fit.

cum traditū quia teneat uero si tunc p
soluendū reditū sit
ad natale debet fieri
inquisitio p̄bre
ue de natali ante is
tud. et similit̄ de aliis
timis intelligend̄
est. **M**otandū siq
dem qd quedam sai
sine sanguinis anni
renouant̄ et annua
les dicunt̄ ut de his
que annuatim pro
luntur et de reditib;
qui singulis annis
reddimur. **Q**uedam
uero sunt tar
diorez ut de auxiliis
reionaris qd de fr̄o an
no in triū colligū
tur de quib; inquisi
tō dixerit fieri mēū q
relans eint seu facis
ad primū. seu ult
im tūmū ante is
tūm quo auxiliis
istud fuit collectū

similit̄ de p̄magis
et seruens que non
annuatim sed ex ea
su uel ex grā enem
unt. **E**x grā ut
p̄magia et cetera sru
ctuagia que ex dei
grā non annis sin
gulas sed aliquido ad
humani sustentia
mentū geniū effun
duntur. **E**x casu
aut̄ enemist̄ ut di
uerctones exclusari
innovationes fossa
top̄ repudiones domo
eum et familia que
non annis singulis
sed casu alio aliqui
enemunt̄ ad quicq; re
patōem seruicia co
lueri requiruntur.
Que si negati
sunt recognitio et
fieri de eis de isto
p̄magio ante istū
ut de ultima dicere
tōne uel repartione

mēū lassina pecc
tare libebatur. Et
similit̄ intelligen
dum est de omib;
saliens quaz ac̄
non singulis annis
sed cum ip̄a verum
natura uel enem
depositat enemunt̄.
Conne em̄ sit de
p̄magio ossari
na cum enemto et
deteneretur similit̄
et in aliis p̄nomina
tis. **S**iens enā
qd si impēdē postq; enemunt̄ concēta
sunt aut silentio
q̄mendata missa tñ
suḡ hoc instauratio
q̄mmonia reporta
ta p̄ spactum diei
et alii nulla sup
hoc recognitio no
ne dissame uelius
est sustinenda id
ad hoc p̄ spactum
nec uolunt̄ q̄sen

tre. De p̄gemitib;
de illi et negotiis
qm̄ in iherozib;
uisalem ut alia pag
natōem seu negoti
onem longinquā p
fecti sunt. **S**iens
est qd nullum elap
sis die et anno quo
reguli sunt regni
tōem de lassina ha
bent qm̄ libebant
die et anno quo a p̄m
pficiētes recesserunt.
Motandū etiā quod
im̄s recognitio et
nullā chardem p̄m
logi crucis uel p̄r
cias patunt̄. sed se
p̄ spactibus debito
peccunt̄. **M**otandū
siquidem qd im̄s in
quisitōes ad iusio
nes sustinendas seu
ad recognitōem im̄a
menta de eis facien
da milites no n̄m̄
tar si sine militib;

quicq; ad eoz missio
nes primet podo re
cordari p' illos mdeli
occipit. enim missio
ario qui missione te
nunt qui auera no
ne diliguisse aliquo
legittima tene non
debet amori.

Hoc m' intelligo qd
missiones de bavonis
ut de m'bris eoz se
tiam missiones de su
dis locis & de filiis
eoz nec non & seru
teriis fedelitati q
nt masculos sacer
dores missam dim
sionem pacinuntur
quaz oratione here
des eoz misericordia
estimunt sunt in custo
dia dñor' sine mil
ite non debent suffi
ci in domi tñi milites
in dñm nate valem
repperi qui misere
mo uel re ipsius ig

norantia ab ipsa in
tra nō debent anno
ueri. De missione ci
Post assignatio
nem de missio
ne uidendū est quo
modo debent assig
nari & quoniam tñi.
Et cum uslo
hui' inspectio rei pe
rue p' queritur demo
strare coem iusticia
rio ad hoc in assistia
depictio uidetur
ad missiones tenen
das & hominibz si
dignis nulla debi
ta o'one ab ipsa re
cognitione repellen
dis. **A**d eoz autem
uslo ad certa hora
& certi loci p' insi
ciatur assignari.
Conit enim diuise ho
nores qui ad missio
nes sustinendas so
lent usitari. **P**ri
ma est in mane et

hac debent queire
aduerte p' res. **C**on
sticarius & iusores
in e'ni solis & expe
tare debent si nece
sunt usq; ad priuam
Quia enim infra
pmam ad missione
se nō p'sentant
p' absente debet re
putari. **C**ilia nō
missionis assigna
tio est ad pmam et
in hac si nece sse
rit expectandū est
usq; ad tñiam. **A**li
a est ad tñiam & in
hao expectandū est
usq; ad nonam.
Cilia est ad nonam
& in hao expectandū
est usq; ad uesperas
id est usq; ad temp
medium m' nona
& solis occasum.
Alia aut assignatio
missionis est ad ues
pas & in hao expe

tandum est usq; ad so
lis occasum. **C**on
seru' infra tñinos
signis annotatio ad
missiones p'rt assigna
tio sunt non aperte
p' absente reputandū
est & deficientis pena
feriend'. **S**cindū
etia est qd ad eccliam
p'p'che in qua missio de
bet uel alii loci p'lo
no'is cognitū p'p'quin
orem rei uidende debet
tñinos assignari ad
quem p' res adiuse et
iusticari' queniant
& iusores. **E**z eoz aut
s' q'uentu de iusticia
vñs o'ram omibz in
meram q'rele in bre
in q'p'lam uertaro
uel legg facere ipsu' s
breui. **P**ost heo aut
ipsi q'vulus d' tñam
sen rem pettam ostē
de uidelicet tñinos
latitudinis & longi

tudinis. **S**icut ei
in huiusmodi querela po-
test obtinere cui tamen
ni non sunt cui inter-
mediio demonstretur.
Cpsa etiam dea seu uter
demonstranti ad ini-
onem coarctam inscribe
in manu propria et
capienda nec redden-
da quousque querela ple-
ne fuit declarata.

Ad iniacionem autem de-
monstratione sed mali-
ciarius dicit quod velato p-
cipe quod ipse resal-
fiat querelatione ut
in brevi penitus est
explicum. **N**ec si se
debet vel non mali-
cio ad assistiam di-
diem p-ter assignare.

Ecce notandum est quod
si querelatio rem peti-
tam quod vel ad iniicio
nem non dimiscerit ad
eum postea ad assi-
stiam dimiscerit h-

ocet manu in repeti-
ta non apposuit de-
tentioem cu[m] reiebit
emendare. **Q**ui eni[m]
ad iniacionem non remit-
tit indutus contra te
nere rem petitam et
propter hoc usores ad
assistiam peripunt
opere quoque ad
iniacionem d[omi]n[u]m non
astante ut dimisio
vel iniicio p[ro]p[ter] eos si ne-
cessitate fuit recordetur
vel recognitio tenea-
tur. **S**ustentata
autem iniacione et assi-
stiam recognitione
adiornata p[ro]p[ter]ib[us] ad
assistiam astantib[us]
breve legenda est.
Hoc autem lecto in
stremens tenet as-
sistiam vel eius in
ce fingens a queru-
lo interrogabit utrum
breve semper p[ro]p[ter]
nolunt. **S**i dicat

non clamore temera-
tum emendabit.
et similiter de p[ro]p[ter]i-
tione brevis se osti-
tunt nescientem. **S**i
autem breve suu p[ro]p[ter]
qui dicitur se pati
a querelato queuen-
dum est utrum breve
ne licet uolunt sus-
tine. **Q**ui si optime
quod iniicio de hoc breve
vel de iubis in eo lee-
tis non fuit sustineta
omni recognitio breve
utrum non sit sustin-
da nisi de eo quod in bre-
vi oritur vel excep-
mitur et quod ad ini-
acionem referatur hoc
breve quod amissione
penitus et alienum
non conetur sustinere
p[ro]p[ter] usor recordamen-
tum d[omi]ni nec dilatio-
nem. **S**i autem
dicit quod breve non
uerit sustinere cum

nichil uolaret vel ha-
beat in eo quod ad iniicio
nem fuit demonstratum
inquirendum tunc erit
utrum p[ro]p[ter]dam vel
faciat eius vel atemis
p[ro]p[ter] querulus sarcina
sua aliquo in fuit spo-
latus. **E**x omni in-
sciendu[m] est quod nemo i[n]
nova sarcina potest
aliquem uigore ad ga-
rantiu[m]. **G**arantum
autem maxime d[omi]n[u]l-
lum qui in curia eu-
catur ad rem quaele de-
fendendam vel escam
viendam. **E**t si mali
quo in sarcina querendo
nisi inuenit fuit culpa
bills et emendatio p[ro]p[ter]
p[ro]p[ter] dampna p[ro]p[ter] adiuse
se restituet que in re
querendis recuperat p[ro]p[ter]
ut puritate melius
potest declarari et quer-
lo remanebit in sar-
cina que ei p[ro]p[ter] den[on]te

mognoscet' iuratorū.
Si aut̄ dixerit q̄
 relatus se ē patim
 magnitudē sustine
 cum iuratores in q̄
 spectu placitor ad
 iuramentū singuli
 ac nonū iurabunt
 & eoz noīā in sepris
 assise diligenter et
 p̄cūnt ex eis placent
 eoz scōnare quos ta
 tione laxitatem uide
 repellendos & p̄mē q̄
 eus noīē in sepris
 redicto iurabit sub
 hac forma. **H**oc au
 diatis dñe baltimore q̄
 ego nobis dicam in
 tatem de hoc quia n̄
 pro aliqua re dimic
 tam sic me d̄s adiu
 uer & sacrosē. **B**e
 cund' aut̄ iurabit
 sub hac forma. exp̄
 so noīē p̄mi ut si no
 cetur cato de quere
 la de qua onto iura

uit de se uerū dicere
 qđ ego dicam de me
 si d̄s adiunget me et
 sacrosancta. **E**t
 omnes alij iuratores
 similē iurabunt.
Coīt sacramētū
 sēm null' cum alij
 iuratores debet h̄c a
 liquod p̄niatū collo
 quum neō in publi
 co exēpto iusticiario
 qui eis iniungit ne
 cum dīcō sub h̄c for
 ma. **R**ecognoscere
 nobis p̄ fidem & ore
 dulitatem q̄m in de
 um & dñm n̄m ille
 sum xp̄m h̄cis et
 q̄m in baptismo re
 ceperitis & sup̄ sacra
 mentū qđ corporali
 ter in p̄lentia n̄a
 in p̄stribus ita qđ
 si in aliquo de re ista
 mōdoes fūctis uel in
 tatem oclamatio et
 dñe uerē in p̄petuū

adūmpnēt & or
 peā m̄a obprobriose
 p̄dōm apprisime
 exponantur. **T**o
 cognoscite in q̄m u
 tenū genitū Ad u
 timū augustū uel
 post habiūt fāsi
 nam iuris frē qđ
 nob̄ monst̄nt & q̄
 modo eam h̄nt eo
 qualem & utrū.
Cato p̄st dñm dñm
 n̄ ip̄m dissensuō
 de endem et quom̄.
Rende meant iu
 ratores int̄ se q̄sū
 de iurate rei referen
 da & int̄m p̄ fidele
 custodiā custodiā
 tur ne maligna p̄su
 aitione eoz iuris or
 rumpatur. **H**abi
 to aut̄ int̄ se q̄sū
 redire debent iura
 tores coram iusticia
 ro in assūlū & p̄ n̄
 um eoz si exordes

fūnt deb̄ eoz sensio
 nūtari. **S**i uero d̄s
 cordes fūnt ab uno q̄
 eoz sua est sensio p̄fe
 renda. **S**i noī dixerit
 qđ genit̄ h̄nt fāsimā
 fōdellem ut aſserit.
 & qđ cato eum dissai
 gnit ut dñm est fā
 simā geto uadenda est.
 & cato emidabit. **S**i
 sup̄ aut̄ contumie in
 quārētū est p̄ eōdē
 de dampnis que genit̄
 passus est in illa dī
 fāsimā seu de h̄bagis
 seu ex quibzq̄ alios
 ex dñm uisa p̄iuenti
 b̄. **A**d quō estimatō
 nem iuratores debet ca
 ro geto restituere quo
 haberēt si ad debūtū
 temp̄ eratis sine p̄ue
 nūtient. **S**i aut̄ di
 xerint iuratores qđ
 genit̄ erat fāsimō non
 fōdelit sed ex p̄lito
 uel nacho uel conditio

tone vel q̄emque ali
a ratione secundum nō
fecit requirenti dum
ei sit iuratus quo
talis sarcina debet re
matie possidenti & qui
nisi emendabit. **S**i
nec in huiusmodi san
ctis iuratores deter
mino fuit respon
sas sua tenet. Sanc
ta remanebat & que
rulus si noluit pba
bit finium que ig
norant. **I**n nouis
aut dissolutis magi
me attendenda est q̄
litas sarcina & quo
modo habebatur nō c̄
omis sarcina redden
da est requirenti.
Siquis enim spon
taneus ul' p' iudicium
sarcinam qm̄ h̄c in
secundum alii f'didit.
si demeops eam re
quisierit nō habet
Siquis aut san

siam requisierit
qm̄ vel molentia s̄b
influerit vel a tali
recepit qui nich̄ fow
di habeatq̄ i' eadem
si ita sit recognitū
talis sarcina n̄ est
reddenda requirenti
cum sit om̄is mole
ta vel furens pos
satio decessanda.
Molentia enī dē pos
satio que nulla ure
sed cont' uis v'is in
olentia corruptur.
ut si quis a domo ut
agro vel alioq̄ alia sa
cina in us' violen
cia extra misericordia
expulsius eam
sine us' violentiam
rehabilit' yul' sanc
ta non est reddenda
si requisierit expul
sion. **T**ertia aut
d' possilio que q̄m
furens ignorante
dno sublata est &

si quis p' poitul' ul'
alii cultos ferre ali
cū' tām qm̄ habet
in custodia iuncto
et absente dno alii
f'didit in sarcina.
hui' sarcina p' fur
tua reputatur. et
si eam dñs in us' in
olentia rehabiliat
& alius eam p' bce
ue requisierit nō id
bit dum tā' ita fuit
recognitū non est ei
restituenda. **S**i u
in hui' casu sarcina
fuit recognita &
mod' & qualitas sarcin
ue p' iuratores in nō
sece redigantur dis
solutio sua restituenda
sarcina & de sarcina
similit' sciendū est.
Si eum sarcina
iusta fuit manifestum
est qd̄ dissolu
tio eis erit iniusta.
Et sciendū qd̄ si

qms p' iudicium fuit
dissolutus. sarcina
illam nō poterit p' bce
ue revocare hoc ad
eum dente p' met.
nisi iudicium f'ci f'ci
erit perus infirma
tum. **E**t om̄is scien
dum qd̄ si aliquis sar
cina obtinuerit &
aliquem & qm̄c' in
eadem sarcina manu
apposuit p' capodem
pp'li corporis et rex
suar' iusticiand' est.
quoniamq̄ alii dampna
de dissoluta sibi p' ip
sum revogata restitu
erit & quoniamq̄ curie
emendant' o'repum
& cōsiderant' iudicior
eisdem. **A**ut enī
continget quicq̄ in
uria indicaret in
irecum corde revo
car. **O**maḡ enī
in curia p' iudicium
fuit summatur debet

immolabilius obser-
nari quousq; p manio-
rum & discretiorz sen-
tentia inclinū illum
a insternū fuit veno-
xerit. **S**i autem acce-
dit de huiusmodi cūs
grediorib; dixerit se de
mehilo in talib; pro-
curasse & plegam duc-
ret de inquisitōne si-
lve sustinenda ipse
cum reb; suis debet
liberari p bonos ple-
gos usq; ad aliam
in qua inquisitō deb;
terit. Et tūc sup pīnis
as inuentus fuit
culpabilis granter
p mobile pīmet. in
p plōmam corporeis
si mobile non sustin-
at ad iudicā.

Si no inquisitō sup
his ipm iudicidit
innocui accusatus
est pena consumili
pīmet. **A**c defensō

Sciendū est q̄nli.
Causa qd a potenti
detinut querelatus
recedet sine diei as-
signatione & si que-
lans nō cont̄ ipm
de nouo faciet rei-
tari. s ipm querela
si gringet renonari.
Vnde querelat
exinde se defendet
quasi tūc primo
querela finiet in
choatta. **V**nde no-
tandum qd querela-
tus ex defensō suo q̄
relam suam amittit
teret si mēm rem-
pus laſſine liberē-
tur reiocationē de-
putatum cū infra-
diem & annū post
dissertātiā scām
moni debent sup
hoc q̄stiones. **D**e-
fēcte enim potenti
querela qm̄ monit
facit iuritā & ima-

anem. **N**otandum
est qd in nomis dis-
sensus null' potest
aliquā trahere ad
garantū. **P**role-
cūm enī est s nullo
m̄ sustinendū qd
possessionē alienā
p se ul' p alium p
sumat remne uel
ausi tenario p
turbare. **D**ebet
autē sed quib; acto
primitius est. **N**on
autē dissensia
dimū mulieris
etā qd si absente
mulier dū iuv.
laſſita fuit iuv
suo extra diuacū
imorante dimū p̄
iuri sui recessū dis-
sensia fuit in mi-
ri sui absentia au-
dienda est p bre-
ue noue dissensia.
Et similiter si ip-
sa aliquē dissensia

ent post iuri sui re-
cessum tenetē genē
sine iure si indica-
ti non sunt p breue
impedit. **N**on enim de
de morte ame-
ris dissensia q̄sequitur
agentū est que p bre-
ue tēm solet sive hac
forma. **G**io tēm dedit
pleg. de clamore suo
proleqndō subinone
recognitōem de fine
to qd sit ad pīma ac-
sismam baſiline de
recognoscendū iuri
acto erat laſſitus in
hoc anno quo obiit
de tēm. qm̄ ei disfori
at genis apud oīm
bam & quomodo er-
it sit pīnqmoz
ad habendā eſone
tam illūtra m̄
in p̄ eos uideat et
sit in pace. **H**oc
breue ſpade ſervien-

ti debet deferri qui in
sionem debet deferre
ti assignare infra qn
denam. Querela
rum quoq; & roya
ntores ad eamē cer
to loco & hora certa
submoio & tūm sen
tadum nō aliam
rem qm̄ querelam
monstrant in ma
ni pncipis arrestu
re sine pō adūla qf
uerit sine non nec a
mani pncipis exet
quousq; recognitō su
cett celebrata & om
nino in hac roym
tōne eodem modo p
cedendum est scit
in noua dissimila
de qua supius est te
tatu. Notandum tū
qđ null annos discer
tōis iam attingent
ex consuetudine normā
hanc roymtōem
habebit nisi beane

cepit infin dicim &
annū quo antecellō
res illī mors omni
mē fuit publicata
cui satisnam mē
obtem. Ihs aut q
nondū annos discer
tōis attingerunt
nulla tempore's om
nitas p̄mitteat
qm̄ inquisitōem hē
at supradām hōo
aut roymtō ad
hēdō p̄met p̄m
quoires qui ante na
tōis aut p̄ se aut
p̄ antecellōs obser
vēt dignitatē ut
antenati ul̄ sūm an
tenator. Notandum
inquit ultra mare
ibidē uel galicia
ul̄ aliis p̄gmittatō
mīb uel negatōib;
extra normā uel in
fin dōcesserit mīta
diem & annū quo
mors eius quo ad

residentiam sūm tu
erit publice dīmū
gata hoc longo te
pore ante decessē
erit heredē m̄ roym
tōem hēbit de sā
sina qm̄ vēbat die
& hora qua rōmē a
p̄pens sine ap̄ia
& qm̄dū in non eti
te erit hanc hēdē po
retit roymtōem.

Scendū aut qđ
bastardi ad religio
nem p̄feli & exap
nato sanguine. et
om̄s dampnati hē
ppinqiores sīnt
in genē nullam an
tēcessorū suorū satis
nam p̄cūrunt rela
mare. nec etiā iep
si qđ supius in ca
pitulo de successio
nē plenius elu
cebit. In roym
tōem aut m̄tū at
tēndū est m̄tū an

roymtōe satis' emē.

Satis aut ali
quis dī. cum p̄ ip̄m
ut nomine ip̄m n̄
ad opus ip̄m satis
sina vēatur. Unde
patet qđ firmari
pp̄p̄ia seneccia et
iūmōdi. hoc trās
excellēt & p̄uentis
pp̄p̄iant sīb note m̄
alieno & ad opus ali
enū & autoritate
eius qui possidet.

Ille enim rem dī pos
sēt cui impio seu
autoritate res ipsa
tinent sīq; quo sup
ius in brevi dissat
sine plenus tracta
tū est & etiā de do
mo & qualitate satis
sine. De ppinqiorū

Ideū antecellō
etiam qđ m̄tū
ppinqiorūs atē
dēda sit ad antecel
sorū satisnas obtemē

das. **G**eopinqor au-
tem heres p̄tio est si
ius p̄mogenit⁹ ⁊ in
eadem linea p̄mogenit⁹
est sedā successores
haec aut̄ delata linea
⁊ sic de aliis uſt linea
et hoc idem intellige-
dum est de sexu femi-
neo. **A**sciend⁹ est qđ
qđndiu aliquis de u-
ta linea masculus
uſt femina sūp̄stes fi-
cet aliquis alius
linee eorū antecessore n̄
poterit successore deponen-
ti de nono tū tradon-
eta est qđam sūstenti-
do. **H**unc amiq⁹
metudinē contraria in-
debet qđ si quis duos
huius filios ⁊ p̄mo
genit⁹ suscep̄to de mo-
re filio decollaret.

Posten uio p̄tē decae-
te nō nepos qđ fili⁹
est p̄mogenit⁹ ei⁹ sū-
stani obtinebit. s;

fili⁹ sūp̄stes uac in
alio casu nullo her-
i⁄probanda sūstenti-
do consecre⁹ que nō
uere uel q̄suetudine
⁊ in uel ⁊ op̄sione
potentū sunt intro-
ducta fili⁹ enī ad om-
nes sūstinas hūdas
quas p̄tē eāsi si u-
vere haberet ⁊ pro-
p̄nqutantē genit⁹
est admittend⁹ excep-
to hoc reprobando in
si qđ ad sūstinam
p̄tē uſt mār̄ p̄mogenit⁹
qđ et fūius qđ
nepos qđ p̄mogenit⁹
⁊ est fili⁹ si tū her-
es sūp̄st heres p̄mo
genit⁹ tam deinceps
sūstina p̄tē ⁊ mār̄
obtinebunt sorore
alia nō obstante.

Si aut̄ qui petat sū-
stinam antecessore
et ei obiciat⁹ ex ad-
iſo qđ adhuc intito

ille cui⁹ inquiret sū-
stinam primo mos
probanda est qđ in
quisitio teneat⁹ et
plati potest p̄tē
monni duxit nēt
uia p̄lōrum fiduci-
gōz qđ eū morti-
num ⁊ uini p̄ suam
mentē assūnt se
uidisse uſt p̄ latē p̄
rentes ordinari et
postea inquisitio te-
nebitur. **A**d iſio-
nem aut̄ nullū pla-
ctum debet teni⁹ s;
ostentio uia p̄tē
fieri. **S**iquis aut̄
cont̄ minorē aliquē
p̄posit̄ minorē dici-
mus quicq⁹ uicē
min⁹ p̄mū annū
entis sue nondum
attigit qđ hoc p̄tē
ei⁹ qđ obiit sūstina
Hoc qđ exigit ad
ip̄m tū non dī dene-
mire eo qđ tūm u.

Conseq⁹ tagio ip̄e
teragendū

lam nō tenebat nisi
adūntam uſt nisi ad
ēmū uſt tali nō quod
post ocellum uel doce-
sum alii debeat dene-
mire. **I**n hui⁹ omni
modo diem⁹ ⁊ quali-
tas uisine anteceſlo-
rio ⁊ difortiatioſis
ūtens regimenda sit.

Tides enī sūstinam
uere non debent qđ
successione heredita-
ris ad eos nō debeat
deuenire. **A**d eā
nullis qđ etate uint
obseruandis est. **M**o-
dis enī terendi pos-
sessionem frequenter
ad alios qđ heredes
facit deuenire. **S**i
enī quis fecundū aliquē
ad uicā ſolū modo
possidet talis sūsti-
na ad eius heredes nō
descendit. **D**e mar-

est de hinc marita-
giū impeditum qđ reh-
cta infra diem 3 an-
num post obtū ma-
riti sui qui illud fe-
cit impedimentum de-
bet monere 3 clamo-
re extare. **S**i ei-
diem 3 annū ratiōne
proteret p̄fisiere
ei sup̄ hoc p̄ inque-
stam uenit n̄ est
sēdēdū. **P**er ei-
dictum ipso sue
maritagiū impedi-
re cum illud a laici-
na sua quocunq; in
partiu declinare et
si in ipsa illud ren-
deret uel ob una re-
nisi tñ p̄ legem ple-
ne celebrātū et in-
dicium obtū su-
erit 3 receptum ut
p̄ chvellū ul̄ ratiō-
nēdēm plene 3 p̄
indicium deductam.
Quin si hoc p̄ ḡo

diam fieret n̄ ce-
neatur mulier ob-
seruare. **C**um
cūm mulier sub
potestate uiri sua
sit ostenta. uir eur-
de ea et reb; et her-
editate poterit dis-
pōne sed in sue ar-
bitriū uolunta-
tes nec ipsa eo uime
te aliquis de p̄cīs
potest uende aliena-
re. n̄s impeditur in
eius absētia sed
eius sēm uir potest
renovare et uita
re nec aliquid rela-
mare potest ipsa co-
tra alium nec reno-
vare nec anderū in
absētia uiri sui.
Sed uir cūm ipsa
de omīb; que ad ip-
sam p̄tinet debet
audire. **A**nt
aut̄ quida casus i
quib; ea in uiri sui

absētia debet audi-
ri uidelicet si uiro et
malhuguant vel
eximendo oculū ul̄
frangendo brachii
ut. ul̄ huiusmodi
ul̄ eius corpū enor-
mi p̄missione frag-
ter 3 indebitate male
et infamiae fratre
osuerit. **Q**ui ei
actōes correptas
non uideantur.
Chein similit̄ uiro
suo in celebri p̄f-
natione profecto
vel negotiātōne lo-
giqua dissensio
suis vel et aliqd ex-
cidit hoc absens
uir eius fuit audi-
enda est ne mora in
ri auferat ei mo-
stōem infra diem
3 annū. **I**n talis
casu concessa uiro
tū in prouincia ex-
istente nullo m̄ e-

potest quoniam uoca
re quia sic ostendit
ut quartam in de
fensione psonam p
tende querela. Nam
ins enim ut quare
tum exentiū rerum
garantia qm est qd
in defensione psona
potest querela pro
gare nec etiam inde
fugatur ut quare
tam se potius alibi
am absentare quin
statim forsanem
nichil subsistat
nec quis ultra qd
tam assidam post in
sionem tērē ratione
hereditatis impone
potum desire qd si
sunt snt p adiuse
deh; tērē laterna resti
tu. Scindit enim
qd si quis ipsois sue
hereditatem eisdem
cendit evanctes
sorō defactum huc

et casuam nichil
hinc sine in toto si
ne in pte defuncto
nro suo infra die
et annum eadem la
sianam habebit qm
nro eius impedit
lasianam habebit.
Si nro quis cum
uenitam reuoca
nro ratione inv
ris sine eo qd ipsa
propinquitate ge
neris est pprinquo
ad uenitatem ob
tinendam. Et pte ea
postea uendat post
eius decessum eam
potest reuocare ut
maritagliū impone
tum n enī matrimon
et uendita reuoca
re ad opus sru. Sed
ad opus uxoris sue
potuisse. Unde
non sibi sed uxori
sue eam reuocant.
Bed quis nō tra

emere que p

emere que p sech
tatem uxori sue de
beat deuenire uel ad
cm' reuocandam ue
ditorem pprinquo
est huius empaco nro
non mulieri uema
nebit. Si uel heret
ipse enī eam ad opus
sru. enī et nō ad o
pus mulieris sue
reuocavit. Si enī
dum eā qd illa mu
lier uiuente psona
aliquid hereditatis p
emptōdem seu p suo
datōdem potest reti
nere qd mariti sui
hereditate post eius
decessum non ope
reat remane. In
emptōib; aut her
ditatis quas uir se
cerit uxore uiam he
bit ptem excep
to borgagio in quo
mediatatem habebit.
Si qua nro he

ditas mulieri data
sunt post huc mī
moni eam breue po
tit possidē. Nulla
aut mulier cont̄ fia
tres suos ul' eoz lie
des alioq; ratione her
ditatis potest recla
mare n̄ io solū mod
qd ei ad eam marita
dam dñi sunt uel co
cessum pto p reuocā
tōem maritagiū pbi
rum sunt emerentes
si ei nich dñi sunt
nulla ultro ratione
hereditatis alioq; potest
reclamare cont̄ frē
ul' eoz heredes cont̄ so
mos n̄ semp erit
equalis. Si mulier
aut nō etiam ptem
hereditatis uisus frē
suis ul' eoz heredes n̄
potest reclamare.
Si nro duo uel
unus frēs sunt et
una soror uel frat̄

licet plures fuit
sorores omnes solum
in terram premisit
hereditatis per successi
onem ad eas deueni
entem. **S**i etiam
quae sunt fratres et
una soror ipsa manus
maritagu[m] quod perco
nem minus eorum non
potest habere nisi de con
cessu eorum. **V**nde sa
cendum est quod omnes
sorores non possunt
habere ratione portiones
quocumque sunt nisi in
unum hereditatis solum
in. **S**ed aut si fue
ret contumaciam fratrum
nei plures uel pau
ciores maiorem portio
nem quam unus frat
erum habere non potest.
Si autem patr[us] ult[er]
iorum hereditatis sue
filiatus suis dedit.
eius successores die
et anno post obitu

suu[m] per inquisitorem
illud petunt uero
care. **N**uodenique
autem sunt uexos uel
animos uel quicun
que alii excepit pre
et mire multe uiribus in
maritagu[m] debent
firmiter est observa
dum. et a doteib;
garantizandu[m].
Darentes autem primi
fratris suas quocumque
habuerint maritare
possunt de castello
et uniu[er]o portionem
omnibus debitam da
re possunt nec ea
heredes petunt re
clamare. **S**unt
autem maritagu[m]
indebiti poterit re
clamare nisi super
hoc quantum monie
rio die et anno post
decessum donatoris
cream sine intima
sione aut p[ro]secutio

uel ex die et anno
postdecessum ad ea
tem p[ro]uenit. **S**i
uero sorores conti
stent suos marita
gum inquisiterit si
fratres eas custodire
et maritare uolue
rint operent[ur] eas in
suam custodiari us
que ad diem et annu[m]
habeant ut eas ma
ritent operent[ur]. du
ci in eisdem uocia pro
ut hereditatis facul
tas requiri inue
munt operent[ur].
Si uero p[ro]testimo
num inimicis fra
teris defecit probare
petunt p[ro]tione s[ed]
debitam ad mariti
dum se recipient
potent[ur] pleni in ea
portione de portione
b[ea]t[us] est tecatum.

Et uero de dote ne
itaque gata

de mariage ipso
to et lege uerbis per quod
h[ab]ent uocant de dote
poterit intendit est
et iage et usus per quos
contentio de dote pro
creant debeat timua
ri. **H**oc enim est quod
uicta in dote habet
per consuetudinem no
stram. terram prem
toris feodi quod mari
tas suis tibi inter
moni contracta dig
nolentur posside.
Si autem maritus mihi
moni contracta nulla
feodium possidebat.
Sed pat[er] uel annu
tore feodium posside
bant dum tamen ipsi o
ruerat p[ro]lentes
affuerant in face
ecclie in ipsum n[on]i
moni p[ro]uauimus
et gloriuerunt s[ed] ap
probauimus ueliam
de feodo tenet habet

qd pat uel annis te
pree matrimonij oce
ti hereditarie posside
bant dum tñ ipsi a
nos hedes nō habe
rent si eni alios he
des habent ipa dñe
siuam parcoparet da
tione mariti suum
exigente. & hec do
facienda est post de
cessum patris uela
in si uidea reman
scerit. Si aut pat
uel annis obti mā
monij nō assensit
q; ipm p̄baniuit
post decessum mariti
nullam relata dñe
reperauit si de laici
na mariti sui qm he
bat qm eam dñe
in ipsoe in nel de eo
fodo qd postea ad ip
sum deuenit recti
lnea descendendo.
Relicta aut non
potest maiore dñe

hēe qm tñum fwo
di quaciqz in qdā
matrimonij mariti
sui condicione ap
posita. Nullus
enim ubi tñum se
odi potest in dñem
concede. qd si fecit
quicqz dñem est int
tñum post eius de
cessum dñe uiri
renovari. Omnes
aut dñem qm tñum
potest hēe relata
sodm condicōnes in
contētu matrimoni
hñit. & concessit.
Si eni mulier
qm dñcta fuit in u
xori excolit & con
sensit se dñari de
mobli nel de tñ sp
ecificati illud ei post
decessum mariti
sui debet sufficiere
qd in contētu mā
monij concessit
se p dñe recipere et

qfensit. Si aut
in qdā nullia do
nis sunt mentio ut
qdā p̄mulgati
relata ad tñum
sansine fodo uiri
sui potest recurrē
qm hēbat qm dñ
dixit in iuxorem.
De acquisitōnib;
qnd quas post
comitatu māmo
ni mariti eius fe
cerit neo dñem nec
portionem relata
reputabit. Excepto
borgaggio in quo me
dictatam habet s;
dñem in hñi hñe n
potest. Qd si ma
ritis hñis cum pa
cipes tempore ma
rimoni operari co
tum fodo ante
cessorū possidebat.

Vixi. tñ eius
dñem nō habet de
portōnib; cum p

tricipum suoz nō
etiam si ad eundem
p accidentia post dñ
pus fde uideretur
portōnis. Si aut
maritis obiret
nondum facias por
tōnib; heris de tñ
fodo relata dñem
uerit p̄tōnib; post
ea fñs & reclamatis
ipa relata dñe facia
remabat. et dñem i
sola mariti sui por
tionem p̄cipiet nō
in portōnib; aliū in
qñib; dñem p̄cipie
non potest neo dele
bat habere. Non
enim quis de fodo
qd nō sibi si alio pos
sider potest dare uel
uende uel fodoare
uel in dñem dñe
nisi hoc solum qnd
ad suam p̄tinet por
tionem. Paula
etia mulier dñem

reportavit de fredo
mariti sui sicut ip-
sos diuorum suis
celebrantur hec p[ro]m
ex ipso peregrini heri-
tatem h[ab]ent et re-
gatim reputantur.

Sila enim sola mihi
h[ab]et domanda est de
mariti sui fredo que
in morte cum eadem
inventus remuo-
nito copulata. An
autem contumeliam
mo maritum recessit
ut mundum inservi-
in eadem receptis cu-
biculo relieti deinde
sua nullam dotem po-
terit reportare.

Entra est mulier
per suos diuini norma-
eius dote havendam
et obtemperie cum ma-
ritu sibi spondam in
brevi subintendo.

Hoc siquidem
antecessoris rebus

dotare non tenet nisi
solo quod possidet suo
de antecessoris. **C**on-
enit maritus de suo
de suo uenditit ul-
t[er]dotem suam
relieta potest uigil-
tere contumeliam pos-
sedit. **N**otandum
est quod gammarum
in h[ab]et querela po-
test uocari omni modo
modo quo in reuera-
tione matrimonii i-
pedem. **D**icitur autem
modis potest nulli-
er dotem sua contumeliam
dementes impune
autem per breve de dote
autem per remittendum.
Per breve autem
requiriunt ambo do-
tem suam quoniam matru-
monia quoniam
de dote in breve re-
ducatur per legem in
quisitiois coam-
missariario predicto

in querela. **C**onfini-
citur autem breve de
dote in hac forma.
Si. . . . dicit p[ro]leg.
de ebiamore suo p[ro]se-
quendo submo. re
cog. de uniuerso q[ui]
ad primam aliam
bavilue ad uirg.
ueru. s. marit[us] ei
sauit erat qui dixit
eam in uxorem de-
tin apud uallionas
in quo inde eam
dotare potest et de-
bet et in dote
dissociat. **T**h. in
mis iste sicut di-
cit. uisionem in
tim fr[ater] teneat et
sit in pace hi autem
inquisitio de iubis
in breve expellit o[ste]r
eodem in facienda
est sicut in breve
none dissoluisse.

Post hec inq[ui]-
sitione fieri debet. de-

suisina q[ui] patet uel
mat[us] u[er]sus uel a
na mariti sui p[ro]p[ri]e
contentio matrimonii
possidebant ad quo
matrimonium interfuerit
uel percurauit q[ui] siq[ue]
dem suisina h[ab]uita
re descendere debeat
ad maritum. **U**ni
modi autem dotem pot-
decant eos potest
reclamare contumeliam
si maritus ei
de ipso hereditate
nullam habuit in
matrimonio portione.

Per re de uocati
coedato concilium
nam eos qui moni
ad contentum plentes
afflant maritum
non potest das recla-
mari. ut defendi du-
tu[m] in contentu das de-
precia. ut de fin
specificata sunt as-
signata et h[ab]et re

datōne nō possit pā
rentes uel amici
seonari cum ad sol
lēmpnitatē mēi
monū parentes et
amici sp̄cialitē re
quānt. Et qđ per
recoordatōnē maiō
ris p̄tis dum tñ se
tenari attrugare q̄
ritatē recognitū
fuit dñct obserua
ti uxoris p̄tis sacra
mentis a singulis de
ūtate recordanda.
Vnde noctis qđ re
cordatio est rei facie
ad memoriaū retine
ta series et in curia
retractati. **Q**uedam
nō recordatōnes sūnt curie re
gic. **Q**uedam s̄an
querit. **Q**uedam
assisie. **Q**uedam
duelli. **Q**uedam
missione. **Q**uedam
pasuagii. **Q**ue

dam maritagi q̄
sup̄m est p̄p̄sa
Ecce De recorda
datio tōne curie
aut curie re regis.
q̄s est recordatio
cor que fuit curi
dñ. **Q**uocūq; ei
coram ipso fuit se
alio a quoq; in
iure obtinuto hinc
recordatōnē s̄ hinc
potest facere se al
ter si uult finan
tem p̄tis alios re
cordatores faciat
recordari s̄ eius p̄
sona nec ad hoc uer
ad aliam accedit
post sociari. **Q**ue
cūq; enim coram ip
so facta sunt in iu
re statui debent
habe p̄petue furni
tatis De recordatō
Recordatōne aut̄ sc̄a
quari h̄c fieri ad

min' p̄ septem p̄to
nas fideliq; in
imico eis inn̄ dñe
sup̄ sacramētum qđ
fecerint dñs regi et
goold ab eisdem. **I**st
si dñs regi sacramē
tum nō fecerint in
iure debent qđ iusta
tim recordabuntur.

Pecor adūle aut̄
si aliquem recordatō
seonare uolūnt. sūt
authende eo hoc in om
ni recordatōne curie
locum h̄c. **C**orpo
psona regis et iusti
ciaria nū in causa
p̄p̄ia. **R**ecordatio
quidē de his que in
sc̄a quario facta uel
deū sunt uel goold
potest h̄c. **D**e recor
datione

Recordatōne aut̄ assisie
assisie eodem si deb
fieri hoc dñi ap̄posito
qđ recordatio sc̄a

ru in sc̄a quario etiā
fūnt in sc̄a quario si
mit in assisie recorda
tio assisie in assisie de
bet fieri. **D**e recorda
Recordatōne du
cti p̄ septem recorda
tores iumentos h̄c fieri
in cuiusq; curia te
natur. **D**e recordatōne
Recordatōne visionis
h̄c fieri p̄ xij. recorda
tores et servientes s̄
xij. legales homines pre
stio a singulis uxoris
sacramento cum in
eadem rei p̄petua eri
gatur. **S**i aut̄ de
carina uiso fuit uel
ex alia querela assisie
si sine multib; p̄ xij.
homines legales s̄ tem
etatem potest fieri re
cordatio p̄petuo iusta
mento. **D**e recorda
tione pasuagii.

Recordatio autem
pasnagi eodem
in facienda est. In
sive autem querelis fuit
exam duos seu iugae
seu alio recordarem
fuit. **N**eculq[ue] e
tiam fuit in scaqua
rio vel in assilia ror
cordat[em] h[ab]et de eo quod
ostendatur. **I**nclu
sive s[ed] pasnagi non
h[ab]et recordat[em] m
si solum in dehinc qm
fuerit in eisdem et ad
ea pertinet. **R**ecord
ationes nevo que fu
unt in assilia fuit in
scapulario de omnibus q
in eis sunt possunt
fodere recordantur
que sonopnes dicim
tur eo qd quicq[ue] in
scapulario vel assilia
celebratur per eorū re
cordat[em] locari d[icitur]
obseruatiōnis suo
fultimentū. **D**e

cordatio autē p[ro]tates
debet fieri qm in di
cis curia a indicio
faciendo non debent
amori fuit suspic
in capitulo de indi
cio plenus est ex p[re]s
sum. **S**icut autem
qd sex recordatores
ad min[us] recordat[em] osten
sant ad hoc qd eoz
recordatio conservet.
Et tñ omne ror
cordat[em] ex una ul[tra]
auditis debent ror
cordari. **A**git ad hoc ap[er]t
erens fuit recorda
tio qd recordatores id
de quo sit recordatio se
mihile p[ro]ferunt vel
audire. **R**ecorda
tio autem separata si h[ab]et
acordes fuit nō po
test p[re]teriti recorda
t[em] irritare suam.
Et nisi sex conar
dantur recordantur
obseruatiōnis

possunt et debent amo
nigra. **D**e potente ror
cquis autem recordat[em]
et recordatores in c[on]p
tum rorat[em] et canticu
ps eoz iam decesserit
vel a pronunciū ror
sunt qd recordantur
sunt p[ro]missos h[ab]e[n]t non
possunt et in p[ro]missa re
sidentes n̄ tñ p[ro]t[em] hoc
recordat[em] petita ei q[ui]e
le amissione vel adū
sario querelam dico[nt]
recordat[em] cu[m] nō in
recordat[em] sua sed i
recordat[em] decessus
ualeat iniuriam. **D**o
cendum erit qd in re
cordat[em] res orient[em]
ms in manu p[ro]p[ri]etatis
de sumis obseruari
quicq[ue] facta recorda
mento vel alio quocun
q[ue] modo recordat[em]is
querela fuit timina
ta. **C**um autem ror

catio euocatur in cuius scaenam uel assisie uel principis pectentie perib; in ea ad procedendum in quicunque officiis ibide debet sine dilatatione teneari si intercessores presentes sunt ad uocandum potenter nota ci. De patronatu et

Deinde presentio patronatus est priuilegium agentium est enim inquisitio cum superius iustitia presentandi monobatur. Pro breve solet terminari in hac forma.

Si tunc plagi debet de clamore suo presenti do. sub uno. utrumque perte quod sit ad primam alias siam ballime ad uocandum nosendum qui plena uictio mortuam presentant ad ecclesiam non nolis quoniam cato difficit ac eidem. Evidiam in

tum undas et sit in pace. Hinc sciend' est quod iusticiarius respondeat clamore intemperante patentes ordinario debet sub hanc formam destinare cum ext' sibi nobis clamorem monstrauit quod cum plonam ultimo mortuam intemperie plena sit quoniam ei cito difficit autoritate sua plonam nouam nobis presentans ad eandem. ex parte tunc remanuntur remittere inhibemus. ne aliquis plonam ad deam eccliam recipiat quislibet contentio inter eos super hoc plene fuit eminata. Sciend'. cum quod nisi vi. contio infra se menes a vocacione sua sunt tantumta. ordinaris iecit qui eccli

u singulis suis dicens. tenetur prouide eam qui uolunt offerre potest et debebit. facta autem in levitate infra spacium prout cum pendente amicione nulli potest conferri ecclesia supra dictum nec ordinarius aliquem potest recipere ad eandem. et huius inquisiciones ad modum nonne dissensio credende sint. et maturande. et notandum. quod in vi uonis dissensio non si queratur sed absentiatur quouslibet et in que capta fuit ad unionem et in assisa sequitur propter dragend' in manu principis sunt servata quod ipse distinxerit super submitione potente non habebit. Hac ratione quoniam

plures patrarentur des fecerunt uocato contento que unum solum ex omnibus et unum dictum de sustinere post uocandum aut faciem inquirerent et a uocatis quos plorant uictio mortuam presentauit. et quoniam modo uocauit utrum tamquam patronum uel loco patrionum aliqui enim maius presentant qui alia presentare non deberent ut habeant in quibusdam ratione patrionis theodatice inter quos aliquando ita est q[uod] possumus sive patrionum alieni' ecclesie quod unus una uice aliis alia presentabit. Huius toriens etiam origo quod aliquis ratione ei stodie uel summe uel fundi innundatum non pronatus fundo inheret uel in ratione accretionis ad ali-

q̄m p̄sentat eccliam.
Et tales non tan-
q̄m patrōni s; loco pa-
tronorū p̄sentant sed
tales satisme p̄sen-
tantib; n̄ sunt tamen
de s; eos quoz loco p̄-
sentabant uel eoz
propinquis hēcib;
si ipsi de medio sint
sublati. **S**i affit in
non sente vadacum su-
erit quis p̄sonam ul-
timo mortuam p̄sen-
tanit p̄ legem patrō
pot̄ querulus n̄ nolit
erit in querlam uenire
de p̄petrate placuisse
tandis de alio fendo la-
ro cum satisma rema-
net querelato. **S**i
endum etiā q̄d si de
ture p̄sonatus alieni
ecclie contemno inter
p̄sonam laicam et
ecclasticam sūnt p̄o-
creata brevis iuslo
p. iij. p̄terro s; iij.

milites loco propin-
quiores s; fidē digni-
cos qui nulla digna-
ficatione a uire de-
bent amoueri uix
in loco di sustineri.
Milites tñ q̄m q̄
tuoz debent submo-
bi si sufficiens pos-
sunt uiuenti: s; p̄
eodem in assista d:
magistrō fieri de o-
dem p̄sente ordina-
rio uel alio uero di-
cuto s; honesto loco ei
qui cum bauitio et
militib; in assista as-
sistencib; singulos
iuratores separati ex*a-*
mminabunt. s; p̄mo i
quicunq; de uire p̄pe-
catis s; ei ad que*mis*
apparetatis cognouint
per examinationem fac-
tum primere ius pa-
tronatus reddent p̄
nudicium militū
iuratoꝝ ducis in

assistia publicatis a
iuratoꝝ: plane p̄
lato se ita iurare
in examinatione p̄
culisse ut a iuraria
rio est recordatū s; v̄
quo a militib; debet
fieri iuricū. **S**i
aut̄ de uire p̄sonis
se fecint nescientes
extime quis p̄sona
ultimo mortuam p̄-
sentavit pos inque-
rir s; sicut de alio eoz
est agendū. ut hoc a
querela fuit antiquus
iuricū s; est in m̄
p̄sonas laicales.
Nec enim philipp' ad
instaurā plater cū
aliqua ecclastica
p̄sona ratione specia
litatis us; ecclie sup
hoc queritur uel querela
tue inquisitōrem ei-
dem p̄ suas paten-
tes iurā concessit
sup hoc faciendum

in p̄notato. **N**otan-
dum siquidem q̄d in
quisitōnes de patrona
tu sunt faciende p̄
milites s; nobiles et
tales qui fide s; uita
te sint laudabiles. dū
tū sup hoc sene p̄sumā
tur ueritatem p̄ con-
uiderem q̄m habuerit
in p̄notato chiturnā
et dī fieri sup destina-
tes in bī casib; iusti-
cia fieri s; durior
q̄m in aliis brevib;
ne p̄ clapsum sex men-
sum ecclie collatio
ad ordinariū diuol-
uatur. **S**cens etiā
q̄d ordinariū defūit
ad auxiliā bauitū
p̄t hoc uire aut̄ re-
uere nō obmitat et
si etiā p̄sonis ad in-
sionē noluit mitē
sup hoc requisit. in-
sticari p̄ laicos ad
iūsum antiquū re-

agriudem huius p̄t̄a
vit. **Cum enim ex**
philipp' ad iusticiā
plator' hec eisdem p̄
inlegum concesserit
si defecos in ipsa cir-
ca hoc in his que ad
ipso sup̄ hoc operis
p̄mne si invenimus ad
versus p̄habitos re-
currendū est nemore
disspendio uires decla-
vato adempnatur et
ne rex collatio ad ipso
estimarios p̄ elapti
sec̄ mensū dimoluit.

In brevib; aut p̄
notatis nulla gaudi-
catio potest nec d;
queleram p̄mū pro-
rogare. Si autē cir-
ci aqua p̄pendatur
nel ruridano nel alia
sufficiens ratio p̄ q̄
ius patronat' defen-
dens bene capiū no-
luerit infirmare.
bene audiend' est: 3

ualebunt si post pre-
sentationem p̄ione q̄
ultimo decessit sal-
fum p̄t̄ debent.
Si autē ad ecclesiasticā
p̄ionam p̄s contento-
nis aliquā p̄met-
cum tñ agendum sit
de p̄senteate. q̄d car-
ta testatur obserua-
dūm est dum tñ le-
gitima fuit s ab
eo festa ad quem ius
patronatus p̄metbat.
Si n̄p̄ autē scien-
tit q̄d q̄modo p̄ car-
tas p̄ncipium necq̄
in querela de uite p̄
recom' est exp̄lām'
de immobilitate obser-
uari tñ ipsius tali
monū ad contencio-
nes singulas defende-
das n̄li xōtio aliq̄
nel alieni' p̄sici con-
tēns xōtio valeat
et liberi p̄ qd ius
patronat' de q̄ agit.

ad alii fuit deuo-
lūtum. nec in hoc
carta p̄ncipis infir-
matur cum id quo
in ea genere uita
cum uice nō negat.

Si post ipmū
fessionem possessor
carte ius p̄onatus
q̄d p̄am obtinebat
bene potest alii tra-
dere uel offerre.

Sciend' etiam quod
carte p̄ncipium q̄d
lantib; latitū non
debent nec tenentur
alii' possessionis
restrinere faciūt.

Si post possessionē ha-
bitam descendunt
plentū s conservat
nisi contrātis alijs
post eac̄ confessionē
intueint qd debent
obseruari. **Sciend'** tūm qd si ali-
q̄a ecclia p̄ se in
les vocauit post

habitam de dōc̄sū uo-
toris illi' noticiam.
s' q̄munit publicatā
edictariis loci eam
dare potest cui uoluit
nec eius collatēm
patron' potest impedi-
re sine exortatione
p̄onatus sine ex ne-
gligentia p̄mū uen-
uerit utrū tñ minima
ta qui ius p̄onatus
obtinet fiduciam
de uictore recipietur
instrumento. **De breue**

De quicq̄ de feodo
aut q̄ uel in
pleone de feodo dīo
uel natio tñminatur
agendum est post pes-
missa qd breue ante
sollet in hec uba.

Si qd dicit p̄leg. de
clamore suo p̄ se. nō
m̄. rog. de vīneto
qd si ad p̄mam assi-
stiam bailliuo ad re-
cog. nitidem utrū

tra sine fodo qd ei
difficiat. s. si feo
dim tenentis uadi
um inuidatiū per
manū. v. post omo
namentū usq; sic.
S p qnto s mru sit
ppmquoe heros ad
uolumendū uadū
firū int̄m uideatur
inquisitōne p mod̄
nam nōrū. sicut
nem r̄s eſſōne et
q̄rā de ma cuere pos
sunt fieri ma pmo
ſeundo nel r̄o lata ſi
erit eſſōnia de ma cu
rie q̄rā eſſōnia rep
lante. In hi etiam
q̄ela uſio coquētis
nō uerptur nec uia
ri langor pmitetur
ſed ſo ultimo exim
o exonatorib; p ins
ticiariū p̄cipiendū
et ut ad p̄mam af
ſiſian h̄ant exom
atum quē ſi nō ha

binit omnes exom
atores s eoz testes
erunt in emenda
s ſodū q̄emtōis
in manu p̄ncipis
capie s uſio aſſig
nabit de aſem et
ad p̄mas post ſodi
uisionem alſias t
quifatio de breui te
nebrem s hec obſer
uanda ſint ſine p̄
ad uisionem alſia
nent ſue non et
iui inquisitio in cu
ria tenet eo modo
quo de aliis moſto
nis platum. Siſ
enam qd ab indeem
inuitorib; ſunt con
cordantia de q̄ela
creta in breui or
fumis obſeruari.
Si obſtante diuodem
coſtitione uel nō
ſent. Ex breui
p̄notati ſenore p;
qd ſeo p illud inq; m

runt uidelicet utr̄
ſodū contentōis
ſit ſodū pſſidēs
s mru ſit uadū
et utr̄ ſit inuidatiū
p manū. o.
s p qnto s utr̄
p̄tens ſit ad uel
mendū ppmquoe
s r̄o p̄cipiat.

Cterū aut̄ ſentio
nis ſodū ſit re
nentis ſit qd p uadi
um ad manū ſua
non uerit. nec ad
manū eoz a quib;
illud ſodū dignoſa
tur hauiffi. eſdem
in pate remanebit
s p̄tens p̄ ſalo
clamore ad erindā
q̄pellebit. Unde
p; qd ſiquis ſream
cept in ſodū ab
eo qui eam h̄bat i
uadū n p̄ d; ei
ſodū uideari.

Quid em in ſream

qm tradit uel ſodat
potest meliores uel
diuturniores omo
nes ſit capienti q̄
ip̄e h̄eat in eadē nū
ſe p exomvum ad
coſtiones ſeruandas
uoluit obligare.

Si quis enim ſream
ſbi inuidatiū uedi
dit in ſodū tenens ſi
hec ad garantū uoc
re poterit tradente qui
eam ſibi tenetur ga
ranciare uel eſdem
biare. Qui ſi en
iſla eam garanciare
re uoluit ſup ſe eius
deſſendē recipiet.
s ſi ſucubuit in que
la ad malorem coam
biavit garanciare.

Si no ſra uſla ſe
ei non delere dicit ga
ranciare ipſi tenenti
ſua deſſenſio rema
nent. Et ſi ſuon
buit p elcambo re

curere poterit ad gam-
tam. Sed tot gam-
ta in hys brevis que-
la vocari possunt
q̄t in aliis q̄rebus su-
pis cōtrafētūs eno-
candos. et uniusdēc.
cor suas potest invi-
dūtōnes. Verum
aut̄ p̄ hoc breve m̄q̄
stūm sit uadūm
a mānusibz; inquit
dūm et. Si enim
mūndūlūm non sūt
non potest p̄ hoc bee-
ue uoclamari. Et
notandum est qđ uidi
um diuobz modis si
uidebūt cum mū
seodum p̄ alio seodo
pao p̄ennia uel re a-
ua in uacham tē
3 mū traditione na-
di dī parti utriq; re-
sūas restitu. Sed
si nadū ab aliqui
p̄num sūt denegati
tim. & post modum

p inquisitōem decla-
rūtum petens uadi-
um obtinebit; et de-
tinens ipm amit-
teret rem qm p uadio
inclidat denegato
et insip emendabit.
Et iec ad pnci-
pia ut dñm est pmet
dignitate; et ei inde
denegari uadū re-
mainedunt. **U**lio
autē modo sit uadū
cum sedūm tñctur
in uadūm pco pe-
cunia vel equo vel
hui usq; ad aliquē
certū terminū et
int̄m ut forte p̄i-
um de puentu una
diati sedū solitari
p solitari. **H**ui
autē uadūm que-
te d; potenti ad tñ-
num liberari; et de-
negans comisit g
in emenda pñm
et qmquid eo eo post-

trinum lenauit te
natur plene funde
inquirunt s hec om̄ia
debet p huius brevis
inquisitōem penit
declarari. Per cuius
autē manū sc̄m fuit
uidendū s maxime
utru m̄ manū. q.
exp̄s in brevi inq
uidū est ut agm̄
ta psona inuidia
tis facilius cog
noscatur ad quem
ius euadendi p
tingat rem pectā.
Si enim p manū
alioī sc̄m fuit ua
dium qđ p manū
ult̄ qui exprimit
in brevi totū in bre
vi totū breue re
vicit̄ cum in odd
falsitas curia hoc
inueniat̄ p
qđ aut fuit inna
diatū inquirendū
eo qđ si uadiū ne

gatum fuit redemp-
toris p̄sonam p̄cipi-
remanebit tñ p̄m
quisitōem uadum
fuit declaratū. **S**i
nerv uadum fuit su-
ille oſellus fuit q̄re
latuſ ſed ſub maximi
pecunie ſumma qm̄
in breui ſit expiſſa.
de q̄intate pecunie
facienda et inquiſi-
tio de articulis dene-
gatis magistris p̄n-
cipali et qm̄ p̄ inq-
uiſitionē convictus
fuit emendabitur.
Enīdorū aut̄ qđam
uim qđam mortu-
um nuncipiat.
Mortuum enim d̄l-
uadum qđ ſe de m-
chilo velunt uel
erat n̄ ēm̄t̄
dicta in uadū p̄cen-
tum ſolidis qui cū
obligator rehahere
uolunt acceptā p̄cu-

in eius heris erat
appinquor ad iden-
dum cum matrem
eam quasi custos.
Ipses uox sine pos-
sideret. Inquit et
debet p. hoc bane n
cessit post coronamen
tum regis ratiendi
sem sine uadim.
Quid enim ante facta
fuisse ostendit ueroest
naturam uocem.
Huiusmodi autem p. lep-
cio solebat emere
de xix. annis. Ter-
m autem que digna
annorum pacem dimit-
tibanciu*m*uadim
non erat p. bane re-
mendanda. Et qui
temp*o* xix. annorum
ex fidei non erat ad
memoriam uocem
dixit. uolunt p. incep-
tu*m*. p. pendim*u*
provincie ambulau*m*
huius p. cypredit*u* i

missi auctoritate rei
alium sollempnis
natares. 3 propter hoc
solebat nuntiari u
trum uadim fons. si
ero post aeronam
regis hentia. Et
propter quis longius
tempus fuit reuolu
tum. 3 ampli plu
rimu quim prescriptio
requiriem*ent* instau
cum fuit tangere
illusterrimum regis
philippi precinctio
uem 3 pluri sagittu
quid hui prescriptio cur
iret de quae aeron
menti regis ntar
di de qua ad presens
tu tempus amplius
post aeronam iun
ipropus constet et re
uolum quim presc
ri*to* requirat sep
dit in proximo p
dominus regem qui pre
cip*is* obtineret dominus

opere rīum in alii
sia necebatur et de
ficiente denuntia
bitur et defensū iste
scōs in sc̄ptis relige
tur et perp̄ier bailli
mūl' secenti bailli
ne qd̄ t̄m̄ comitē
m̄s capiat in manu
regis pro iustiatiōe
ut in iustiatiōe. Et
hoc p̄ m̄ facit mobi
les omittat. Et sicut
iūl' app̄io religeri
potest m̄li p̄ bailliuū
acceptas plog. qd̄ me
primum ad primā as
sistam opereit quem
m̄li plogū ad t̄m̄os
bailliuū assignans
omnes erint in ead
ea. Si etiam ad t̄m̄
non opereit as
sistam t̄m̄ comitē
in manu dñi regis
debet capi et usq; ad
aliam assistam te
neri in eadem. et de

defectū siue superius
agendum est. Si u
ad quaream n̄ opu
erit de defectib; agend
et ut supra et debet
usio assignari in
absencia querelam
qpc̄ defensū iūl'. alii
sc̄ptū et t̄m̄ sine
complicatio sine et
ad hāmo tenendam
iustiatiōem. iūl'. mili
res admittit nō suc
paci et de membro si
m̄ta uetus lene
ad t̄m̄ possunt i
uentre requireantur
non infia ienacan
non possunt tot mi
lires innueri. Alii
remotiores ad hoc
debet int̄esse qui
non iurabunt de q
relate in ignoran
tiam evigatur.
Si usio recordantū
si neor aut p̄ eos
sustinebit. Et

obseruandū est q
in omni iustiatiōe
frodo cuius querre
la res esomias re
cipit iūl'. mili
res admittit non satis
et recipiunt. Et
aut iustiatiōe ad sequ
tem assistam que
quāta est in dñi
cōne querela debet
inquisitio celebri
et poterit utraq; p̄
securare prout de su
re uident exp̄itio.
Si vero querela
tus non nesciret in
chilom̄is inquisi
tio tenenda est et
immitetur sicut su
pus in aliis inqui
sitōib; dictū est
bailliuū t̄m̄ mili
res an iustiatiōe
perpet. ne aliquis
ex̄ ad immitū ac
cedat quem aliq
p̄tium amore ul'
xxviii. xv.
91

De de b̄cū defo
rūma
frodo do n̄el fōn
aut et firma b̄cū ne
conficiat in hoc ubi.
S. M. dedit plog.
de clamore suo p̄ se
sub mon̄. reor. ut
tra qm̄ ei difficiat
p̄ sit froduū tenēas

uel firma mobilis
condita per manū
C. post resonatū re-
quisitā ad quem ē
intendit et uocū dōis
s. si ergo pīnque he-
res istius quis eam s-
didit ad firmam in
suo mōim teneatū
In dedicatōne hui
quæcèle pīdētā et
omnīo sicut in bee-
ni de fīos et uadīo.
Sic uero tenens ip-
sum rēm dīcet
simus esse fīosū ne-
gans pīmētū qīam
eas firmam mobi-
lēm eo pīmētū
mūtare ipsam esse
firmam mōbilem
consistit līg. viii. uel
pīmētū sum de fir-
ma remaneant ad
huc. tēm. uictus non
remaneat̄ venenti
eam eo qđ eam sīm
asserebat ē fīosū

frondulento et dñi
ugo p̄enitentia habebit
annoverū refutatio
rum remota tñ inde
firme que reuox ex
ea debetatur. Si aut̄
p̄ dñm iuratoe suo
declaratum tñmē
firme uno anno ul'
duob; vel plurib;
fuisse iam elapsum
ipse tenens p̄enit
almetare post elap
sum tñmē decem
rū post reclamatio
nem pris aduerso
recte reuebitur
requiri. Si aut̄
ti aut̄ mei p̄xi di
cunt et contentiō
quod similes debent
stiri inquisiōnes
de rebris quias ali
quis alieni q̄uislo
rit custodiendas
et inquiri debet
inveni ipsa tñmē
tentōnis sic fidei

tenentis vel tunc
traditor ad custodie-
dum per manus regum
reversis vel eius an-
cessores et similit-
agentibus ordinarios
de eis alieni in pec-
catum traditam et
inquisitiones fini-
les deinde se fide-
das. Cenaria enim
ratio est quod potius
requiriendum est de
vado vel fornacia
mobili que de omnibus
fornis tunc in custode
a vel pectori facto de
eadem et omnes in
tomes que faciunt
ut inquisitionem de fir-
ma mobile qm de 9
missione iure mens
toria vel pectori facto
de eadem et omnes
ratones que faciunt
ut inquisitionem de fir-
ma mobili et de na-
dio faciunt etiam

ut inquiratur de
enstochia et de pītis
et loco p̄ batua cur
vere non soleant̄ se
mās tñ inquisitio
ne facienda hōrum
clement̄ pōderorū
Rum de hanc dñe
in nov̄. ad hanc
annū. nōdōs capo
rāni ad duplex tñm
pītis p̄ficiat qm̄
magnoam̄. sc̄ quod
faciliusq; liganciā
sēlē p̄ficiat venn̄
tūc volens omittim̄
ad potentiū mēritio
sam reperire ma
nūcliam diuas legas
m̄tōnum qm̄m tñ
peccator̄ consilio pia
intentione stabilit̄
qm̄ baronū mām
m̄dliorē que dicitur
stabilia et altam q̄
vaugatio desigman̄
di vocatur p̄ brema
decreentes quas

querelare de posselli
one sua feodali cont
querelantes petere
potest et habere
Quemque tamen nisi q
velam agnoscere con
sensim penitus de
negantur et p huius
misi de pugnare su
et eorum quia pugna
nato inquietumur sed
autem tamen procedunt
a ipso hoc decmagit
cumque apud illam
sit pugnabo eo quem
dam rerum apud na
tiones inde pugnare
cum principis nomen.
Statuum tu quo ma
nis me habeat in illa
mille qui dixerit vel qui
exigit et fini indeatur
plog. penitus receptio
destabila prosequen
da et usque ad in
sionem submonitis.
in sione q sustenta
ta dies ipsis adiutis

prib. ad primam ac
fusiam assignetur
et essione a facie fu
erint ad instantiam
pris sonores sunt
despectus essomas
dissimiles que esse
declinet iuremo un
pro qd tractam. et
iuri iuremo essione
et ceteris facient
sunt eo modo quo
in brevi de feodo et
iudicio. Statim autem
tercio essonio in cu
ria perpendit et
a iudicario expon
it unde et quen
dam est ab eo qui eu
ssonia uba nisi eu
dimiserit infraem
tum quo expiatio as
signand. est dies in
sionis ad quem debet
iudei sent expiatio
in capitulo de lan
goe. Postquam autem
quis aliquem in curia

assonauit ad omnes
fimnas curie tene
ent se offere quo
usq; essomatis la
goem inveniunt us
se ad curia plementa
int essomas suaq;
saturninus et si quis
circu hoc definiat
omnes essione et p
despectus reputan
tur. statim autem
infione corporis po
tum exponit de
ma fieri potest cu
rie nisi ante uscio
nem faciunt statim
et reputantur. Dom
ini autem brevis processus
faciendus est in his
forma breve autem
stabili receptio
cum quis ab aliquo
tempore vel modum
vel feodum animi qd
possidet interrogat
autem requirit et cu
sim hoc querelatus

per responsione sua
ad querelle sue deli
citionem proponit se
stabiliam domini pincipis
nominis plicum susti
nere debet stabiliam
nominis et dare plog.
offerendi eam min
quidemnam et requi
renti tantum uisi
omnis sustinende. Si
nemo in curia pincipis
poterit stabiliam ei
termini usioni in
sociarius assignabat
et breue conficeret p
notarium de quo bre
ui circulus notariatus
qui illud conficeret.
Vij. denarii. hebreo et
secuens vi. denarii
qui usionem tene
bit p liberacione sua
habebat nec de illo bre
ui aliquid ultra qui
possumus requirere lic
et pluribus locis et
dialis tunc tene

atur. Et in p̄mis debet dare plegz de brem p̄sequendo seruienti quibz datis debet usio assignari. Si aut̄ iactor stabilitie ad p̄secundo nem brevis dicitur ip̄e = plegi quibz de p̄sequendo brem t̄ dicit p̄ catalllum uiciandi sunt p̄ pceptum assidue in q̄ dicit sc̄ptis religi defectus quē forent.

Si uero ad sedam assidiam nō uenit se offereens uiri p̄ turū foodū contentio om̄s p̄ iusticia id tanquam catallū arrestez = in manu p̄ncipis teneatur et huāmodi arrestationes non sunt remittende quousq; bonam securitate dedit de emenda et

maxime qđ ad per māni opebit ali siam uiti p̄turus. Si uero ad triam assidiam n̄ uenit foodū contentio id est ipsa querela in manu p̄ncipis capienda est sollempniter = tenenda et hoc ad audienciam p̄uele in uicinor̄ congregatōne dicit denunciari. Cum aut̄ primo p̄sane eius iusticiarius ipsam contentiōem p̄ quadraginta uisq; ad quartā assidiam renuit alio uiri non compente iniquita actia p̄ iudiciū debet usio assignari in absencia p̄pis clavigentis et tenui et ad hanc uisionem operet administr. iij. mil

res nō suspectas qđ alii res xij. iij. uol. sive dignis nec suspectis ita qđ p̄ xij. cor. nō suspectos quibz admīn. iij. milites sint si opus fuit ualea usio uocari. Visione autē facta debet distinguens sine deficitis p̄ illj. assidas quam uiri quilibz opa ginta diez conuicte spaciū dicit enocari contentio in manu p̄ncipis tenetur = in quaestu et ultima assidua elapsa hora legiz debita uidelicet huius mercianā in seni qm querelantes ad diem assignatam debent se curi e p̄sentare sustina foodi querelle domi debet exigenti.

Si uero exigenſ debet eius deficitis ad permissam debet assidiam reportari in se p̄ris diligend's late stabile sive diei as signatione regredit cum sustina qm habebat qm in p̄ce dī di post assiduum stabiliā possidebit quousq; eam p̄ inde uiri obtemperat uel a mittat. Scendū etiā qđ recta in manu p̄ncipis p̄ indicium si eam eius posseſſor requiriunt in assidua senet est uendenda et extra nos̄ quam. Si aut̄ iterū capta fuit millo modo uendenda est quousq; contentio fuit cimata. Si aut̄ contentio p̄ indicium facio indebito deficitibz usia

fuit usi ad diffini
torem querele i ma
nn pncipis est tenē
da. Ad recognitio
nem vero hui bre
uis faciendam de
bet invare milites
et alii ex militari sā
guine procovent et
alii hoies fide digni
qui in sua insuetū
originem conseruit
et residentiam cui
turnam qui tales
esse debent qd de eis
non indebit pñi
matur et qd rei in
tatem nolunt in
quendam et intantum
de eo qd scierint pñ
ravit requisita et in
mbunt in consipre
ti pñrum fieri su
pñs declarant et
scionabnt pñs adū
se si nolunt quos
suspectoris ratio
debita a iuratione

demonstrant amo
nendos et si milites
uel nobiles infra u
niectum no uale
ant inueniri pñ
os de uicimo quos
fideignos facta se
certe inquisitio te
nentur. De uici
mo aut illos dicam
qui infra leuata
uel in proxima inq
sumendum est conser
tonis residentiam
obtemper originale
uel in pñctis eadē
adherentibz imati
ate. In vero x.
numbris ostendit
dñm duodecim. dis
cedantis nullam
efficiam rectevidit.
Que si dñs eoz
deem contradicimus
non totum in non
sene redigere et
De breui desup
breui demanda

aut qd sup dema
da appellatur con
sequitur agendum
est. Quod mag
tale nomen soci
um est pp̄ hoc q
ad defensionem ea
rum rerū redditu
iūm vel servitior
primitur que p
dños fideoz a re
nentibz suis inde
bte perebantur
defensione autē
hui brevis ut pos
sunt omnes ille
qui tēas vel feda
possident de quibz
dñi fideoz susan
sias requirunt am
phores qm de feo
dis hēe debent p
ez possitores.
Quia enim fin
cia et causans a
more vel timore
dñs pñsoluntur
que de eis no debet

hereditarie postula
ri. Et pp̄ hoc di
uine dicere pñtatis
pñncipis stabilitat
slecta qd in hui q
sibz breue desupdemā
da fidei fideoz ha
berent possitores
quo configitur in hē
forma. **C**onvenit
s. qd. Q. ministe er
git ab eo seruitum
secundi gatibus suas
fidei ratione qd tenet
de eoz. **I**nde pe
tit stabiliam dñi re
gis quis maius quis
nisi habeat ip̄e tenet
quis difficiat vel
exigens ratione fidei
pñnotari. pp̄ quod
si cōdiderit pleg. de bre
ui suo prosequendo
sub recognit. dñm qd
sit ad permanent assi
stiam pñferendam si
hoc intatē et ipso
intatē tenetur.

Dicimus autem huiusmodi
omnes contumelias et
processus retinet
brevis suspicione.

Prost. brevi de fodo
notandum est quod pro breve
de fodo vel elemosina
ad iusticiam per
sideris quedam in
quisitio in norma. u
littera que solis pos
sessorib; conceditur
querelas. **S**i quod
enim ab aliquo pe
rat in curia laicale
fodum aliquod tamq;
hereditatem ad ipsu
potuerit querela
tus si noluit mis
torem habebat utrum
fodum contentoris
sit elemosina possi
denter. vel laicale
fodum requirentur
et hoc breve obicit
in hac forma. **S**i
si de pie de clamore

suo pro subrogatione de
fodum quod sit ad plena
actum ballatum
ad rectum. uero si fodum
quod s. f. ab eo rectum sit
possidentis vel laic
ale fodum requirentur
pros. velio autem fodum
icum teneatur.

Huius autem breve don
cudem recipit in breve
in destabilitate buppi
us amodatam.

In hoc etiam casu
potest querelas et
aliam prende si no
lunt contentione quod
pro inquisitorem sine
brevi p. le p. le
agente ratione si res
yndeatur se non di
ceret superatio fodum
conspicuum contentorum
sonde in omnia lai
calium illud p. le
grata annos quile
tas pacifice tamq;
eliam ad ipsum

possidit p. mente
super quo inquisitio
nem patrie paratus
est sustinere. **C**on
sideris debet de inquisitio
facienda assignari.
et hoc inquisitio n
sus et modus utinet
procedendi quos bre
ue noue retinet dis
soluisse. **S**i autem q
relatus harum def
ensionum nullam no
lunt preende p. le
gem patrie defen
det querelle fodum
vel amittet. **S**i
autem redactum fuit i
non sene his casib;
procuratis id reatus
deo ecclesiastico iustia
remanebit. **S**i quis
non peccat coherero
aliquod fodum tamq;
elemosinam quod alle
rat possidentis suum
et fodum laicale
inquisitorem si no

lunt ipse habebit utrum
fodum p. menti sit ipsius
tenentis fodum laicale
vel eliam uerentis
et confitetur breve il
lud modo p. d. **C**her
so cum modo regimenter
et teneantur. In quaquo
aut curia mil inquisi
tores requirentur in p. uia
ipsi in curia debent
teneiri et omnes alie
inquisitones quod ad de
clarationem uirorum
ecclesiastice et laicale
occasione p. mentis
fodum ad quas inquisi
tones faciendas debet
ordinariis vel eius
uices gerens p. sonab
intense ad quod debet le
gitime submoniti. **S**i quis
quis uirorum nolu
erit uentiloare in re
contentoris et in eccl
astica curia scripta e
rit contentio quous
quod declaratum fuit ad

q̄m curiam hui' va
ponea iure dō et si in
quisitio in non sene
redacta fuit ad curia
reverent sub qua pa
selle se descendere con
tendebat. Sc̄enōdū
etiam qđ null' in noi
mam. potest de feodo
suo laicale p̄nam fa
cere eliam sine con
cessione et assensu p̄n
cipis speciali. Cum
enim princeps iusta
tōem & iure dō
beat in omnibz feodis
laicale in nem̄ et
seminatōem curie et
sensionem de dñis fe
odor coram se sup̄ his
qmbz eos nolunt acce
sare palam est qđ ip
se solus p̄nam potest
eliam facere cū ali'
non possit has in ei
cliam conferre p̄nai
ps dignitates. Ne
mo enim in suo feo

do aliquis potest addi
atre nisi quod habuit
in eodem. Et hoc
in tēris manifestū et
p̄ alios dños exhiastis.
¶ Princeps enī in
eis suam plenam hō
iure dō de eis que
ad feodum plement
laicale sup̄ eos inde
recto qm fundū por
sident eisdem et ut
qmbz collata est ele
mosina illius propriet
in eisdem qđ ad dños
ponebat conferen
tes et illius solū in
feodo eliam potest di
ci. Multā in se
oā qđ elemosinā
potest aliqua iure dō
neni reolamare il
lam specialit̄ ren
nerent in eodem.
¶ Elemosina aut̄
p̄na est in qua p̄n
ceps nich̄ sibi retin
iure dōnis seu dig

matis. Cum aut̄
omne feodū qđ sub
noīe eline seu tan
qm elemosina per
xxx annos in pace
possessum fuit eis
denter. p̄ elia habe
ri debet & tenet in
laicale curia sup̄ eo
in quantum est elemo
sina null' tenetur.
Sedē tñ si qđ bre
ue de dote vel mari
tagio impedito sunt
inquisitū laicale
curia nū sup̄ hoc re
quivalentibz exhibe
bit. Aliq̄m enī
post impeditū ipso
ris sue maritagiū
p̄ sp̄nū. Et qđ
ginta seu regim
ta annos potest in
uerē cum eadem.
Anno enī postea
quo ut eius de suo
maritago impedi
ti consenserit vel

impedient reuocare
cum inuente marito
sine ip̄o in nichilo au
ditur & ip̄o reuoca
cio p̄ breve de marita
gio fieri potest infra
annū et drem quo inc
eis desiderio sc̄ut
sup̄is est exp̄itum.
¶ Aliq̄m aut̄ die et
anno post utri nu de
cessum eliam p̄ xxx
annos possessam non
potest reuocare. De
feodis aut̄ in drem c̄
ditis vel p̄ inuiditate
possedit si p̄ doctas
vel inuidatas sunt
impedita potest sum
liter fieri reuocatio cū
nich̄ relictatis habe
ant in eisdem. De ven
de dōribz & feodis
feodis reuocandis
aut̄ uenditis sit inq
sito ad ip̄a p̄ datum
precium reuocanda
Sc̄enō ergo quod

missus omnis fecit
uenditum potest reuo-
care p' incensus per
um nisi infra diem
et annū incensus sit
renovator clamore
instare de ipso facit
renovando. Si sicut
dum etiam qd' quib
bet de sanguinitate
uendicaris ad quem
iherat uendita a
liquo modo possit
honorarie deuenire
ipam p' precium reuo-
care. Nam p' p' p' re
uocatio fecit uenoi
ti facienda. Si au
tem p' p' re
uerterit quoisq; ad
alium in curia fuc
rit uenientia anti
ri utius no' habet.
Si aut' p' p' re
uerterit et ali' qd'
principes portoem
in reclamatone il

la h'c nolunt
antef'm incatus
fuit uenecat' et ip
sam in curia re
quisierunt obrene
vunt soluendo p'
cu' q'ntitate que
ad eoz pertinet por
tōnem dum tñ i
fodo ut p' p' re
uocatio ha
beant renovandi.
Si aut' omnis co
sanguinei tacunt
dus' fodo reputat
hommagm' deuen
dente fodo potest
uenditum reuecare
iuret etiam empere
uel uenditor mea
cum scit de fodo
offerat pentib;
uenditoris ut di
mittant uel sol
uant p'num no
tm' ad hoc tenent'
sed cum sibi gepe
dere uidint reuo-

cabunt tpe' tñ re
uocatdem dixita
to. Renovator
aut' tñm' debet
h'c usq; ad p'ma
assidam instantē
pecun' p'soluandi
dum tñ spacum
obtineat. xv. dix
et tñm incus' e
rit in manu p' n
apis. Debet in
sup p' iusticiam
mitting qd' nñ p
ciunt ad tñm' p
sonitas signati
mercat' empere
remanebit et sic
assidam sequen
tem renovatio fir
mavit uel desse
tus renovandis
qui si in solide
pecun' desistit au
diri ultim' no' de
bet. Si aut' emp
tio negata fuit in
suo debet assignari
et fodo in manu p'
c'p'is tñm quoisq;
p' inquisitdem deda
reut' tñm' fodo
uenditum fuit et p
q'nto et h'c querela
noue delictadem uer
it' dissimile. Et
si empere qui nñ
tum negavit p' in
quisitdem sup h'c
mercat' et tñm
pecun' remanebit
p'ncipi' et fodo p
quarenti. Non op
erari empere in em
pro fodo int' p'
clamorem f'li' revo
candi remanebit ob
timenti. Illud aut'
qd' ante clamore
f'li' miseric' in eo
debet ei anno
cante restatur. Si
aut' empere se assi
uat in emp' fodo
plus dedisse qm' et
renovans offerat p'

Sacramenta empero-
ris et uenditores mi-
litias inquirant et dis-
cordes suunt p inqui-
sitionem uicim deca-
reunt. Et p emenda-
talli qdempnatus si-
ne punione. Sicut
dum aut qd si quis
fodorum aliquo acqui-
sierit et uendit uendi-
derit de consanguini-
tate quibz illud poterit
renovare dum tñ p
principiores raseant
nec requirant. Quia
nemo tñ loci iñ reno-
candi cum p nullu
de sanguinitate reno-
ratio excitatur.

Quibus etiā qui ac-
qat uenditoreū solū
modo ex pte pte re-
clamare potu fodū
qd mouet matr' nec
exiō. Seco si line-
a a qua descendit
fodum tota tacitū

p dñm fodū nō p
aliam linciam po-
tit renovari. Qd
si fodum uenditū
ad sedam vel tam
manū ultra ex ma-
nu emperoris tran-
sierit eo modo poterit
cont' dementes re-
uocari quo contra
ipm emperorem re-
noverunt. Et sic i
quisitio utrū emp-
ter illud emerat et
pot emperorem fām-
cradicum fuit den-
nenti p emperorem
vel palium qui illud
hunc pemptore.

Dicitur de inquisito-
nibus portonibz
curia portones faci-
endas inquisitoris
misericordibz exorbi-
Cum itaq in por-
tionibz requiri p
de gende. Et p inqui-
sitione eiusdem pmo req

ratur illud negare ul'
cognoscere tenetur
inventus in curia q
relatus. **E**t si illud
negatur inquisitio
debet sup hoc summo
ueri et teneri sine i
spatōne modo quo i
nona potestur dista-
nsa et inquiratur
utrum na sit ppm
quis in consanguini-
nitate illius a quo
descendat hereditati
qd hē in ea debeat
petitionē et si mare
cognitum fuit pe-
titionem obtinet de
negatione. **S**i uero
ipm na ē ut alle-
rebat in consanguini-
nitate ppmqñ nō
fuit cognitū sed ne-
gatum nō in non sci-
re redactum. sine pe-
titione remanebit.

Si uero dicat se
ante natum ē ab

alio fuit denegatū
p inquisitionem decla-
rebit et illi inquisitio-
nes fieri debent p mei-
nos looz ex quibz ad
uerse ptes originem
explicato. **S**i uero
dicat primogenito cū
participibz suis se fe-
cisse portonem cā d
ostenderet et dies uili-
onis in commenti d
assignari et in specie
facta si dñm illam
portonem sibi non qm
fuisse credidam vel cā
nūqm habuisse vel se
eam vel ex acquisitione
sua non ratione hē
curia habuisse huius
tentōnes p inquisito-
nem debent remanari.
Similē aut agen-
dum est si pponit an-
natus fodum de quo
petitiones requirunt
et mbrū vel fodū lo-
rice vel fodū scien-

terie vel alioius im
pulsus contradictione est
huius inquisitiones
tangere in noua due
lasciva matutina.

Si autem dicunt an
natus quod feodum de q
uatuor reipublicam ad
ipsius quo eo amercio
re non debetur quo
cum datus sibi uen
ditatio postmodum inq
uisitio super hoc in pre
notato tempore matura
ri et si huiusmodi ipse
dissentient inueniatur
et nullum pretio fa
cienda est moderate.

Similiter agendum
est in omnibus aliis i
palmentis que so
lent proponi ad ipsius
cognitis pretiones.

Similiter agendum est
in omnibus aliis ipse
dissentientis que solent
proponi ad impediens
deos perditiones excep

to impedimento de
finatione facta sup
petitione per feodum et
mobile unde queru
lus se tenetur pro
gatio quod per legem du
ella soleretur minimari.

Sed feodis datis
autem in dote traditis
solent inquisitiones
fieri in superdotis die
tunc et anno motu q
rela post decepsum
vehicere que ea in ar
tem receperat et per
eos remordenda sunt
et ad ipsos debent
redire ex quorum pos
sessione capta fuerint
nisi ex hoc ex
cambium spectens
haventur. **E**t in
quendam est uita
vehicere ex cuius dece
si feodum illud reg
entur ipsius in dote
habuerit ratione

uita sua et uerum
quoniam principior et
nores sit illius de
cui possessione do
talium furo faciem
Si uero inde ha
buerit etiam uel
per aliquem qui ip
si garantire donec
rat possessor: ipsi
etiam ueluti acce
pta remanebit.

Sociale omne
entrum pfectum uel ne
gligentiam ipsi
tum modo post con
tra quilibet posses
sorem potest rema
re. **I**n ipso tempore
fuerunt

Sed autem rem
di sunt feoda q
ue quo per inducendum
uera possidebantur
sunt impedimenta.
Consuetudo in me
moriis est ex ami
quitate approbata.

quod si quis uerem
habens ex qua habe
aliquem procederunt
quem uacuum natum
fuisse constituit sine
uia uero fuit deuse
re tecum feodium quod
marci possidebat ex
pre iure suo tempore
te quo decessit mari
to ipsi quidem ab a
lis collatio nuptiarum
remanebit. **P**ost
decessum autem eius us
post conticulum cum
alii. min. habebus
mulieris ex cuius de
cessu feodium per indu
cendum remebat ip
sum uerbi feodum
ratione suetionis.

Si uero tempore in
dictatis sunt ipse
dictum sunt super ipso
inquisitio in pent
epnotatio. **S**i uero
negatum sunt ipsum
habet natum illius

ex ipso defunata ha
buisse ameliora inq
uitur p menim ut
in quo herbo etiam
et. siue ipsius et per
eos cu uero qm uia
lens qui eius sene
nauitatem vnde
aliqua psumuntur cu
tu suspicione ab in
quisidone responden
non debent amon
si uero ei obiectum
fuit defuncta ei ne
re fuisse iporem in
quisidone modo podo
centur nra qm
in eoque etiam vnde
in quidone tempore
qua dicitur. Et si
in non sene uita
fuit sine fratre cu
qd roquiculus p in
dubitate remane
vit nisi sicut defunc
ta psumunt mō
contulisse. Et si
pbaro obiulit ad ec

clesiastica curiam
remittatur qd si
mea mens diem et
annū plenius reha
cere sue secundū p mo
dum iudicatris
obligator. Hoc
enam omnino vā
et inquisidone qm
de probacione matr
moni fuit dene
gnus. De atten
pliquo ro ul' gnus
stō etiā modo podo
facienda est. Si qd
se amonant alii
sidi afferat uel
garant si hic p te
negatur fuit ab ad
vita pte fuit et ab
qo denegato. Hoc
lato etiam fieri i
quisidones de omni
bz impeditatis i
curia ppositis ad
demendam qm
deponentiam et
ad desensionem q

querelati infirmā
dam. Excepis
tū illis quoz discu
tones ad ecclesiastū
mūltū reseruū
ut bastardia et hu
mīstori qm in foro et
christi psumuntur.
et timenter excep
to cu frato int' am
pceptus de patrone
p suorum et nobis
le que delli recipit
ut patribus inferis
pberamentū de te
De le audire oī
que fit p uocadame
num qmū agend
est. Recordatio g
in laicali curia dia
tur quedam lro a
pceptis instituta
et ab subditis genia
litez obsecrata re
citas p exp̄sum
testimonium uor
dato ea que placi

tando in curia dā su
erint sine fea us p
mittit ut seruent
Qdā enim fuit
in curia placitando.
Quedam pnci
ando. Placitando
fitne querenz occasio
ne more querelle de
ducimur. Demanda
ndo psumunt denun
tationes attornatos
et hi que sunt in
curia ut ei uocatōe
vermentur fulentū.
Recordatores aut
dicunt omnes plo
ne in curia assidentes
p quas curie recorda
tio ualeat celebrari
ut pnceps norm. ar
chiepo. ep̄. et omnes
pione dignitatē
iēi psonatū h̄tes
in ecclia cathedrali.
Abbates etiā et
prioris quentiales
barones comites

milites et omnis p[ri]ncipes iusticiarii. **N**i
ceremonies omnia et sp[iritu]o
de seruientes et ma-
gne fame homines quos
nide mercatum et pen-
dente honestas fecit
fideiagno. **O**mnes
enim huius p[ro]fessione ad re-
cordationes sunt admis-
tende nisi fama pu-
blicorum contra eos la-
borauit evidentia. **N**on
rare autem tenunt se
recordatores in aperte
illi qui nunc h[ab]ent
principi sacramentum
quod rei eis retractare in
tatem recordatione-
nos aderit aliquid al-
omitunt aliam q[ui]n
quod memoria remane-
bit. **S**unt namque re-
cordamenta eorum que
sunt in curia ad re-
quisitum. **V**itis p[ri]nci-
pis adiutoria sita
nente expissa rata

cio p[ri]ncipes recordato-
res qui p[re]sentes ad
hoc sump[er] quo recorda-
tio requiriatur affue-
runt. **C**um nocte
quod nullus potest ad
recordantum nota-
re nisi p[re]sentis fuerit ad
hoc de quo debet recorda-
tio celebrari et quod
ab una p[ri]ncipe potest
ab aliis suscipiatur.
Peros enim con-
tra quam recordantur
pertinet aut illud si
simeb[er]it aut apponit
idem qua illud sus-
cipere non debet
vel querela per quod
se remandetur. **C**um
quidam diversa recorda-
tiones genia. **O**ne
data enim p[re]sentis
principis scaupari.
Quedam aliiae.
Quedam duellis.
Quedam missionis
factis. **Q**uedam

p[ro]magni. **C**ondu-
misiōis corporis.
Quedam formicā
rōmis. **Q**uedam
mītimoniū continē.
De omni quidē
eo quod factū fuit in
mire coram alio invi-
datore debet eorum re-
cordamentū obser-
vare. **I**ndecens enī
est quod principis
solus recordantū
pareret cum eius se
per in his que ad
ipsius p[re]sentem presen-
tia mulieris mag-
no uires disertis
et prudenter, sicut
ter queri assertione
in his que in mire
pertinent clariſſis
lucat intus et sic
nolunt. **N**omini p[ri]nci-
pis obseruari ne
quis detor[et] eorum re-
cordantum eo quod
p[er] miseri faciū esse
bonum venerandum.

Et quia omne est
motu ad unius ex-
ecl[esi]is inscripti ful-
cimentum. **C**ondu-
misiōis est recordantū
tum scaupari quod
sunt d[icitu]r p[er] v[er]y. recorda-
tores ad unius qui
nulla rationabilis cā
a recordamento debant
amori. **P**ossunt
autem recordamento fa-
ciendo omnis p[ro]fessione re-
pelli que evidentiā sus-
pitione possent in m
quisitione facienda
securari. **O**ste new
qui p[re]stat recordantū
cum scimus p[ro]fessionis
nomina t[em]p[or]e quas
illud sibi requirunt fa-
ciendū. **E**t si p[er] ad
uersia illud uolunt
sustrie securari po-
tent quodūq[ue] emē-
ti suspitione nudis
repellendo. **C**ontra

aut recordantum
mille coru locu scio
nare poterit qd ad id
nominauit faciendu.
In recordatione aut si
ciendum possunt no
minari omnes qui i
saquario plenos af
finit ad id sup quo
parvus recordamen
tum. Et qd. vii. ex
concordis recordante
rum debet obseruari.
In novo duo de vii.
differerint vel se
neficiendos fecerint
vel recordatio uel
lauro & petunc pro
prietate recordantum
id qd p alia uerebat
obseruare. Cum
aut recordamentum
sunt uocanu res con
tentioris in manu
principis debet arre
stari & tandem rem
quoniam recordamen
tum sicut cunctum.

Si aut recordator
qdali aliens cunctu
recte tota summa
recordatio uicillabit
si nesciens fuit cu
rui. pdone admittit
recordantia efficiat
debet concordare.
Omnia aut q fuit
in saquario sine pla
ctando sine denun
tiando vel quocunq
alio modo dum tam
professans occasione
intuitus obser
uande summatris
debent plenitudinem
retinere. Recorda
mentu aut aliae
conditones & formu
retinet saquariu.
Ex novo que sit
p recordantem u
manu solum & unu
solum modo debet su
stineare dessecu.
Recordantum aut
duelli conditones

et formam recorda
mentor retinet p
duo & duelli revo
damentu ea sola q
ad duellum pertinet
recordantur ut du
elli uadiatio cum
nro assignatio que
re deducatio & finis
vel concordia de eo.
et olo ea que ad illu
pertinent delucidum.
Recordatio autem
uisionis feedi fieri
soler p. iiiij. milites
uel p tales personas
que n iudicid vel te
cordamento n de
ant amouii ut q
simplius enarrandum
= p. viij. plos ho
nes qui a iure nul
la ratione debent
amouii. Et hoc
sane attendendum
est in quibus i qd
de feedi ppetrate
magatur ut in b

ubus de testantia
et feedo et nacho &
lui. In nouis aut
dissatisenis et quibus
in quibus de feedi pos
sessione & n ppet
rate iniqua potest
recordantum fieri
& eas qui ad inquisi
torem sup hoo facien
dam sunt admittendi
nec n sunt mil
ites ul pte que anco
ritate habeant in
assisa recordandi.
Et ist recordatio non
est facienda nisi so
lum modo de eo qui
uisione fuit ad mon
strum in aliis ei
eo vero est recorda
tio admittenda.
Recordantum aut
uisionis corporis du
pliari he fieri aut
cu post essentias &
alias dilatones qd
norm. confiundo

et formam

parat sustinere peper-
tui sunt per iudici-
arum ex consue-
tu dine norma. quoniam
videt ut ab eo cognos-
cantur quod malum
est eligere. scilicet ne
nisi ad curiam vel
langoarem invire vel
se ordinare. super
hunc exhibere autem
cum maleficium ali-
cui persone illatum in-
decet vel cum personae
alii sicuti matrem
et puerorum impa-
riter modicalem et
insufficiem malum
vel alii persone invi-
ad recordantem co-
perentur infamis.
Huicmodi autem in-
famum post fieri
recordantur per quod
tunc recordatores mil-
la suspitione aperi-
cordantio faciendo
ammonendo et percep-

sos sibi modo eadē
bent uocari. per
quod miso precipitū
sustinuit ut nūctio lā
goris uel assignatio
cūmī ad curiam
uel contumacia in
stinentis contum
ad promum cūlū mod
mehangūl ſen qui
tens illati maleſi
ci confamur ad ſedim
nac de aliis dicitis
uel facio in hui u
lloibz est recorda
no ſuſtimenda.
Recordantem aut
ſecuratōnō ſit cū
aliquis acuſatur
quod diuinitū noſeman
ne ſecurantur cul
pe modis exigenti
bz contradicte hoc id
ipſo prentē denegat
ur. Et hoc recordan
mentū hab fieri potest
tot recordatores quod
ad ſecuratōnē

alicuius criminis
in assistia requirunt.
Qd admittit p*ro*
f*undat* recordato
res et ini*ti* recordam
tum assistiam non re
quirat cum fore
ratio de qua illud
notatum est assistiam
non requirat. **O**sc
cordantium autem in
dieu in criminali
b*re* quibus puniuntur
in modo p*ro*notato
de forei*re*ntione pa
ris est facientur ut
de iure*s* criminis
for*re* et de pleniorum
b*re* e*re* et de eis etiam
qui in presumpta
iusticia*s* suffici
ente recordator*s* et
p*ro*via assistente en
trata sua confessi
sunt. **R**ecordam

tum aut̄ attornato
ns etiam curia fac-
te fieri ut cū alijs
Appris corporis in
ualitudine exp̄l̄us
req̄uisito iusticiatio
ut ad eum accedit
nante adūsario et
recordator debita q̄
eitate uidelicet r̄ij.
admissi in eos p̄fē-
tia sūmū constituto
attornatū ut p̄ eos
si neccesse sit possit
attorenatio recordari.
Clēc tñ ex illa ac-
trenatōne potest a
hqd nocti recordam-
tum nisi solū modo
de attorenatōne s̄ta
et circumstantiis ei-
dem. **R**ecordamē
tum aut̄ p̄fīnagri
sit de hys que p̄met
ad p̄fīnagru nō de
pagis 3 placitis et
iudicis 3 bannus
p̄mentib; ad pas-

nagnum. et in par-
nagio factis dum
tū pashagium ad
cerū diem = locum
debite fuit p̄bant.
Et potest h̄o re-
cordantum fieri p̄
vij. debitos recordan-
tores q̄ recordamen-
tum fieri potest p̄
scrutentis recordatō
forestarū cum alij
ris militibz nulla
evidenti ratione ins-
peros seu upban-
dos. Et in his se-
cundum ch̄as di-
ñiarum forestarū
q̄sidentes solen-
dūt mode recordan-
to fieri = teneri.
Recordantū de ma-
ritagio sō nō fieri p̄
eos quoseip̄ qui p̄
sentes fūnt ad ma-
ritagium celebrant
neq; aliquis eoz po-
tē a recordantō re-

pelli n̄ p̄fidie manu-
la p̄vōce fūnt in-
famatus. Utq; au-
tem p̄s h̄i recordan-
toz potest nominare
tam pentes etiam
qm̄ amnes. Sedo
aut̄ recordantum
de maritagio et co-
ditōnibz meo appo-
sitō solum modo
est obseruandū.
Et hoc recordantū
nō fieri int̄ eos qui
conditiones in ma-
ritagio apostolas se-
adimplere = tenere
sunt obseruare p̄mi-
serunt. Multus
nō cūcūp̄ s̄xū
fūnt p̄ recordantū
tam maritagia po-
test s̄eodū in marit-
agio antecessori
suo renditū veni-
care iusus enī qui u-
lo tōndit us̄ herre-
des. Heredes enī

maritantiūq; nō
tenent p̄sē p̄m
dāntū de mari-
tagio cont̄ eos rela-
mato: p̄ suor̄ s̄o an-
tcessor̄. Possesso-
res aut̄ s̄eodi sibi ul-
antecessoribz suis i
maritagio tractū
possunt h̄ic mari-
tagi recordantū
ad defensionē enī
dem ius ius acceſs il-
lus = heres eoz il-
lum requirantes.
Tunc ploras aut̄
conditiones mari-
tagi intentos de ei-
tenendis in adm̄
plendis debet p̄la-
veri recordantū
si ab aliqua p̄tū
requirat. Int̄
ez siquid successo-
res ad defensionē
polidentis obser-
vatur. nec tū ad
reclamatōrem eoz

rentis exhibetur.
Sebit aut̄ om̄s p̄sō
ne que ad maritagū
celebrantū affie-
vunt possunt ad re-
dāmentū nominari
duodenariū tamen
nūm non dī eaz ex-
cedere multitudō. S;
fide digniores = m̄
suspiciā infim p̄dī
debunt nūm reser-
vare alii p̄vij. pos-
sit fieri recordantū
tū ab utq; p̄te noua-
tos debet iustificari
facie submouit = mi-
nis suspicōs usq; ad
dīm nūm in recorda-
mento vennit = sep-
tem eoz recordantū
facie obseruari.

Et in hoc recordantō
neq; amor neq; pa-
rentela potest s̄o-
nari cum amici et
pentes ad talem co-
tractū debent p̄no

tari. Unnocietate
manifeste sunt ab
omni lege sacramen-
taria repellende.
Sicut nemo quod li-
cer mulieres in illa
legum psepharum
audiri debant et
stimentum exhiben-
tes nec et eis re-
pe debent sacramen-
tum in recordamen-
tum tuum martyrum
andium et emolum
ali omnes tam pen-
tes quam externe re-
pulsi sunt illis quos
impus diximus repel-
lentes. Si autem hoc
recordamentum per non
suspectas personas
plene poterit et
lebrari sine colli-
guntur et alii quod
aliqua affinitate
querelantibus inhe-
rentur adimpleri.

De legibus pbaris et

Esit autem monitionis
quedam lex que
pbaria sine moni-
toria in laicali
curia miscipatur
per quam quis pbarare
in curia moratur quod
mentit. Hoc autem
lex quinque per sacramen-
tum solius pban-
tis quinque per sacramen-
ta domini quinque cenu-
quinq; quinque quinque hoc
quinq; vii. reportatur
in curia laicali.

Per sacramentum uni-
ficis scilicet in mea
tibz et comitacioni
bz de quibz constitu-
ta requirent a reli-
qui in eis utrue li-
bertate. Hoc cum
acquirentur res ue-
rita non credatur
et sua per suum solum
sacramentum ipsam
et suam pbarare po-
tit. Similiter q-

de una curie essent
aut per suum solum
sacramentum vel ei
qui ex omnibus dicit quod
erit in clausone pbar
ad usum suum ex omnibus
probare poterit et
salvum. Per sacramen-
ta autem clausorum sit
lex hec: ut in esso-
muis de infirmita-
te residenti salvani
dis in quibus essent
latorem et suum res-
tem si pbar ad usum ma-
luit suum ex omnibus p-
barare poterit et salvum.

Similiter si quis
garantum vocauerit in
curia cum ei pceptum
fuit ut ipm ad diem sibi habeat
assignatum cum in
tim require se can-
secutus quod ei non regi
sunt ipso cum teste
suo concordium as-
serente habeat per

bariam per sacramentum
suum et sui testis que
peluerit facere poterit
probare poterit. Per cum
autem sacramenta sit quod
censetur quod contineat
aliquem suum secundum a p-
ad usum denegandum pro-
bare copellitur ubi
gen. Vendidisti
michi pcam. Et de
naturae cor habuisti pe-
to pcam. Sensus ab
altero enim est et por-
cum et tradidit quod
parus suum est pbarare.

Hoc probaria per
actus et aliorum duorum
sacramento poterit et
lebrari. Unde scien-
dum quod pbaria se
per hunc fieri ad suum
factum pbandum. Quis
ratisma nemo ad secundum
suum denegandum ne-
mo enim tanquam ac-
tor ad alienum secundum
pbandum de admitti

nei distractandū et
sic manifestū est ex
pōris in quib; pba
ria et distractia hāc
fieri et in quib; n̄
p̄ quicq; aut hom̄
sacramenta. quoc
enīcūq; aliquis ad
mino causatur ip
sum id qd̄ debet u
p̄ficiūs r̄bi grā.

Non. debuit fieri id
deve. p̄x. denar. quos
debebat p̄t nero ad
īsa assidente se redi
ditisse huius probaria
fit p̄ se quātū et fa
ciens probariam dī
primū urare in hac
forma. **D**hoc audi
ant omnes qd̄ eo p̄fai
m. s. dñō meo. exco
denar. quos ei debe
dam sic me dī adm
uet p̄ sacrosā. **S**ed
cūd aut mirabit i
hac forma. **D**e la
cumento qd̄ s. facit

salūtē sent sacramē
tum sic me dī adou
uet p̄ sacrosā. **E**t
ali omnes simili
modo urare debent
et ad sacramentum
faciendū accordere de
bet non uocati ne
rati sed p̄ se offerē
se. Et hic mod' obser
vandus est in omni
probaria et distractia
in accōne simplici.

Simplex aut dicit
actio uel q̄rela in q
res ualorem. v. sol.
non excedens q̄ntu
rem requiritur ul
= dñm qua de simpli
ciuria ligatur.

Notandum siquid
qd̄ etiam p̄baria et
distractia versus p̄x
p̄ tūm p̄sonarū sa
cumentū exhibetur.

Crederis aut dñm
carie p̄ eius bastines
sue iusticiarios at

toeatos p̄ sacraumen
tum. **C**umq; p̄so
narum hāt fieri p
etiaū ūlus omnes in
sticario p̄ncipis dū
tū agant in q̄rela ad
p̄ncipem p̄tente
uel in officio deduci
ta. **S**i em̄ agant
querelam ad seip̄s
ponentem q̄ntum
ad hoc erunt pares
et ipsis tanq; p̄b;
erit credendū in can
sis possessionab; si
p̄fici. **I**n p̄sonali
te nero debuit h̄bi m̄
q̄m sup̄iores eo quod
eoz p̄ione posunt
alii ad internum p̄n
cipis exercendū. **S**i
aut quis cont̄ hom
inem suū placet
in p̄ncipis = curia
q̄ntum ad hoc h̄bū
tur tanq; p̄o. et
si ip̄m probariam
n̄ distractiā cont̄ do

manū ibidē m̄re qui
gerit ipsa p̄ tā sacra
menta p̄t adm
p̄le. **P**ro vi. new
hominiū sacramenta
sit iec probaria cum
dī. hom̄ exigitur sa
cumentū ad hoc quod
probetur intentio p
tatoris ut contingit
in probatōnib; etatū
in quib; necandū est
qd̄ nullus in etatis sue
probationē ad sacramen
tum recipit sed p̄tū
et matrē p̄ pentes p
illi omni qm de natō
ne eius p̄ tempore in
trutatis h̄re noticiā
plenum dñm corū
ip̄s infamia nō labo
ret. **S**ed nero pat̄
m̄ p̄ matrē nō fue
rent nec pentes p̄ in
cinos fieri p̄t dū
tū ad hoo ali nō uale
ant intelle. **D**e dis
tractia. v. m̄.

Discrepantia est autem quedam lex in norma constituta. per quam in simplicioribus velis insentius semper a predicta et obicitur se non fecisse dedit. **E**t si hoc per peccatum aliquisque persumitur sicut melius intat. **D**iscrepantia de sed quod ei obicitur concorditer inservit. **C**unde est homo discutiat id quod promovetur ab adiutorio id est a ratione. i. demoni. ex ea ratione sine ratio ne et sic per discrepantiam irritat quod contumeliam proponit adiutorio. **Q**uedam vero discrepantia habet fieri per sacramentum discrepantem cum testi cum sacramentis. **E**t huius discrepantiae fieri contumeliam patens.

enim sunt enim unius alii non subdatur hominaggio donatione vel animacione. **H**ominaggio ut homo subdatur deo suo cui fecerit hominagium. **D**onatione ut homo subdatur ipso domini sui et eius primogenito. **T**otum etiam omnes post natu ratione animalium subduntur annuitato et eius primogenito et iuxta et memoria ipsorum antenatorum sententiam de spiritu querela et facient discordiam per sacramentum quinque personarum. **N**on id per eos tamen finit in superiori curia discimus nisi facient per causam dum plenarium tamquam patres. **A**ccordans etiam est quod multus in causa

sua teste indiget sed enim quod accusatur. **C**ox enim sola omni curie in eis que ad ipsius plementum sufficiunt ad accusatorem subditorum. **C**ontra autem senescalum vel capitales balliuos plementum in eis que ad pmentum pertinet us ad ploras vocari quoniam iusticiarios fit discrepantia per vi. hominem sacramenta. **C**ontra bedellios et alios iusticiarios inferiores fit discrepantia in querelis que ad eorum plementum ostendit per quinque personas sacramenta. **S**e nescialis autem est solebat in noscum quoniam iusticiarius a pmento per normam destinatus ad ea corrigenda quod plauillios immis

sufficient erant secundum vel nisi iuste et ad iniurias plenitudinem in gulis exhibendum quoniam pmentis impetrabat iudicabat et osernabat ad statum pmentum iustificabat maleficos et insip opprimebat et iuris ordine faciebat in omnibus observari. **N**on autem est sub qua forma fieri debet huius ostendit me signis ostendit est currendi sciend et etiam discrepantia aut est de obligacione facta aut de iniuria alieni psonae illata aut extangessione alieni ad eum obsecrationem tenetur. **D**iscrepantia. **O**bligacione facta sic fit discrepantia. **D**edi et quinque sol facienda

qm̄ de m̄ facere obli-
gasti. **A**lt̄o new
negante qd̄ ad hoc
m̄nq̄ se obligavit
qd̄ p̄t̄m̄ est dñm̄
nare lex nadianda
est s̄ t̄m̄n̄s faci-
endi causa p̄t̄b; as-
signanda. **S**imiliter
indebetur s̄ p̄t̄m̄ a-
gendū est. **E**go p̄
stām̄ t̄ q̄nq̄ solādōs
q̄nos te m̄n̄m̄ ad p̄s-
cha redd̄e p̄missi. **A**lto
new hoc negant
de lex similitudinā
da est. **S**imiliter
est itaq̄ ḡn̄at̄ qd̄
quoc̄ens h̄m̄ querela
m̄t̄ part̄s advenit
ancor̄ testem̄ h̄c te-
netur vel decidet a
querela. **C**ad min-
ria m̄ata sic sit dñm̄
nua. **T**u penitish
me de palma in fa-
cie qd̄ m̄ p̄t̄ulatio
emendari. **P**ro hoc

negante dissimilia
recomienda est. **S**e
c̄n̄ḡatione sic sit
dissimilia. **E**go q̄
t̄ ent̄ p̄p̄t̄l̄us ar-
r̄enatus t̄ p̄cept̄ ut
moneta dñi mei die
matris int̄cessos ad
hoc que t̄ obicit gen-
tū. **A**lt̄o new de
negante se h̄ano s̄b
monēdem habuisse
et recomienda t̄ in
h̄is enīb; p̄baria
lex potest freq̄nter
enēire. **M**it̄ sub mo-
nēdem concessa di-
cat se ad locum̄ et
diem assūm̄e qd̄ p̄
atus est p̄barie em̄
p̄baria recipienda
est t̄ ad diem facien-
da. **D**e lege appa-

Dante illa qm̄ ap-
parentē dñr̄ q̄r̄
agendū est c̄m̄ q̄r̄
la m̄ h̄inc modū

deluenda est in 9
centōne fodoi. **S**e
ego queritur de p̄.
qui m̄n̄m̄ differt
at qd̄am̄ fodoi a
p̄nd̄ cr̄q̄len̄. qd̄ pa-
ter vel aūnc̄l̄ em̄
sum heres p̄p̄t̄l̄
q̄p̄d̄ pacis post ad
vñamentū regis
&c. pacifice posse
dit̄ t̄ faciūt̄ eur-
satina h̄abuerit.
inducit̄ unū vel
fūnt̄ m̄t̄ ordi ūl̄
alioz̄ fr̄actū quos
d̄m̄ iuste consuevit.
in quo m̄s nullū t̄
contra me. **T**este
hoc ēē newū asser-
te t̄ dicente hoc in-
di t̄ audiū t̄ p̄t̄
sum p̄barie ad eligan-
dū curie. **S**er-
notand̄ est qd̄ fac-
ta submontē
die t̄ t̄m̄no assig-
natis p̄t̄b; ad pla-

ctandū si querelat̄
diffuerit p̄ catalū
iusticiandū est quo
usep̄ plegui sufficien-
tes h̄eantur opendi
ad curiam̄ t̄ defēm̄
p̄t̄ debito em̄dām̄
di. **S**i new ad loco
t̄m̄n̄. vi. dier̄ spa-
ciūr̄ continentē
uenire neglexerit se
odum contētōnes
obonoz̄ defēm̄um̄
negligentiam̄ in ma-
nu p̄ncipis attē-
tur. Ita quod defici-
ens ab opatōne in
fodo s̄ om̄n̄i fr̄ue-
rūl̄
Si new ad fein̄ ad-
dam̄ venire contēp-
serit attētis t̄ no-
tatio ip̄is trib̄e cur-
rentib; defēctib; t̄
ra seu fodoi in ma-
nu p̄ncipis t̄ iudici-
um assūt̄ capiatur.
et in audiētia p̄

relinet ipsam capti-
vem per subiunctio-
nem balliuue de-
nuntetur et dnoib;
menis vel tribz et
datur custodienda.
Ipsam autem tam
in manu p. xl. dies
sic detenta usq; ad
quartam assisiā tē
aperte. nū. assisiā
defectū fera uideri
in manu pncipis et
indictū assisiā pō
piat et iussionem co-
ram uisoriis in ma-
nu pncipis resu-
tur. Neq; post istam
iussionē et facta resu-
ptōm debet feredū
a manu pncipis ex-
mitti quousq; que-
la sunt emittata.
Consione autem faci-
t ea relīp̄tā ad illū.
assisiās debet defia-
ens uocari ut ueniat
at supusio sensu

vul et uirginitas
et ei delect deficiet
assisia cum pessim
querelle publice de-
clarari. In qua-
ra uero assisiā post
iussionem fēam ip-
soq; desidente usq;
ad nonam expecta-
do infra qm horam
si etiam pugiles
curie se non plement
et deficiens pō
haberentur si ipē
nō uenit ei deficere
emendet et ad in-
stantiā totius pessi-
mū querelle pīt
factus fuit uenit.
Et sic p. iudici-
um assisiā causim
qm deficiens habe-
bat in foedo quele
tradetur penitus
queleti. In huius
uero queleta intue-
ntur possunt nū.
assisiā anq; fuit

dum uissū fuit p
multū. Si uero
tres fecerit assisiās
in receptōne fēe di-
pīpī p. iudiciū qd
exonera corp' inde
atetur cui modis in
sionis in capitō de-
iussionib; supīmo
est ostēnsus. Post
hee autem quartam
de uia curie potest
facere assisiā.
Contra si unam pma-
riū fecerit qntam fa-
cere potest exoniam
semp enim in tāe
receptōne assisiā
exonera corp' uidi
p. iudiciū pīpī
dum est neq; exoniam
de morbo residenti
ipso usq; potest se
qui nō erā de uia
curie in una eadē
q; queleta. Si uero
post captiōne fuit
diāiquam tū m
matius accesserit

sa fuit tam suam
requisiēt eam p
pleg. habet. Unde
notanda est qd si eā
ante assisiā emittā
a iusticiario repri-
scerit et in assisiā ei
reddita fuit ad alia
assisiam reportabit.
Si uero eam ante
assisiam nō requisi-
erit sed in assisiā ei
reddita p. pleg. s. in
eodem assisiā con-
sum adiūtam tene-
bitur de eadem fando
rendere. Et sic re-
quisitio penit. sol
pīpīt tērminū
evidēti qm uocat pe-
nit. negligētia re-
quiriendi. At nō no-
tandum est qd cum eis
assisiā de morbo re-
sidenti in hī. uela
sienā hānt si post
pīmam ul' fēam ex-
oniam accesserit.

ad curiam vel deſſi-
ciens fuit tam et
ſoniam de eadem moe-
bo facere non potuit.
Cum enī pma
elſonia ſea de moe-
bo residentia fuit alie-
due de eodem moebo
ſine interrupcione ſe-
qui debunt. **E**x
onita autē dama cu-
rie poſt uel ante
ſerua potuit ſacram ex-
equias uotaria
rem. **S**i autē ſcis
equas omib; ad
cūdam exercitū
hacce omnes ſu-
os elſoniates eſſ-
etate reſiliſt debet ha-
bere et ſi p; adūla
nequifero qd misce-
ſaluentur elſoniæ
principes debet iuſti-
tiaſis p; conatu ut
ſinguli ſalues exom-
as. **I**uero ſan-
cte, nullam ſend

curia mississe ex
nam tunc de omnib;
timis in quib; se
cet se exoniari pro
deficienti d; reputa
ri et emendare in
continenti. Et omnes
exonatores cum
testib; eoz et pleg.
genunt emendare.
tenebuntur ob agos
maliciam et deriso
rem curie manife
stam. Hyle tñ exo
natus post hec omnes
suis facere poterit
essonias cumq; in
missam fecisset en
tiundem. Apud
autem factis posten
ac rerepris eas se se
cille cum negare
curia non poterit.
Rorando si quis
qd omnes potes ex
onatores tñ alia
fit essonia debuit
ad illam personalit

et quod cum multis habundat
et quod sibi videtur sufficiere
ad remedium. Accidit etiam ut
in aliis medicamentis certe
supponatur et quod non in illis
est. Tamen in medicamentis
dissimiliis et apollinariorum remedium
supponatur quod videtur sufficiere
ad remedium. Tamen in
medicamentis non certe ut
rursum. Quodcumque cogitatur
est in de medicamentis per se
sufficiens. Tamen in aliis
remediorum apponitur quia
sufficiens que ad medicamenta
sunt in corporibus per se
non sufficiunt. Hoc est am
plius. Unde fieri quod per
medicamenta per se praeveni
videtur non possit. Namque hinc
videtur esse medicamenta quod con
ducere possunt certe. Tamen in
alio per se possunt quod
conducere possunt non videtur
esse et aliis. Contra se cab
bus tunc conseruare hinc
supponatur. Quod de proposito
explicatur. In medicamentis fact
erunt non videtur praevenire
per se. Non enim per se
alio. Quod enim gener
e. Per se medicamenta sunt in
corporibus cogitatur ut
de aliis praevenire. Atque
tunc videtur quod de ce
reto in genere est in
sufficiens ut per se
cubatur. Tunc cogitatur
per se medicamenta. Apud alios
supponatur hinc etiam ut
per se. Non enim per se
de aliis. Porro enim in
corporibus habeat natus
tunc videtur per se videtur
cubatur. Tunc cogitatur
quod enim legum interpres

seruicio et quædam partit in eis habebit ipsorum pertinente salvo maxime bono usq[ue] ad hanc
eum et hanc meam domini rem si omnia habeat gloriam ipsi ut nata ut per dicens dominus et apud eum anima et sa-
bia probatae profectioem pugnabit illi ut innumeris rebus deinceps dicimus domino d[omi]no c[on]f[ide]o

decreto numero 10166 de 1999

caro de domino iudeo - *Postea meditasse iudeus ac confessus est - dico nunc te
exponere quoniam regnatur vestrum uero uolum et ostendit te ostensum capitulo p. Et
deinceps iste deinde de fide iudeus ualuit ac proficit ut de te uero - me in dignitate mea uincere
et libet - tamen iudeus ac abbas eius de peccatis sui post - eum etiam legem regnare
et obstat iudeus - deinde et propositus regnatur super me et ex capitulo p. Et
memorans prophetam Iacobum uero in deo remanente liberum - ubi - deus*

reverentiam exercuisse necritio illud tamdem inducere oportere nesciuntur.
p. dei gratia calix loco balamus modicum amittere ab eo rege constitutus Gallicantus
et se patrem ad uolumen illius in silicium uolare regis magistratus ille precepit et
ex hoc magistratus corripuit uictoriam per rectas aleas apparet ad uocandum p. dei
hunc patrem sibi patre hancem fratre uicem hunc uigilantes p. deo ex spolia
sacerdotum ducimus ut sacerdotem potestus cuiuslibet uocem q. super gloriam
notre quam ducimus in uero et placuisse q. deo nos metuere per fortitudinem hostium
uictoriam in uictus ipsiusmodi ministrorum deinde vestitus ut si quis respugnare quod
et decimus uero p. dei non sit fini pacem perficiat ut in uocem quod id est fieri. ita
illud sicut ipso impedit dñe uita poeta maiorum interdicas omnia heros uictorii neden
cos sicut ipso in uocem metuere in m. nominis illudque interdicas capite uictum
p. dei gratia regis calix adhibitus Gallicantus et in hoc sermone primus e p. deo quod
uolentes malo pacem perpetuam operemur. Illo deo deinceps reges et p. deo ut ipso
nunc pacem et concordiam meam dñe p. deo sibi superstitio ut primus et rebellis ad nostrum
dominum inimicus tunc de holme et uictor ut erit in iustitia regnante nobilium
et honestorum quod meo ut monachus ut omnes comes uictores quo u. sibi parit in
sua capitulo si istud sufficeret sed alio modo aliud bona dilectio et confusione reges
concedendo gentes et poteris sapientie milles et opes combinando quod est in re p. deo et ne
desertum uicto sapientes libe deo ut dimicemus pacem in p. deo et efficiemus
liberum qui p. deo nobis mandamus acq. p. deo regnum quod resiliens deo en. emide pax
mea ut apq. concordia regni mei et in uita plena est huius complicitus
ut negant mea misericordia mea negant libum bonorum ut consilium ei. dominum
et deo et deo librum habe nobis uechi et p. deo
suo in domino dono. b. servum ap. g. monachus alios humilians Gallicantus in eo uirgo
superioris mentis et clavis con calix rector regnum familiam q. in id bene
ficius uictor ut in uictus uocem p. deo et euangelum in p. deo p. deo et dñe
p. deo regnum p. deo p. deo in uictus uocem in p. deo uocem super
ceteris q. p. deo memoratis regnum est uictus p. deo et in id sub ordine
mibus p. deo regnum huius uictor ut p. deo uictus uocem effectus operemur
et ipsi ut confirmari uocem in uictus uocem impendamus modo ponamus quod
ceteris uictor ut p. deo ut p. deo q. p. deo de illo dñe et b. c. et p. deo
p. deo uictor ut p. deo exodus et p. deo regnum p. deo regnum uictor ut
p. deo agnus dñe uictor ut p. deo regnum p. deo regnum p. deo regnum uictor ut
p. deo regnum
p. deo regnum p. deo regnum p. deo regnum p. deo regnum p. deo regnum p. deo regnum
p. deo regnum p. deo regnum p. deo regnum p. deo regnum p. deo regnum p. deo regnum
p. deo regnum p. deo regnum p. deo regnum p. deo regnum p. deo regnum p. deo regnum

Cu me demandes
Que est Justice &
que est droit. **L**alois
estrete dit. **J**ustice
est violence ferme et
perdurale qui ret a
chascun badouiture.
Lalois estrete dit
droit est dis de justice
et est ays debien et de
leauve. **D**roit est aye
les empuseurs ma-
nieres. **E**n une
maniere est droit ape-
les ce q' est tous iors
l'ame cose et loial.
siontue le droit natu-
rel. **E**n meant
maniere est droit ape-
les ce q' est profitable
chaste & une cite acous
du apusseures sicon
me l'drois citonens.
Lidrois sans preus
est autre apelis en la

Cite. **c**ar leu dit que li p
nos dit **s**aint droit neis
quunt li uige maleniet.
car leu ne regarde pas
ace que li prouost neis
ace qui l'on faure. **C**u
autre maniere poons
nos a peter droit le leu
ou li droit e ses. **S**aint
partout la ou li preus
establit adire droit
saint leuaire a ses an-
cetteurs. **C**illeus est
apeles droit.
Gens de droit e con-
noissance des choses
deunes & des humaines
& est sience de droit et
de ior.
Lalois estrete dit
Cil q' contiuenit in-
sice dounent auoir la
connoissance de bne de
leauve et dounent de p-
ter ledroit delior. & doi-
uent uoloir tous fere
buenis non pris iant
selement par poorde
paume. Mes par a
mouement mens de lors

zdonment amer philo
sophie femme & nonme
funte. Li redoname
ment de droit fait au
ture honestement.
garder son degreuer
autrui. Rendre adas
am sadwture. **D**rois a deus pnes. Ia
mune et iapance.
I glois eserte dnt. Ia
muns drois apai
nent aleter de lengte
de rome. **L**ipri
ues drois est qui apai
nent aleter de chas
cum homine. **C**api
tules drois e concueles
de iii. parties. ce est
assuoir des naturels
gmandens. De ces
ans drois gens. & des
ctoiens.

Mois eserte par
dt. **D**rois fait
naturels es
cil q nature enseigna
a toutes bestes. **C**es
drois nez pas pass
tant seulement alunem

lignage. Ans e con
muns aventes bestes
q nescient en latir. en
latre enkamer. **D**e
ces. illi. drois descent
la conuictions de mal
le & desemele si nos
apelons mariage.

De celun droit uem.
liengedement des en
fins.

Idrois nan n're q
toutes gres gres
dement juelment q fure
establi s'la deune po
uerance. soi tous nos
ferm. & ne pue ent
egz mme.

Mois eserte
du. **D**rois
du gres e al que res
naturels estableq
tre tous homes & gar
des deus. **C**et en
apres drois ans gres
poce q toutes gres vct
de cel droit. & se dessier
del droit naturel. **O**n
li naturels e minns
a toutes bestes. Et al

ans gens e minns
a humain lignage.
tant seulement. Si
coume ce que n'vo
ons relegies envers
deu. Et que nos obe
illons ans ptes. &
que nos boitons &
riere s'ice & rox. Et
de cest droit auent q
ce q castiss fait pour
ganandir son crat'e
dt q illeser p'ront.
Et porce q nature
establi entre nos.
lignage. il sensur q
il messt qui fet mal
a l'oume.

Idrois aux gens
est commis a
tout humain lignage
Quar les gens esta
blirent leur droit p
lusage qui le requie
rott & phumains be
soing. car betailles
nasquirent. Chen
lions mordirent et
serudge qui sont
comme audroit na

turel. **C**or au contraire
ment n'avoient tut
li oume franc & ledrot
naturel. Et les gens fu
rent de pnes. Li reau
me fet. les seigneries
deusees. L'cheinphob
ne. Et chiflement fet.
t pnes q n're li mat
chie ont este establi
par le droit aux gens.
si come achas. v'nes.
leages. co'ductions. Co
paingnes. chose baillie
engarde. pt. Et phi
seur autre q ne puc
entre nombre.

Mois t're est
eserte dit.
Li drois que
chascuns pueples es
tablit e apres auctor
dont li pueples e. Et
e apelles li drois ctio
source q'il e apres aca
cile. Si coume drois ctio
iens d'athenes. ledrot
creom aux rommans.
Drois ctioiens
a chascune cite

Lestablis feulent souuent
estre inue. Qui par lassé
tement au pueple ou p
l'autre loi q̄ plus ē fete
Ldrois citoyens ē qui
del tout ne se depart
del droit naturel. ne dece
lin ans gens ne del tout
ne si discord. Quant n̄
moistors donc ancime chose.
ou sous treons del co
muni droit. nos fesōs appre
droit ce ē droit citoyen.
Ldrois citoyens ē de
villes en ii. pnes
en droit eschr. & en droit
non eschr. **L**ois parole de droit
escrite dit. eschr.
rois eschr. est lois.
Le estableissement au pue
ple. le conseil au senat. li
plesirs aux princes. li ba
nissement aux prenos. Et
les responsies aux sages
hommes. **L**ois en ce role que
q̄ rois li est lois.
pueples de roume est
establist. Quant uns

Lsenateurs ou mhaban
hs lor demande conseil
de la chose. **L**ois est comuns co
mandemens. Conseil
de sages hommes. Com
mandemens de mea fes q̄ som
pet. ou de gre ou pigno
rance. Comuns prou
messe de la chose commu
ne. La uerm de la loi est
tele. Comander. dessen
dre. Otorier. Pimir.
Lestablissemens au pue
ple ē ce q̄ li menus. Au pue
ples estamens empue
blissoit q̄st cil q̄ au pue
ple ent auctine poete fut
est. Si comme li congre
table demandoient conseil
dancime chose. Entre
loi & estableissement au
pueple aret differe q̄
lois ē fete par tous les
citoyens de la cite. si q̄ li
senator & l'autre li ho
nore sont contenti.
Lestablissemens au
menut pueple sont fet

Lsans les senateurs. et
sans les autres sibonnes
conseils. **L**establissemens au pue
ple au senat. le que est li
e et al q̄ li senats omide
ou establist. **L**ois au se
nate pour que li nar
pueples de roume estor
screus que il seroit
gries chose a assablier
le tout ensemble pour
confremet une loi. il
leur sembla q̄ ce seroit
bien q̄ leu demandant
conseil du senat portot
le pueple. **L**ois au pue
ple ē que des consti
tutions non obesent
au prince a force d'asse
de loi. Pource men
q̄ li pueples li otroia ē
la loi roial q̄ fu fete de
l'epire tout le congre
table & tout la poete q̄
il auoient & le mestre
seur lui & en lui. Il
est donc certainne chose
q̄ quant que li empere
res establist p letres
& tout ce q̄ il uige en

autre cause. **L**oit tout ce
q̄ il commanda par bannisse
ment ē lois. & ces choses soi
apelees estableissenit.
DEs estableissement lib
sour psonel. & h autre
general. **L**i psonel s̄ q̄
ne s̄ pas ier en esampie
parce q̄ h prince venet.
Quatre il otroie auctine
chose a ducum por lade ferre
oud h enmont pame ou il
sejunt a autum. Heli esta
blissement nesfent forw
alapone por quoi il s̄ fet.
L'general estableissement
s̄ garde de tous
h miedemands q̄ ē to
stitution & dont ele ē
date. & q̄ puet fete consti
tution & q̄le ē la mane de fete co
stitution & quel tenu ele a.
& comment constitution ē a
benu. & q̄st constitutions
comme adestrandre. & q̄le
ē la pame de ceus q̄ ne la
gardent.

Lois de ce dit. constitutions
ē drois eschr. - Consti
tutions ē date. Autres chose

comme communs establissemens.

A postorles o seſſtre regis empereur li rois leur borons. li paſſe o leur coſſilliers. li prelat o lor chanoines pueſt faire conſtitutions. li le gan pueſt faire conſtitution li capſ chapitres d'une eglise. li borois d'ime me. ou d'un chasteſ. ou d'un boute. ou d'ime ville pueſt faire conſtitution et choſer li apnenet des onalors.

I conciles pro gres uſſax. li ſcens aus enuesques. li preuost. li pueſt de roome o nult cil a q̄ li emperere li roi ou li prince lontroient pueſt faire conſtitutions.

Acuse de faire conſtitution ou establissemēt ē q̄ li mauuies aperis ſont refrenes ſous les rrules de droit. Et q̄ li humain hardelement ſont refrenes q̄ li innocent ſouent pſſeur entre les mauuies.

Conſtitutions a militus. Et toutes conſtitutions ou ele conſide q̄ li estableſſement ſoit garde ou le deffet ou le o troie ou le paſſant. Li conſeill q̄ ſe trouue endroit a paruenet auolement. o ne me aſſore. Et porc n'eſt pas auome liens mēches. Quar il eſt otenus ſous le mēche q̄ o troie. Mai q̄ oſſeille o troie aſſes.

I prenneſt conſtitution ē abatue pia derre mere. I aſſot ce q̄ la derremiere ne face mille de mētion de la prenaere. I aſſot ce q̄ li autremet o leſſes q̄ ſe enpetrecas li poſtole ou au poine ne ſe pas abatues par les derremieres. Je la derremiere ne font ni en des premières. Et la reſon de la diſſiſte eſt porc q̄ es lois o es conſtitutions ē drois otenus car nult li droit ſe el pia

car des premières leſſes au poſtole ou au poine.

Et la poſtole ou au poine. Et porc q̄ ſe au poine ſe iſterremiere loi porc q̄ li laſſet deſcent. o porc q̄ li ſouement de la premiēre. la premiēre eſt obaſie. Des leſſes q̄ ſe en petrecas li poſtole ou au poine ſe otenu ſet. o auoir en me morce lors leſſes o garder ſoi de pechier en mille chose a partient plus adente q̄ a humaine. Et pourra len per poſtron q̄ ſe ſouegne li poſtole ou au poine. des premiers leſſes q̄ ſe au poine les ſecondes. Et ce eſt en ge et premier. o li derremiere ſelon leſſes. o n pas ſelon le ordre de les artiſſes. Car talors eſt ce dit len ne doit pas prie dire garde alſordre de les artiſſes. Talors eſcritte dit. Conſtitutions conſeradeſſtandre apres les li mors. q̄ ele ſe pueſt prie dire. o de uer cel res mis prie dire. Et leſſes q̄ ſe au poine.

Ret al q̄ ne laſſent. Et comment neoir de ia poine acens q̄ ne garde les conſtitutions ou leſſes au poine. Endon ſi li ſe au poine neles o il doit eſtre repas de negligenſe. o q̄ li ſe au poine ne garde il doit eſtre repas de ſolhardement. Et ſe au poine ne le ſe garder endespit de le glise de ronme. li ſe heſſes. o ſoit eſtre ſemis ſauves les autres paſſamens q̄ ſe au poine par les drois o par les lors acens q̄ ne les guardeur pas.

Et al q̄ pueſt ſe conſtitutions les pueſt eſpondre. o autresi eſt il de conſume. Et celi expositiōn eſt general o neſſe faire mes ele ne doit pas eſtre porc ſi li ſe la poine droit q̄ neſſe pas enſtra. li mesſe pueſt eſpondre conſtitutions la ſoit ce q̄ ſe neſſe expositiōn ne ſoit pas neſſe faire. car len ne doit pas uigier par les paroles a

nul mestre. **A**unges le espont la soit ce que cest expositions son necessere et que elle doie estre escripte. Ne pour qnt ele nest pas general q la chose qe nglie contre les vns ne nunt pas aux autres. Aucune fois espose le mndres je man demet au gre ingneur.

Les letres dres par le apostole des letres ou celles au prince auquel ont force de constitution ce qnt accus ad eis qd' orroies. Les letres al apostole ou on prie qd' l' mandement q il soit a la requeste d'autrui. Ou par leur appres monumens. Ou p le commandement accus qnes pas p'sent. Ou pce qd' qd' p'sent leur font entedre. Ou pce q ien demande a selli. Ou qnt aucune chose est mandee ou orroie auqun ou a autrui. Ou a assemblee ou qmunit. ou autre. t'ex choses ne sont pas droit general. Qd' especial

es besongnes entre les psones por qnoi les lettres qd' donnes si come lor escrivent. **A**l apostoles puet donner letres ce est rescris es choses q apnemant asenme eglise. & li empereur. li prince qd' roi. es choses seculiers. Des forces des rescris tout au moins q rescris est droit ou estre droit ou que droit. Se il est droit il a force de constitution. car lors q ce epistre a auicorne enfinnier les causet. **S**e il est entre droit il a aussi force de constumé & estrayut aciu il est emoures. **E**st le prince charge feissel qd' puet a paume pover. Ne pour qnt len le doit souffrir p debonere deuion. **O**u auqun l' mandement est fegoit assiguer p resnable canse por qnoi il ne puet pas acopir ce qd' le demande. **P**eu il est droit. & il a p auemure auqun chose

contre les commandemens dieu ou auq apôtre ou auq euangeliste il dont est refusis del tout. Quant l' mandement n' pue comandement seur le ginguer ne l' p'p' seur s' p'p' ne pour qnt l' apostoles en puet amefurier les dis ouies estableissement. **S**e auqun rescris est dou neg contre droit estable. tel droit estre boute arrerres. car par la resconde rescris ne se doit len pas partir de droit commun qd' ce nest contremi el rescrir. Ne remaigne pas pour tel constitution pour tel droit. car tene semble pas uertes qd' le prince maill par une leire tout ledroit apostolique. **M**es le auqun toute nest d'autun droit len en droit demander conseil al apostole. **F**aumus rescris est contre costume la costume uaut mels. car

ele uaut mels qd' drois se ele resnable et ele a este longement gardée. **S**e rescris est doune force labourne auuprince ou contre le commun p'sit. Len refuse le premier commandement et atient len le segont. **S**e rescris est contre le droit q auqun bras boume len destine se il ia poi degreinte. si comme qnt l' p'mas romanie qd' us hons croisies au respit de ses deces. ou si lacion ou lachise a auqun. soit bastee ou prolonguée. tel rescris ualent. **S**uader p'us domages & perte detrance pueent estre souffert. **N**es lagrant est de peine. **S**el le rescris apore gnt domache auq si qd' li roille del tout endroit. il ne uaut pas. se auqun nest qd' auqun ait deserit si le li roille los ses bns. **V**ar tout la ou la demande est uene droit li rescris estre uus. se cest par auenir tel chose qd' uaille a tel m

tempeste & ne misse amu
h. Si comme le prince se
quit sans esample

Rescrips perte d'autor
ite du peler iure qd leu
tempeste ou descente ou
ignorance. Aves qd au
tq son cele qd se ele eust
estre done les letres ne nul
pas este donnees la sort
l'restria facorde adiutorio
son contre droit. Si con
me se autours fet entredat
un prince qd le est droit qd
nest pas dis. qd il tempe
tre les letres la soit qd ce
nsemble pas iure qd li
prince soit de ceus en
ce. Si premiers rescris perte
la force p le tertemur. qd
fet mention del premier
p le droit mesmes. Si le
tertemur nefet mention
del premier lors qd le trest
mers ostes p le premier
mais ce nest pas p le droit
mesme. Ains qd p le droit
despons. Et la reson dela
dilisere est porce qd el pre

mier cas nos sommages
tam de la violence aupri
te ou ma posture qd il uolt
qd li premiers fust ostes
qd il en fist mention et
de remer. Aves qd le segon
cas qd li uols ne fet
pas mention de l'autre
nos ne faisons pas la
violence auprante le qd
il uolt qd uaille mesme. E
porce de demandions nos
laide de ceppnon del pre
mi contre lesqont. Se
les secondes letres ne
fet pas mention des pre
miers qd reme est contre
pels qd ceppnon ne
fot pas opposee contre
les remers i auant.

Si le premiere lete
a este gardee un an
plus qd temps auoir la
copie del uige. mos qd
fot fet par malice ou
par neghgence.

Quant leu doute de
rescris. li quer est pre
miers qd li quer est li de
beremers. si come se il

furent done en ierou
le duies ploses les em
perire feut duies be
loignes. qd ains mesmes
uiges lors sont demandes
li qd seuls aujourneuen.
Si duuers rescris et
empere p d'uis ploses
aduuers uiges. Aves
ce est pour une mesme
besoigne. Si leu doute
li quer est li p'miers. qd
li quer est li derremers
tu dois prendre garde
a li decretales qd el n
tre des rescris pastoralis
est la premiere. qd contigat
la seconde. Si p'miers
rescris generalis est abus
p leder remer especialia
sont ce qd en lespacial n'ont
fete nule mention del
general. Aves ce nest
fors en ce qd en especial
est contenue especiallement.
Quand li uols qd ains
rescris est especial. ains
li uols est leur chose qui
nest pas certemne. Et
haut qd leur chose

certemne il courront qd
segons fait mention del p
m. Encore si rescris a
battu qd uns mesmes en
epene. si pere de quoil li der
remers nefet pas mention
del premier se il est epene a
duuers uiges pour aujour
lier sondaire. Une fois
p devant les uns. Et autre
fois p devant les autres
aves il est autrement sele
le fet p tout le qd li uols
sont p. ou qd li uige qd il
doune est liu ne mult en
de des ce. qd il qd leu est
na intention d'iser en q
dun. Aves le du rescris
d'une mesme tenue. si
epene ains mesme uiges.
lors mal uol uise
car il semble qd ce ne sont q
uols. Si ains epene di
uis ploses aduies uiges qd
duies ploses tel d'uissete
ne mult pas. ater. lece est
tot une mesme plose.
La d'uissete mult en d'uis
ploses. qd mes p oient en
despecialie deuit un mes

me inge. Encore fait
restis pour l'ice q' puet
estre ueni. ou por l'ice q'
ne puet estre ueni. mes il
puet estre entendu. Quant
il un des uices des restis
puet estre ueni. li autre ne
puerent estre ueni. mes il pue-
rent bñ estre entendu. En
puerent estre ueni q' par agn
en grec puerent estre apere
alies ill. De coi plusieurs
estample s'. & cil q' ne pue-
rent estre ueni mes il puet
bñ estre entendu e plusieurs
mameres.

Le privilege s' puent
bile. oir ce q' los pui-
lices. ce s' q' il donent me-
rars durer se il s' donne
pour auoir exception.
Quant le len ne puent point
comme celuy q' a tel privilege
il na mesme de poser
exception. Et ainsi du
restes. - iors il puent
que ne porce del len q'
il n' se imporel a auoir
action s' pendumble a auoir
exception. Mes se len

plede auame sois qce
lui q' a privilege ne me
propose exception de pui-
lege. li privilege permis
que aceser en quoy lez
cepno e entre lez ice.
Et cele plede q'ne celu
q' privilege. & il n'use
de l'exception del preuve
si logement q'il se
vile q'il ait re nomme au pui-
lege. lors p'c'l del len
le privilege. Et ce mes-
me croige de meins de
tenus. & ce alen en pri-
uilege q' donne p'ra
uoir exception. Si cou-
me q'nt q' come de por
cens ou distres q' donne
ou otroice mes se il pri-
uileges e donne p' demander.
Si coume ad-
mander distres q' au-
tans ne reut onques.
li privilege dire tant
detens comme lacion
dure q' il ne semble pas
tress q' l'apostolos ou
li princes q' donna le pui-
lege voulust q' l'au-

de l'action fust finie.
Ces se privileges e do-
nes pour auame sero-
e q' il lois se astre auam-
re chose. Ces privilege
dire uiles ay. Ans si
si que de denuncio se astre
q' q' de uile. Mes
se il prunes ou l'apostolos
estatut en auame q'li
se auame nombre tech-
nomes. q' il p'able.
meno e les parures ou
fermes p'apostole q' p'
p'fere auame seru-
son p'euance. Le resto
e general. en quoy q'nt
general. q'nt auame
de auame p'auame
p'sones. Si come cele dit.
I'g. le autre sont tress.
I'g. q' son amis feur de
sines. feur possession
feur autres choses. Et en
cest cas li resris ne fel-
teur p'auame gringnent
p'sones. ne ap'les dignes
ne agigneurs besoingnes
q' celest q' donnees.
Recis esperance e de

en uame somme auame
p'sones oport' auame
besoingne q' n' nomres p'
non sans auame general.
Et auame chose ne auame
p'sones. Et auame si li p'sone
q' auame done p'sone
ne p'asse p'auame p'sone. au-
ame p'le de len p'les p'sone
auame terres. & lez p'les
de auame terres in auame
p'auame. Autres les terres
donnes au ame auame
conuissance de auame e n'a-
der. Et li uiges au ame
ne e au ame p'uet aller
auant en auame de au-
ame. q' p'uet blâmer
auame lacune. ou auame
ou en p'ame. la fin ou len leu
de la conuissance ou l'ac-
tum p'auame q' auame lebit
en auame de pie p'auame. Hier
les uiges p'uet entre auame
por auame auame se auame
demander. (Duis lors po-
ut auame refusas pour nou-
mele cause. L'auame de

etationis. Et celo pessimo cui
antem fuit certe securus
tunc tunc deinceps. Et rursum
relinquit sicut nubes in se
per nos nubes non accidunt ut
omnipotens est deus et quod si
propterea deus deus est secundum
dilectiones omnes regnatur
in se deus pater. Sed per
quod est in se patrem potest
deus illi omnipotens esse tunc
de omnib[us] deitatis et potest
les dicitur quod est deus etiam
vobis. Quoniam tunc spiritus
se est communis. Omnipotens
miser et misericordia eius semper
complacere me potest quoniam
nisi per misericordiam tuam
vobis semper tunc vobis
semper est communis misericordia
excellens. Et meus regnum
potest in se deitatis etiam
la misericordia tua vobis
vobis de misericordia tunc sentire
cum exercitando misericordia tuu
mari et tenet. Sicut ergo potest
potest misericordia tua vobis
vobis sentire cum exercitando
potest misericordia tua vobis
vobis sentire cum exercitando

par ueneſeſſeſt au
renables. Et queſt le diſ
ſenſes o aucun baſtard.
Ien iement ceste rodiſ
on ſe n'eſt ne de faſte
fame ou ſeu eſt ne deſer
me. art de peneſſionne ne
uoueſt puen. & en mor
de uoneſt en eſteue reſe
moulation ſtala q'ele eſt
orrouee en me uoyenne
ueneſt. q'el general comi
demant q' le p're ſet de
requeſtre aſperus ar aſſi
le eſteue len q' la pſone
a la pſone moultre
aupers q' u'e deudur
po de ſon li mariage ſo
I I bapſtemes
I Par ueneſeſſeſt
blige me ſo ou uoyenne
and patine ſuſt ſo ſuſt
po uoyenne ſuſt ſo ſuſt
uoyenne ſuſt ſo ſuſt
ſouſt uoyenne ſuſt ſuſt
apar uoyenne ſuſt ſuſt
q' el q' etoient aus ho
ueurs ce eſt aſſauoir
apar uoyenne ſuſt ſuſt
ſouſt uoyenne ſuſt ſuſt

Li mons apposent leons
semeus dans uns tens.
et leur bannissement et
tient une partie de don
ans honores.
I respons
Mais sages
hommes le tra
conterez a des opiniō
ne q il furent les dross
Quar il estoit estable
sanciemement q atis fus
nemēt les dross. Et le se
rere cesar leet auont don
ne pooy le respondre a
tens q demandoient conseil.
Et pour ce estoient il ape
le conseiller de droit et
leur secreto et leur opi
nione aussi q si feraut q il ne
leut pas ans unges asser
encontre.

Ideron
si nest
pas enrie tout
de sonnes q' usages
a coserme. Quar

Les longues courques q̄ se
feroient p̄ le remet
tutis q̄ envoit n̄ autre
si gne leus. - li de 1018 mo
nis ē q̄ dous de partis
en deus p̄ies. Q̄ un il
mascin des p̄es q̄ n̄ en
de. li cresce et auant
d'archerage de la crois de jude
Gel mouere rofresser
me en bœuf tenu. Q̄ il
de la crois moue les choses
q̄ il commandoit ame
morte gne leus p̄ lors.
Et il dache nos gardes
et gardasses q̄ il gne
trouuoient p̄ sergnes pou
des aours. Et nos
domini p̄sset de son
q̄ il ne p̄s et il ne q̄n
veut de son. il ne il p̄s
est r̄is ap̄ le commandement
lions dont q̄e comand
Q̄ donc il est dire q̄ son
P̄ p̄ quant ses cle ē amie
nec. Et quel comande
uant p̄ q̄ dous. Et la q̄
e general ou la q̄le ē espe
cial. Et se une commis
se une autre q̄ ē corresp

De l'ame est une chose
qui est assujettie par les
mouvements de ce corps &
les affections des sens
bougent qui est pris por
tous que les sens font.
Cette volonté n'est
pas en elle-même & n'a pas
les lois de l'ame & de la volonté
est assujettie par le corps. celle
qui n'est pas une volonté
renonce son corps & n'a pas
le corps comme. Et pour ce
il dit de l'autre fait du corps
de quoi nos volontés sont de
uisse en d'autre chose &
qu'elles sont assujetties au
corps. En
d'après l'ame ce qui est en
l'ame n'est pas assujetti
au corps. So
l'ame est assujettie à l'autre
peuples comme agir
der autre chose par
cel autre chose qu'il
leur en ayant volonté.
Mais lorsque l'autre di
ent que c'est-à-dire
sement au peuple q
aucune chose soit gar
dee et tenu que tout por
volonté. Il n'en est

ne seront ce pas drôle
costume, porce se auch n
ne chose estoit fete. En
chose est fete, il fois che
ameine costume au
tre si come fete lach
se. Il fois ou trois à
même possession. Si
autres costume posses
sions la soit. En possession
sont acquise ou prouee par.
I fol fer.

Gostume q' ainsi a
esté amenee comme
il a esté dit. oste droit en
leu. ou la costume uant
pour tant come ele soit
resnable. & tel costume
espont loi. Quar il n'a
point de difference se
ele est establee p' estre
ou p' reson tel costume
est p'se por loi q' est lois fait.
si come il a esté dit. Et
de tel costume uant droit
mes se la costume nest
resnable il est autrement
car en establir noulles
chose dont auoir apert
profit. si come nos diris.

selon doute de tel costu
me & l'une partie dit q' ce
est costume. et l'autre le me
Et sentence est donnee q' ce est
costume. lors dit lenç re est
costume gardingnee en su
gement contredit. Et por
ce dit lenç en iugement
contredit nest pas costu
me amenee. ainsi iest af
finez. ¶ Je costume nest
pas amenee. ainsi est ienu
avant par l'usage des ho
mes q' lont gardee se ele
nest iemaine usques a
prescription de xl. ans
ele ne iait pas. ne nen
gendre droit selonc les
canons. Mes se costume
est amenee ap's prescription ce
est q' ele att este gardee us
ques xl. ans. ele engendre
as iudicant loi.

¶ Le costume a este gar
dee si longtiement q'
il ne sonnuegne annul ho
me q'nt est comenca. ¶
le iuent lors. ¶ Le costu
me q' le glise de roume
garde. ele la command

aguarder des autres. Et
celle q̄ amence amene
en preudition. Mes a-
done uant ele mes pia-
reison de la couueriance
q̄ plaireison de la costume.
Ce q̄ le dis q̄ costume ē
amenee en prescriptiōn dont
est entendu q̄ est costume
ē amenee ou chose q̄ rece-
re prescriptiōn car autre-
ment seroit ce aut̄ chose.

¶ Speciaus constituci-
ons s̄ q̄ en certains leus
ſ gardées. Pour force et
uigeur. ¶ Costume ge-
nerauis ſ celle q̄ ē gene-
ralement gardée.

La costume de remere loit
oposte la premiere costume
ſi comme ledig escon-
damois. Et ce ē nous
ſi en une meilme ſeig-
nure diuers costumes
ſoient neos. endinero-
tris. car n̄ ē aut̄ chose
en diuers leus. Ne les
costumes diuers de uis
ne deuient pas les costu-
mes des autres. ¶ Par-

couerte costume.

¶ Os de rong ſauoir q̄
couerte ne uaut en
milties conf ledorot not̄
el dōt il auant q̄ les costu-
mes mal enouies. ceſt
mal feres ne ſt ſoferme-
es ē mil tens. Et encel
nos cōphus ē la costume
uera. de uant ele ē pl̄ pér-
ille q̄ pl̄ périlleuse.
les costumes q̄ ſt ame-
nées en la greviance des
eglises & des princes ne
douuent pas eſt gardées
mes trésorées. En
tel maniere comme hauoit
ſi amene ale concordāce
des dows en tel maniere
costume ē amenee a
droit. ¶ Ou couerte co-
stume ē amenee alo
concordāce del paſſe
ſe p̄ inter prēſent.

¶ Lois refuē dū.
Lois
n̄ est pas
establis en
chascune p̄ſon
me generalment

ne lois ne confis aus-
taz ne p̄ueent eſt aussi
carré q̄ tout li cas q̄ ouau-
te fois auendront uoi-
ent compras. Q̄mo étaſſe
aucles choses q̄ ſouuent
ameuement ſoient grena-
us. Tuit hauant ne pue-
ent mie eſt cōphus par-
lors ou per les confis au-
ſtant. Mes q̄m la ſemē
ce ē apte en auantua mas
al q̄ uige dont aſt uiger
ca ſemblaibles uis. ¶ Se
queſte reue contre la
reſon de droit ne doit pas
être tret aſſonc hinc.

¶ Eſtouſes q̄ ſt eſtablis
contre la reſon de droit.
ne poont nos p̄is en
ſuſture la rule de droit.
Singuliers dows ē al
q̄ enablis conf la ſorme
de reſon pour auant p̄
fit p̄ iſandorne de ceus q̄
leſtabliſſent. ¶ Pourvoir
les lois n̄ est pas tenir ē
les poles mes laſſure et
lapore. ¶ Mes lois doint
eſt eſpoſees leſignemēt

¶ q̄ leur uolentes ſoit garde.
¶ Quant l'auoir del a loi ē dou-
treſe. uelle ſignification
dont eſt p̄le q̄ ē ſis uite. aſſe-
ſtument q̄m laſſe de la
lo p̄ uer eſt concur ille p̄
q̄m ualors otoore en tenſtric
pas ſe otoore el tems ſuuent
les choses ne donuent pas eſt
mues q̄ los lois q̄ eue ſo-
rme expoſition. ¶ Même
choſe ē de uiger ouide reſpo-
die q̄m len uore vne que
de la loi. de uant q̄ len au-
tore eſgardo. ¶ Ce n̄ eſt
pas nouuele choſe q̄ les pre-
mieres lois ſoient treſes
aus derrenieres. ¶ Por-
aſen uſe q̄ les pl̄ anciennes
lois ſoient treſes aſſeis q̄
puſſent eſtre fetes. Et len
dōt ſauoir q̄ la naſe af-
loſe ſele q̄ eles aſſiennent
tous iours aus poſſunes
& aus choſes q̄ ſt ſemblaibles
aſſeis por quoi eles ſuuent
fetes. ¶ Il ſet contre la
loi q̄ ſet ce q̄ la lois deſſent.
& il ſet boidre alaſor q̄ gar-
de les poles de la loi & en

me la semence. **M**ous
die est fete malo qd auame
chose est fete qd la lois ne tenu
pas qd fust fete. Et ne
pourqur ele ne la dessendi
pas. Et boisdie se de nase de
ce qd est tout la loi.

Tempereres est assouy
lois la soit ce qd il epe
teris nen est pas assouy
ne pour qd il empere
res la dune cesmeismes
priviliegys. qd il o. **E**s
musegen qui nos nauys
pas long e scrues. Il cou
lurent garder ce qd me
urs et costume est amene
auant. Et se costume de
faire. adone de uons nous
user del prochain et de
lensuivant droit qd le use
pres del leu ou costume
de faire por tant qd il fau
de auts lois. Et se len ne
uont qd il ne fauordet aus
lois. lors conuent il garder
le droit de quoi la cite de
rome use en tel cas. Quar
costume enmeillie est par
droit gardee en leu de loi. Et

ce est li droit qd le apre droit
establi par meurs. Quar
ce qd les lois ne nos hent
p mille autre chose cau
se. fors pour qd eleg f re
euex plenigement au
puiepie. Autresi les ch
ses qd li puiepies a appro
uees sans eser harou
tous. Quar il a poi de
difference se li puiepies
escleris auolent p droit
escri. Ou p les choses
meismes ou p ses. Et po
ce au est re uoi p droit
qd les lois soient arrogans
non pas tant seulement
p le comude met ou ples
tice acce qd les font.
Mes p le resible conse
remt auois p de sacou
stumome. **S**logne
costume. dont estre gar
dee pour droit. et pour
loi es choses qd nedescen
dent pas de droit escri.
Et auois se uelt des
fendre p costume de ure
ou de contre le croi qd
dor premierement en

querre sauoir mon se
cile costume aeste cofer
mee en uingement oucle
aut este contredict auu
ne fois. **C**ela chose qd
estee loees par longue co
stume et gardee par phu
sors ans. autre si come p
resible comuenance des
citemys ne est pas mains
gardes qd droit et qd qns
dor estre est droit de gnt
auctorite qd il est es proua
qd il ne est pas mestres de
comprendre le par lesir.
Slen dorste de l'exposi
tion dancine loi. il cou
lert premierement regar
der de qd droit la que aus
en en arrières en sebin
bles ms. **N**ost costume
est tresbuenes esprueres
se des los. **C**ar le m
preferera se nous estrat
qd es doutes qd nessent des
lois. len dorste tenir la co
stume des choses qd ont este
tous uirs ingies et se
blables ms. Ce qd fu
pas premierement est

blu preson mes perreut
et puis aeste tenu en costu
me ne dorste pas estre tenu
en semblables ms. **D**roit
ne est pas establi en chose
qd en aucun sel cas puseit
auemir. **D**rois dorste nules
estre astries aus choses qd
auemment soulet qd acce
les qd auemnt start. **T**is
li droit a este fes p cōseme
ment. ou establis p besong
ou cofermes p costume. En
establier noules choses dorste
avoir d'part usant profit
dns qd len se de part de droit
qd longuemet a este tenu
alorial. **M**ous li droit de
quoi nos usons a parment
aus psonnes ou aus choses ou
aus actions.

Enior bñ qd ni ne uels deris
douter ne de morer en dou
te dont tu puisses est cer
tains. Et se tu me uols
ensiengrant come tu as
comencie. tu me sens ma
pensee esleuer entelleu
et a tel chose dorste ele ne im
mestier. **T**u me dema

Les q̄ iedie des p̄sones et
leur droites. 132
Mors escrue est de la
dit. abiture droite
ramme d'ussions de ce des
la droite des p̄sones q̄ p̄droit
telle q̄ nult home st franc
ou serf.

Franchise de quoi li ho
me st mome franc. est na
turels poetes q̄ chassans
a de fere ce q̄ li p̄leit. q̄z
q̄l ne face rien force. ne
contre droit.

Serfage est une es
blissemens des drois
aus gens p̄ quoi outrage
est los mis contre nature
a autur seignorie.

Ast apote serf porce q̄ li
empereur comandet qui
dans soient vendus. porce
seulent il entre garde q̄ il
n'essent pas ois.

Inissent serf. oualit ser
serf. il n'essent serf q̄
il n'essent de serfes. si ast ser
serf en. ii. manieres oup
ledroit aus gens. Si come
q̄ il ast pris de guerre o

Mene encheuison.
ou pledron moyen. si con
tre q̄m uns homs quia
pl̄ de xi. furestre q̄ il e
ut p̄ este parcontres
Et le pris. 133
La condition du serf
na mule difference tucy
aus frans a plusieurs dif
ferences car oual st nat
elment franc oual fure
serf. et p̄ins ont este fran
chi. **C**el e naturellement
frans q̄ est frans desqu'il
mata de q̄ q̄ il n'este. ou
de. ii. q̄ st naturellement franc.
ou de. ii. q̄ oual este franch.
ou d'unc q̄ naturellement franc
et d'autre q̄ous este frachis
Serf auant n'est de fra
chement et deserf pe
re porche ne remont pas
q̄ il n'est naturellement frans
autres come cil q̄ n'est
de franchement. et de pere
si len n'est q̄ il e q̄e con
teus depourchon.
I souffrir q̄ homere soit
franche et tens q̄ n'essent
nest. Et se ele e serue

el tens q̄ ele le le coeur
et p̄ins est franchise. et ele
repere a pres en serua
ge. si q̄ ele e serue q̄m
lienes nest il plot alepe
re sur iustitia q̄ liens

nascunt frans serf filo
de chanoines clameure
ne dont pas mire aceli
q̄ en sonmentre e. Si
souffrir aceli q̄ el uen
tre clameure e. aec q̄ il ne
isse frans q̄ la mere fun
franche et tens tant cou
me ele le p̄son.

Oui q̄ franchis est pas
q̄ de seruage et de
st minene et q̄ chise. Franchis
semens est dons de fran
chise tout come autris
e en seruage il est sous
uns alamain. et ala po
ete d'autru. Et q̄m il
e franchis il e delures
d'autru man et d'autru
pere. Franchissement
unit del droit aus ḡs.
car porce q̄ nult home
n'essoint fait p̄ ledroit

ltre droit aus ḡs come
ret destre. iii. manieres
domes. ce e assauoir li franc
li serf. et q̄l q̄ est franch.

Fen plusi ure manieres
ou li serf et frachy p̄ les ḡs. cest
billetemens de des les eglises ou
deut le linge pour fracie
droit aussi. ouendranc
ou p̄ letres ou prestament
ou p̄ autre que de ferme
re uolente. Franchise puet
apartient aux sers en plus
seurs manieres q̄ est estable
par los estableissement.

Gil q̄ il est sers est franchis
a cele mesme franchise q̄
li franchisseries auot fors
dant q̄ il n'est pas naturel
lement frans. Et autr al q̄ot
est frachy ont en terigne
franchise. sans fere nulle de
uisse de la oge a celun q̄ est

franchis. ne de ceut q' le fran-
chit de la matiere del
franchissement.

In de lout pas est pour
achescum q' chachir les
fers q' illes franchisse a gran-
car cil q' franchit ses
fers n' pour greuer ses
amhiers. & pour rohr lor
dere ne fet riens. ou lalors
empesche tel franchissement
l lout assigneur q' na de
quoi paner ce q' il dont q' il
fave e so testant de so serv
bonur. q' il dont franchise si
q' il son frans & son hours
seus & necessaires se auons
neut hours en cel de lout.
ou se nus nest escris de nos
hours. ou se cil q' est pris ne
pas hours pour auome drol
de cause.

Sautums sera e estable
a estre hours. & franchise ne
pe pas dounee. il est estable
par reson dumanie q' fra
chise li apnent n' pas rai
seulemet del seigneur q' na
de quoi paner ses deus. mes-

geneulment car il ne
semble pas est inter q'
il moza noufis q' al q' il
estut nesf son hor re
mainist sera & q' nus
fut ses hours.

Il franchit so serf
por greuer ses can-
tiers q' na de quoi paner
ses deus et tens q' il lefia
chit. ou q' il fet bñ q' il
naum de quoi paner
q'nt il auva dounee les
franchises.

Franchise e empes-
chier q'nt li franchier
le greue. ce e q'nt cil q'
franchit ses sera le serf
por en remon de greuer
ses canliers. & q'nt ce q'
ila ne puet pas souffrir
a paner ses deus.

Il serf q'na xvi ans
passee dange. & est en
tres el dis & huit me au
puet franchir tous ses
fers en son testament
se auome dromure ou
se ne pescue la franchise.

Cut de ce parolle de

Pres ceus qui
mient sonz en
une dromure

Autre dunction ouenau
de la dromure des psonnes
car lea uies psonnes
s' de lor dromure. & les au-
tres s' los mises a auoir
dromure. Et de celes q' s' los
mises auoir au dromure.

les vnes s' en la poete
leur pere. & les autres
e la poete leur signeur.

Nous donc de celes q'
sons mises a auoir
dromure. car se nos fauas
q'nt uies psonnes. nos en
entendions bñ les q'los
s' de lor dromure. Nous
metrons premiement
de celes q' s' en la poete
lor signeur.

Il serf s' en la poete
lor signeur. & ale
poete siunt del drou au
gens q'nt que psera &
quicq'nt e felon sign
neur. Il ne lout q'nd
hume de q' critz ses
fers sans cause.

Hil lout occ son serf sans
cause ne dont pas est
mains pums q' al q' occ au
trin serf. Be lusters e q'
tristes com' ses sera ou il
les command de fere peche
ou de pde leur chace. lheig
ueur domine e q' com' de
uendre leur sera psonnes
dmons. si q' ne remegnent
pas en la poete lor se ingaine.

& q' il pris en soit lor & cest
dromur car ces p'res aachose
commune q' nus nuse man
iesme de sachose. La po
te au seigneur dont estre
toute enterrigne seut lor
fers ne auil hume ne dont
s' dromure entre ame nusse.
& ce est la p'res au seigneur
meisme q' end ne sont pas
uec acens q' p' drou lor que
ient contre lacu. autre leur
signeur. ou **L**ignac con
tre q' grant serf. ou com
tre fet que li serf ne pussat
souffrir.

fin.

Uero nebuli et cithero officio. Merit simus tunc deo et deo eis esse gallicos
et reverendissimum debitum omnino eontra mundum ostendo per regnum re-
verentem. Uero in festum pro ipso dilectionem credimus. ut illi ab aliis
naturae vel ab aliis naturis vel ab aliis naturis credimus. nobis howeverne
ne apostoli quod antiquorum dicitur ab aliis naturis beneficium ex festo immo credimus
ut illi ab aliis naturis sufficiuntur. Vnde in modo in alio tempore componebam
hunc ab aliis naturis officio. hinc tunc eis plato Gallicorum uobis non apto conuenient
per tempore. non componebam sicut ab aliis naturis dicitur in spem huc
ad aliis naturas dico. ut aliis naturis dico.

*Amesbury Gothic p. 100
1823*

